

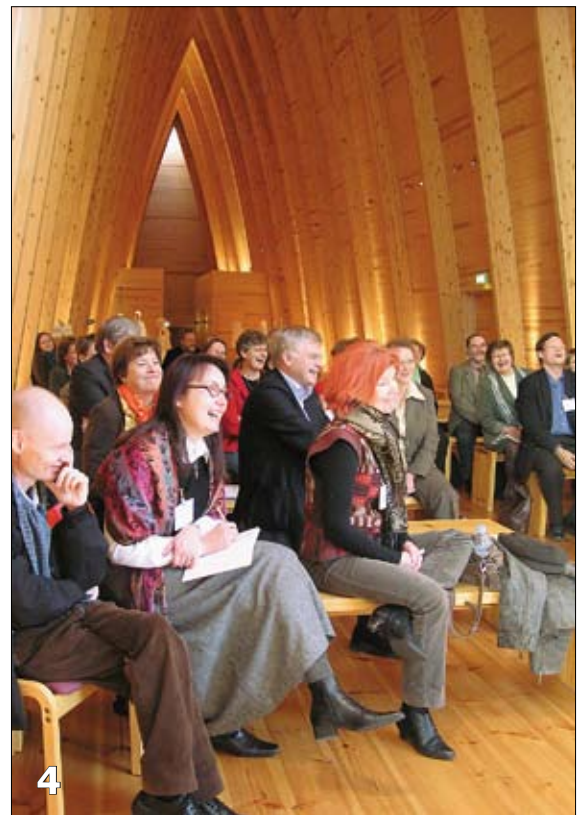

Suomen
Ekumeeninen
Neuvosto

Ekumeniska
Rådet
i Finland

Toimintakertomus
2007
Verksamhetsberättelse

Suomen Ekumeeninen Neuvosto
Ekumeniska Rådet i Finland

Toimintakertomus
2007
Verksamhetsberättelse

Suomen Ekumeenisen Neuvoston julkaisuja
Ekumeniska Rådet i Finlands publikationer
LXXXIV

Miten SEN:n nimi kirjoitetaan?

Yhdistysten ja järjestöjen nimien kirjoittamisessa on vaihteleva käytäntö. Aika yleistä on, että monisanaisessa järjestönimessä kaikki osat kirjoitetaan isolla alkukirjaimella. Näin on myös Suomen Ekumeenisessa Neuvostossa, mutta käytäntö on uusi. Se otettiin käyttöön 27.3.2008 kun uudet säännöt hyväksyttiin.

Suomen Ekumeenisen Neuvoston nimi kirjoitettiin vuosina 1963–1991 niin kuin nytkin uusien sääntöjen mukaan. Vuoden 1992 sääntöuudistuksessa otettiin käyttöön kirjoitustapa Suomen ekumeeninen neuvosto. Tämä on se tapa, jota Kielitoimisto edelleenkin suosittelee, siis suomenkielen yleistä kirjoitustapaa noudattava.

Muutoksista johtuen on tämän julkaisun kirjoitustapa kahtalainen: vanha tyyli ja uusi tyyli. Vähitellen uusi tyyli tulee hallitsevaksi.

Perusteluina sille, että vanha tyyli otettiin käyttöön, esitettiin muun muassa se, että vakiintunut lyhenne SEN selkeämmin erottuu kun jokainen nimen sana kirjoitetaan isolla alkukirjaimella.

Ruotsiksi nimi on uudessa asussaan: Ekumeniska Rådet i Finland.

Englanniksi, kuten ennenkin The Finnish Ecumenical Council.

Kuvat

I Kansi

Euroopan kirkkojen konferenssin pääsihteeri Colin Williams ja Kirkkohallituksen ulkoasiain osaston johtaja, kirkkoneuvos Risto Cantell Turun kirkkopäivillä 25.5. tutustumassa SEN:n esittelypisteeseen, jonka tiskin takana lehtori Marianne Kantonen.

Euroopan kirkkojen siirtolaiskomission puheenjohtaja Arlington Trotmann, ja projektisihteeri Sanna Ylä-Jussila Turun kirkkopäivillä 26.5. *Kirkko turvapaikkana* -julkaisun julkistamisseminaarin jälkeen.

II kansi

1. Helsingin Diakonissalaitoksen kirkossa 16.3. järjestetyn *Olenko minä veljeni vartija – puuttumisen ongelma työyhteisössä* -seminaarin paneelikeskustelussa isä Markku Salminen, sisar Theresa Jezl, ylilääkäri Jorma Aarnio ja päihdetyön sihteeri Seppo Lusikka.
2. Kevätkokouksessa 12.3. käsiteltiin Euroopan kolmannen ekumeeniseen yleiskokouksen teemaa *Kristuksen valo loistaa kaikille – Ykseyden ja uudistumisen toivo Euroopassa*. Suomen Kristillisen Ylioppilasliiton pääsihteeri Aura Nortomaa kertoi kommenttipuheenvuorossaan muun muassa kokemuksistaan uskontojen kohtaamisessa.
3. Katolinen uskonnonopettaja Riitta Laukama vieraili peruskoulun ja lukion oppilasryhmän kanssa SEN:n toimistossa. Pääsihteeri ja projektisihteeri kertoivat ekumeniasta ja ajankohtaisista teemoista. Oppilaat esittivät kiinnostuneina kysymyksiä. Kuva otettu kevätauringossa toimiston ikkunasta.
4. Ekumenia, Agricola ja kuvataiteet -seminaari kokosi 19.–20.10. Turkuun kasvatuksen alan asiantuntijoita. Toinen seminaaripäivä pidettiin Pyhän Henrikin ekumeenisessa taidekappelissa. Taitelija Hannu Konola esitteli kappelia innostuneesti ja sai osanottajat rentoutuneelle mielelle.
5. Ruotsalais-suomalaisessa kulttuurikeskus Hanasaaressa 28.8. pidetyn *Uskonnot suomalaisessa yhteiskunnassa* -seminaarin päätteeksi kiitettiin puhujia ja vastuunkantajia. Kiitoskukat jakoi puheenjohtaja Okan Daher Suomen Islam-seurakunnasta (tataari-yhteisö). TM Jussi Sohlberg, Kirkon tutkimuskeskus, FM Nora Repo, SEN, toiminnanjohtaja Antti Pentikäinen, KUA, puheenjohtaja Rony Smolar, Helsingin juutalainen seurakunta, johtaja Gunvor Kronman, Hanasaari, päätoimittaja Isra Lehtinen, Suomen Islamilainen Neuvosto, isä Leonid Kishkovsky, World Conference of Religions for Peace, USA, arkkipiispa Jukka Paarma, Suomen ev.lut. kirkko, puheenjohtaja Helena Benaouda, Sveriges Muslimska Råd, puheenjohtaja Anas Hajjar, Suomen Islamilainen Neuvosto, kirkkoneuvos Risto Cantell, Suomen ev.lut. kirkko. (Kuva: Veikko Somerpuro)

III kansi

1. Syyskokouksessa 18.10. Turun kristillisellä opistolla median kysymyksiin vastasivat tuomiorovasti Rauno Heikola, pääsihteeri Heikki Huttunen, projektisihteeri Sanna Ylä-Jussila ja arkkipiispa Jukka Paarma. (Kuva: Heikki Jääskeläinen)
2. Syyskokouksessa juhlittiin SEN:n 90-vuotista toimintaa. Ekumeenisessa kirkkoillassa Turun tuomiokirkossa esiintyivät Chorus Cathedralis Aboensis (kuvassa) johtajanaan dir. mus. Seppo Murto ja Uspenskin Katedraalikuoro.
3. Turun kaupunki tarjosi syyskokousväelle illallisen. Kaupunginjohtaja ja rouva Mikko Pukkisen seurassa arkkipiispa Leo ja kuvassa vasemmalla Nikean metropoliitta Johannes, pastori Veijo Koivula ja yrittäjä Yrjö Timonen.
4. Uspenskin katedraalikuoro esiintyi myös kaupungin vastaanotolla. Johtajana kanttori Varvara Merras-Häyrynen.
5. Syyskokouksen toisena kokouspäivänä 19.10. pidettiin Suomen Liikemiesten Lähetysliiton Sinitaivassalissa seminaari teemasta *Kirkollinen jatkuvuus Mikael Agricolan elämäntyössä*. Alustajana oli yliopistonlehtori Jyrki Knuutila. (Kuva: Heikki Jääskeläinen)

Copyright © 2008 Suomen ekumeeninen neuvosto

ISBN: 978-952-9529-44-5

ISSN: 0784-350X

Graafinen suunnittelu ja taitto: *Päivä Osakeyhtiö*

Painaminen ja sidonta: *PK-Paino Oy*, Tampere 2008

Suomen ekumeenisen neuvoston toimintaa ohjaavat perusarvot	
Ekumeniska rådet i Finlands verksamhetsgrund	6
Jäsenkirkot / Medlemskyrkor	7
Tarkkailijat / Observatörer	7
1 Yleiskatsaus toimintavuoteen	8
Kirkkopäivät	8
Vastuuviiikon 30-vuotisjuhla	8
Uskonnot suomalaisessa yhteiskunnassa	8
Kirkko turvapaikkana	9
Kristuksen valo loistaa kaikille	9
Vastuu Suomen ekumeenisesta neuvostosta	9
2 Toimintavuoden lähempää tarkastelua	10
2.1 Vuosittaiset tapahtumat	10
Ekumeeninen rukousviikko	10
Paikallisekumeeninen foorumi	10
Lähetysten teemapäivä	10
Ekumeeninen vastuuviiikko	10
Aineisto	11
Tapahtumat, toiminta	11
Kristittyjen yhteinen lähetyspyhä	11
Ekumeeninen rukouspäiväjulistus	11
2.2 Muita hankkeita	12
Kirkot ja maahanmuuttajat	12
Kirkko suojan antajana	12
Afrikkalainen kristillisuus	12
Kirkko turvapaikkana	12
Seminaari UVI-SEN	12
MOD-koulutusohjelma	12
Väkivallasta sovintoon	12
Nordic-FOCCISA	13
Uskontojen kohtaaminen	13
Uskontojohtajien tapaamiset	13
Rukoushetki luomakunnan puolesta	13
Tasavallan presidentin ja nuorten tapaaminen	13
Uskonnot suomalaisessa yhteiskunnassa	13
Uskonnollinen ja kulttuurien välinen vuoropuhelu	13
Ety-järjestön toleranssiedustajien tapaamiset	14
YK:n yleiskokous	14
Mikael Agricolan juhluvuosi	14
3 Tiedotus- ja julkaisutoiminta	15
3.1 Näköala-Utsikt	15
3.2 Muut julkaisut	15
3.3 www.ekumenia.fi	15
3.4 Yhteistyö viestinnässä	15
4 Yhteydet ja seuranta	16
Kirkkojen maailmanneuvosto	16
Bosseyn rehtorin vierailu	16
Svenska Bibelsällskapet	16
Life and Peace Institute	16
NCC Norden	16
NCC Europe	16
Ekumeniskt idéforum	16
SKR	17
Theobalt	17
EKK:n pääsihteerin vierailu	17
EEA3:n toinen vaihe	17
EEA3:n kolmas vaihe	17
EEA3:n neljäs vaihe	18
Uskonnonopetuksen seuranta	18
Parisuhdelaki ja kirkot	18
5 Jaostot	19
5.1 Eettisten kysymysten jaosto	19
5.2 Kasvatusasiain jaosto	19
5.3 Naisjaosto	20
5.4 Nuorisajaosto	21
Ketko TM	21
Kansainväliset yhteydet	21
Nuorten uskontodialogi	22
Muuta toimintaa	22
5.5 Opillisten kysymysten jaosto	22
5.6 Paikallisen ekumenian jaosto	23
5.7 Sektionen för finlandssvensk ekumenik	23
6 Hallinto ja talous	24
6.1 Neuvoston kokoukset	
Kevätkokous	24
Syyskokous	24
6.2 Hallitus	25
6.3 Henkilökunta	25

6.4	Vuoden kulku lukuina.....	25
7	Jäsenyydet	26
8	Arviointia	26
1	Allmän översikt över verksamhetsåret	28
	Kyrkodagar.....	28
	Ansvarsveckans 30-årsjubileum	
	Religionerna i det finländska samhället	28
	Kyrkan som fristad.....	29
	Kristi ljus lyser för alla.....	29
	Ansvar för Ekumeniska rådet i Finland	29
2	Närmare granskning av verksamhetsåret	30
2.1	Årliga händelser.....	30
	Ekumeniska böneveckan	30
	Lokalekumeniskt forum.....	30
	Temadag för mission	30
	Ekumeniska ansvarsveckan	30
	Material.....	30
	Händelser, verksamhet.....	31
	Gemensam kristen missionshelg	31
	Ekumeniska böndagsplakatet	31
2.2	Övriga projekt.....	31
	Kyrkor och invandrare.....	31
	Kyrkan som skyddsplats	31
	Afrikansk kristenhet.....	32
	Kyrkan som fristad.....	32
	Seminarier Utlänningsverket-SEN	32
	Utbildningsprogrammet MOD.....	32
	Från våld till försoning.....	32
	Nordic-FOCCISA	32
	Religionsmöte	33
	Religionsmöte på ledarnivå.....	33
	Bönestund för skapelsen	33
	Möte mellan republikens president och ungdomar	33
	Religionerna i det finländska samhället	33
	Dialog mellan religion och kultur.....	33
	Möte med OSSE-representanter för tolerans	33
	FN:s generalförsamling.....	33
	Jubileumsår för Mikael Agricola.....	34
3	Information och publikation	35
3.1	Näköala-Utsikt.....	35
3.2	Andra publikationer.....	35
3.3	www.ekumenia.fi.....	35
3.4	Kommunikationssamarbete	35
4	Kontakter och uppföljning.....	36
	Kyrkornas världsråd.....	36
	Besök av Bosseys rektor.....	36
	Svenska Bibelsällskapet	36
	Life and Peace Institute	36
	NCC Norden	36
	NCC Europe	36
	Ekumeniskt idéforum	36
	SKR	36
	Theobalt.....	36
	Besök av EKK:s generalsekreterare	37
	EEA3:s andra fas	37
	EEA3:s tredje fas.....	37
	EEA3:s fjärde fas.....	37
	Uppföljning av religionsundervisningen	38
	Kyrkorna och partnerskapslagen	38
5	Sektioner	39
5.1	Sektionen för etiska frågor	39
5.2	Sektionen för fostran	39
5.3	Kvinnosektionen.....	40
5.4	Ungdomssektionen	41
	Ketko™.....	41
	Internationella kontakter	41
	Religionsdialog för unga.....	42
	Övrig verksamhet.....	42
5.5	Sektionen för lärofrågor.....	42
5.6	Sektionen för lokalekumenik.....	42
5.7	Sektionen för finlandssvensk ekumenik	43
6	Förvaltning och ekonomi.....	44
6.1	Rådets möten	44
	Värmötet	44
	Höstmötet.....	44
6.2	Styrelsen	45
6.3	Personal	45
6.4	Årets gång i siffror.....	45

7 Medlemskap	45
8 Utvärdering	46
LIITTEET / BILAGOR	
Tilinpäätösasiakirjat 2007	47
Julistus neljästä ekumeenisesta rukouspäivästä vuonna 2008	59
Plakat om fyra ekumeniska böndagar år 2008	59
Työryhmät ja niiden jäsenet / Arbetsgrupper och dess medlemmar	61
SEN:n jäsenyhdistykset ja niiden edustajat / ERF:s medlemssamfund och deras representanter	61
Tarkkailijat ja niiden edustajat / Observatörer och deras representanter	61
Jäsenyhdistysten ja tarkkailijoiden edustajat jaostoissa / Av medlems- och observatörssamfundens utsedda representanter i sektioner	62
Hallitus / Styrelse	63
Toimisto / Kansli	63
Luettelo käytetyistä lyhenteistä	63
SEN:n päätöksenteko / ERF:s beslutsprocess	64

Suomen ekumeenisen neuvoston toimintaa ohjaavat perusarvot

Ekumeniska rådet i Finlands verksamhetsgrund

Suomen ekumeeninen neuvosto (SEN) on niiden Suomessa toimivien kirkkojen, kristillisten yhteisöjen ja seurakuntien yhteys, jotka on hyväksytty sen jäseniksi ja jotka tunnustavat Herran Jeesuksen Jumalaksi ja Vapahtajaksi Raamatun mukaan ja jotka sen vuoksi pyrkivät yhdessä täyttämään yhteistä kutsumusta yhden Jumalan, Isän, Pojan ja Pyhän Hengen kunniaksi.

Neuvoston tarkoitus on kirkkojen ja kristillisten yhteisöjen yhteistyöelimenä

- edistää pyrkimyksiä kohti Kristuksen kirkon näkyvää ykseyttä,
- vahvistaa kristittyjen yhteyttä, palvelua ja todistusta Suomessa,
- toimia kirkkojen ja kristillisten yhteisöjen kohtaamispaikkana.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi neuvosto

- kutsuu kirkkoja ja kristillisiä yhteisöjä ja niiden jäseniä keskinäiseen vuorovaikutukseen,
- keskustelee ajankohtaisista ekumeenisista kysymyksistä,
- järjestää neuvotteluja, seminaareja ja konferensseja,
- harjoittaa julkaisutoimintaa,
- pitää yhteyttä jäsenkirkkoihinsa ja tarkkailijoihinsa sekä toisiin ekumeenisiin järjestöihin Suomessa ja ulkomailla.

Ekumeniska rådet i Finland (ERF) är en gemenskap av i Finland verksamma kyrkor, kristna samfund och församlingar, vilka blivit antagna som medlemmar, och som bekänner Herren Jesus som Gud och Frälsare enligt Bibeln, och därför tillsammans strävar till att fullgöra sin gemensamma kallelse den ende Guden, Fadern, Sonen och den heliga Anden, till ära.

Rådets syfte är att som ett samarbetsorgan för kristna kyrkor och samfund

- främja strävanden mot Kristi kyrkas synliga enhet,
- att stärka de kristnas enhet, tjänst och vittnesbörd i Finland,
- vara en mötesplats för kyrkor och kristna samfund.

Rådet uppfyller sitt syfte genom att

- kalla kyrkor och kristna samfund och deras medlemmar till interaktion,
- diskutera aktuella ekumeniska frågor,
- arrangera överläggningar, seminarier och konferenser,
- idka publikationsverksamhet,
- upprätthålla kontakter till medlemskyrkor och observatörer samt med andra ekumeniska organisationer i Finland och utomlands.

Jäsenkirkot / Medlemskyrkor

Neuvoston jäseneksi voidaan hyväksyä Suomessa toimivat kirkot ja kristilliset yhteisöt, jotka tunnustavat Herran Jeesuksen Jumalaksi ja Vapahtajaksi Raamatun mukaan ja jotka sen vuoksi pyrkivät yhdessä täyttämään yhteistä kutsumustaan yhden Jumalan, Isän, Pojan ja Pyhän Hengen kunniaksi.

Till medlemmar av rådet kan godkännas i Finland verksamma kyrkor och kristna samfund som bekänner Herren Jesus som Gud och Frälsare enligt Bibeln, och därför tillsammans strävar efter att tillsammans fullgöra sin gemensamma kallelse en enda Gud, Fader, Son och helig Ande, till ära.

- Suomen evankelisluterilainen kirkko / Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland
- Suomen ortodoksinen kirkko / Finlands ortodoxa kyrka
- Suomen Vapaakirkko
- Katolinen kirkko Suomessa / Katolska kyrkan i Finland
- Finlands svenska baptistsamfund
- Finlands svenska metodistkyrka
- Suomen Metodistikirkko
- Suomen Pelastusarmeija / Frälsningsarmén i Finland
- Missionskyrkan i Finland
- The Anglican Church in Finland
- International Evangelical Church in Finland

Tarkkailijat / Observatörer

Neuvoston tarkkailijoiksi voidaan hyväksyä Suomessa toimivat kirkot tai kristilliset yhteisöt sekä kristittyjen yhteyttä edistävät rekisteröidyt yhdistykset.

Som observatörer i rådet kan godkännas i Finland verksamma kyrkor och kristna samfund samt registrerade föreningar som främjar kristen enhet.

- Suomen Adventtikirkko
- Suomen Baptistiyhdyskunta
- Ystävien Uskonnollinen Seura Kveekarit
- Finlands Svenska Pingstmission
- Hiljaisuuden ystävät
- Kansan Raamattuseura
- Maailmanvaihto ICYE
- NNKY:n liitto
- Opiskelijoiden Lähetysliitto
- Pyhän Henrikin pyhiinvaellusyhdistys
- Sinapinsiemen
- Suomen Ev.lut. Seurakuntien Lapsityön Keskus
- Suomen kristillinen rauhanliike
- Suomen Kristillinen Ylioppilasliitto
- Suomen Liikemiesten Lähetysliitto
- Suomen Lähetysseura
- Suomen NMKY:n liitto
- Suomen Pipliaseura
- Suomen Poikien ja Tyttöjen Keskus
- Tuomasyhteisö

1 Yleiskatsaus toimintavuoteen

Suomen ekumeeninen neuvosto (SEN) toimi vuonna 2007 kristittyjen ykseysliikkeen keskeisenä työkaluna maamme kirkkojen palveluksessa. Toimintavuonna vietettiin neuvoston 90-vuotisjuhlaa eli SEN edustaa itsenäisen Suomen kanssa samaa ikäluokkaa. Sääntöjensä mukaan SEN on niiden Suomessa toimivien kirkkojen, kristillisten yhteisöjen ja seurakuntien yhteys, jotka on hyväksytty sen jäseniksi ja jotka tunnustavat Herran Jeesuksen Kristuksen Jumalaksi ja Vapahtajaksi Raamatun mukaan ja jotka sen vuoksi pyrkivät yhdessä täyttämään yhteistä kutsumusta yhden Jumalan, Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen kunniaksi.

Tämä yhteys tulee voimakkaimmin ilmaistuksi, kun paikalliset seurakunnat kulkevat kappaleen matkaa yhdessä ekumeenisella rukousviikolla. Myös yhteiset tilaisuudet ekumeenisella vastuuviikolla ja muina aikoina kertovat ekumeenisesta perusuottamuksesta. Luottamus kristillisen vakaumuksen yhteisyyteen johdattaa yhteiseen rukoukseen, avaa kyvyn oppia toisesta perinteestä ja kristillisen uskon yhteisestä ytimestä. Se tekee myös yhteisen todistuksen mahdolliseksi maallistuneen yhteiskunnan keskellä.

Yhteisen vakaumuksen perustana on yhteinen Jumalan Sana. Kuluneena vuotena vietettiin Mikael Agricolan elämäntyön 450-vuotisjuhlaa. Agricolan ekumeeninen merkitys on yhtäältä siinä, että hän reformaattorina korosti kirkollista jatkuvuutta eikä kokonaan katkaissut kirkollista jatkuvuutta. Toisaalta hänen keskeinen pyrkimyksensä oli saada Jumalan Sana kirkkokansan käsiin ja tietoisuuteen, ja sitä näkyä toteuttaessaan hän loi suomen kirjakielen perustan. Eri kirkkokunnat eivät ole laatineet omia suomennoksiaan Raamatusta, vaan ovat Agricolasta lähtien luottaneet luterilaisen kirkon helmassa syntyneeseen käännökseen. Agricolan juhlavuosi muistutti kristinuskon pitkistä juurista Suomen kansan historiassa ja omankielisen Raamatun merkityksestä kaikille kristityille, äidinkielestä riippumatta.

Suomalaisessa ekumeniassa on tultu luottamuksen ilmaisiin, jossa sovinnon eleet kirkkokuntien välillä, yli vanhojen raja-aitojen ovat mahdollisia. Ekumeenisen rukousviikon sunnuntaina Lieksan evankelis-luterilainen seurakunta lahjoitti ortodoksiselle seurakunnalle 1600-luvulta peräisin olevan ortodoksisen tsasonan ja sen maapohjan, jotka olivat sotien ja vihanpidon aikoina joutuneet suuremman kansankirkon omistukseen. Samassa hengessä vietettiin monien ekumeenisten vieraitten kanssa Pyhän sydämen veljeskunnan katolisten pappien Suomen-toiminnan 100-vuotisjuhlaa elokuussa; se kertoi yhteydestä Lännen kirkon reformaation aiheuttaman eron yli.

Kahdenväliset teologiset neuvottelut jatkuivat Suomen ja Ruotsin luterilaisten kirkkojen ja katolisten hiippakuntien välillä sekä maamme luterilaisen ja ortodoksisen kirkon kesken. Suomen ev.-lut. kirkon ja Suomen metodistikirkkojen

vuonna 2002 aloitetut teologiset oppikeskustelut saatiin päätökseen. Päätösasiakirjassa *Kristuksesta osalliset* ehdotetaan opillisen yksimielisyyden perusteella keskinäisen sopimuksen solmimista.

Nuorisajaoston järjestämä Kansainvälisen ja ekumeenisen toiminnan koulutusohjelma, Ketko™ toteutettiin sekä Helsingissä että Joensuussa, ensimmäistä kertaa pääkaupunkiseudun ulkopuolella.

Kirkkopäivät

Turun evankelis-luterilaisilla kirkkopäivillä koettiin ekumeenian henkeä monissa tilaisuuksissa ja seminaareissa. SEN:n esittelypiste oli hyvin esillä Vanhalle suurtorille järjestetyllä kirkkotorilla ja muodostui vieraanvaraiseksi ekumeenian kohtaamispaikaksi.

Vastuuviikon 30-vuotisjuhla

Vastuuviikko oli toista vuotta hallinnollisesti osana SEN:n toimintaa. Läheinen yhteistyö Kirkon Ulkomaanavun, Kyrkans Central för det Svenska Arbetet -keskuksen ja ev.-lut. kirkkohallituksen muiden osastojen kanssa jatkui. Projektisihteerin johdolla toteutettiin *Rauha ja oikeudenmukaisuus* -teeman toinen vuosi. Keski-Afrikan ihmisoikeusrikkomusten, kansainvälisen metallikaupan ja suomalaisen huipputeknologian välinen yhteys sai julkista huomiota, ja sitä pohdittiin vielä seuraavan vuoden puolelle ajoittuneessa seminaarissa. Vastuuviikon 30-vuotisjuhlaa vietettiin näyttävästi, radioidussa jumalanpalveluksessa molempien kansankirkon arkkipiispojen johdolla. Ruotsinkielinen ekumeeninen jumalanpalvelus nauhoitettiin Tammisaaren kirkossa ja lähetettiin radio Vegassa, 30-vuotisjuhlanäyttely oli esillä muun muassa luterilaisessa ja ortodoksisessa kirkolliskokouksessa. SEN:n tavoitteena oli Vastuuviikon ekumeenisen profiilin nostaminen toiseksi seurakuntien yhteiseksi viikoksi ekumeenisen rukousviikon rinnalle.

Uskonnot suomalaisessa yhteiskunnassa

Vuotta leimasi sekä SEN:n vakiintuneen toiminnan laajuus että neuvoston kyky vastata yhteiskunnan ajankohtaisiin haasteisiin. Uskontojen välinen kohtaaminen otti uuden askeleen, kun elokuussa järjestettiin ensimmäinen kolmen uskontokunnan koolle kutsuma seminaari *Uskonnot suomalaisessa yhteiskunnassa*, jonka arvovaltaisena avajana oli tasavallan presidentti Tarja Halonen. SEN hoiti hanketta kristillisten kirkkojen yhteistyöelimenä yhdessä vastaperustetun Suomen islamilaisen neuvoston (SINE), Suomen Islam-seu-

rakunnan (tataariyhteisö) ja Suomen juutalaisten seurakuntien keskusneuvoston kanssa. Seminaarin rahoitus oli löydettävä SEN:n ja muiden järjestäjien vuosibudjettien ulkopuolelta, ja siinä onnistuttiin SEN:n jäsen- ja yhteistyötahojen avulla. Seminaarin tuloksena alkoi uskontokuntien yhteistyön laajuuden, kehitystarpeen ja tarkoituksenmukaisten muotojen kartoitus.

Uskonnollisten yhdyskuntien valtionapu toteutui parikymmentä vuotta kestäneen keskustelun jälkeen valtion tulo- ja menoarviossa vuodelle 2008. SEN oli mukana siihen johtaneissa keskusteluissa Eduskunnassa ja muiden valtiolisten tahojen kanssa.

Kirkko turvapaikkana

Toukokuussa julkaistiin kirjanen *Kirkko turvapaikkana*, joka oli kymmenvuotisen *Kirkot ja maahanmuuttajat* -toiminnan keskeistä hedelmää. Kirjanen antaa tietoa ja käytännön neuvoja siitä, kuinka tulee menetellä, kun seurakuntaan saapuu turvaa pyytävä pakolainen. Julkaisun sisältö pääsi konkreettiseen käyttöön melko pian julkistamisen jälkeen kahdessa tapauksessa, ja asia sai suurta julkisuutta. Vilkaassa keskustelussa kyseltiin kirkkojen asemaa ja tehtävää suhteessa valtiovaltaan, mutta myös maamme turvapaikkapolitiikan sisältöä ja käytäntöjä. Tuloksena oli SEN:n ja Ulkomaalaisviraston (UVI) yhteistyöseminaari, yhteyksien solmiminen maahanmuuttoviranomaisten kanssa ja kirkollisten lähetys- ja avustajajärjestöjen saama kutsu yhteistyöhön UVIn keräämää maatietaa kartuttamaan. SEN:n toimisto ja hallinto joutuivat paineen alle julkisuuden valokeilassa keskikesällä loma-aikaan, mutta tilanteesta selvittiin kunnialla. Vuodenvaihteessa Suomen kristillisen rauhanliike julkisti päätöksensä myöntää vuoden 2007 rauhanpalkinto SEN:lle sen *Kirkot ja maahanmuuttajat* -ohjelman johdosta.

Kristuksen valo loistaa kaikille

Pohjolan kirkot ryhdistäytyivät kuluneen vuoden aikana Euroopan kolmanteen ekumeenisen yleiskokoukseen, *Third European Ecumenical Assembly EEA3*, valmistauduttaessa. SEN isännöi Pohjolan ja Baltian esikokouksen tammi-kuussa ja oli edustettuna prosessin 3-vaiheen konferenssissa maaliskuussa Wittenbergissä. Turun kirkkopäivillä touku-kuussa järjestettiin kokouksen teemaa *Kristuksen valo loistaa kaikille* käsittelevä seminaari, joka antoi kirkkopäivä-elle mahdollisuuden päästä mukaan *EEA3*-prosessiin. Monissa Euroopan kirkoissa herätti myönteistä huomiota se, että eri kirkkojen suomalaiset delegaatit valmistautuivat kokoukseen ja matkustivat sinne yhdessä. Sibiussa keskusteltiin kirkkojen uskosta ja elämästä laajasti, lähtökohtana Eu-

roopan ekumenian peruskirja *Charta Oecumenica*. Tärkeinä kirkkojen yhteistoimintaa edellyttävinä asiakokonaisuuksina nousivat esiin ilmastonmuutos ja maiden väliseen muutoliikkeeseen liittyvät haasteet.

Vastuu Suomen ekumeenisesta neuvostosta

SEN:n hallinto tarkasteli vuoden aikana erityisesti neuvoston viestintää ja taloutta. Keskustelu lähti liikkeelle neuvoston talouden ja toiminnan epäsuhdasta. Neuvostolla ei ole minkäänlaista liikkumavaraa taloudessaan, joka on täysin riippuvainen vuosittain saatavista avustuksista ja kolehtituloista. SEN:lla ei ole itsellään kykyä reagoida nopeasti ajankohtaisiin toimintatarpeisiin. Talouden epävarmuus verottaa hallinnon ja työntekijöiden voimavaroja.

Keskustelussa todettiin, että SEN:n perustehtävien moninaistuminen, neuvoston toiminnallinen strategia ja talous – perustehtävä, palvelulupaukset ja resurssit – on saatettava ajan tasalle ja vastaamaan toisiaan. Hallituksen on esitettävä jäsenkirkoille kysymys, vastaako jäsenkirkkojen yleisavustusten taso SEN:n työn ja jäsenkirkkojen ekumeenisen sitoutumisen tasoa. Toisaalta on huomattava, että neuvoston talouden merkittävä kohentaminen edellyttää myös uusien rahoituskeinojen löytämistä.

Viestinnässä päätettiin keskittää rajallisia voimavaroja internet-sivujen kehittämiseen. Näköala-Utsikt-lehden julkaiseminen päätettiin lopettaa vuoden viimeiseen numeroon.

Eettisten kysymysten jaosto teki uuden aloitteen, kun se kutsui jaostoja yhteiseen pohdintaan SEN:n työstä. Seminaari toteutettiin 18.6. Lähetysopistolla otsikolla *Arki, osallisuus ja rauha*.

2 Toimintavuoden lähempää tarkastelua

2.1 Vuosittaiset tapahtumat

Ekumeeninen rukousviikko

Kristittyjen ykseyden ekumeenista rukousviikkoa vietettiin jälleen 18.–25. tammikuuta. KMN:n Faith and Order -osaston ja Katolisen kirkon kristittyjen ykseyden neuvoston laatiman kansainvälisen aineiston teema oli *Kuurot hän saa kuulemaan ja mykät puhumaan* (Mark. 7:31–37). Aineiston oli valmistanut eteläafrikkalainen kristittyjen ryhmä. Teema nousi evankeliumin pohjalta: Kristus tekee ihmeitä. Eteläisen Afrikan historiassa vaikenemisen kulttuuri on kiusallisen tuttu rotusorron ajalta. Nykyään vaikeneminen liittyy erityisesti Hiv/Aids-epidemiaan. Aineiston suomennoksen teki Mirja Sevón. Toimituskuntaan kuuluivat aikaisempien vuosien tapaan pääsihteeri, toimistos sihteeri ja Paikallisen ekumenian jaoston sihteeri Veijo Koivula.

Toimisto huolehti suomen- ja ruotsinkielisen aineiston lähettämisestä kaikkiin maamme suomen- ja ruotsinkielisiin kristillisiin seurakuntiin. Paikallisen ekumenian jaosto kokosi aktiivisesti tietoja ekumeenisen rukousviikon tapahtumista eri puolilla maata ja 14 paikkakunnan tapahtum tiedot julkaistiin SEN:n nettisivuilla. Projektisihteeri Sanna Ylä-Jussila oli mukana Tuomas-messussa Turun tuomiokirkossa, ja pääsihteeri saarnasi Kuopion tuomiokirkossa sunnuntaina 21.1.

Ekumeeninen kirkkovaellus radioitiin ensimmäistä kertaa. Tilaisuus nauhoitettiin Espoon Leppävaarassa lauantaina 20.1. ja lähetettiin seuraavana päivänä radio Yle1:ssä sunnuntai-illan jumalanpalveluksena. Suomen ainoa venäjänkielinen radioasema Radio Sputnik, jonka kuuluvuus kattaa myös Pietarin ja Viipurin, kutsui SEN:n pääsihteerin rukousviikon tiistai-illan 23.1. ohjelmaan juontaja Aleksei Razumovskin – venäjänkielisen eetterin tunnetuimpia radioääniä – vieraaksi kertomaan ekumeniasta ja rukousviikosta. Ohjelmassa oli mukana myös isä Aleksander Björklund Helsingin ortodoksisesta seurakunnasta.

Paikallisekumeeninen foorumi

Viides Paikallisekumeeninen foorumi (Pafo) kokoontui Vantaalla 24. syyskuuta. Vantaan seurakuntayhtymän tiloihin Tikkurilaan oli saapunut runsaat 30 edustajaa paikallisista ekumeenisista toimikunnista eri puolilta maata. Tikkurilan ev.-lut. seurakunnan kirkkoherra Janne Silvast ja isä Teemu Sippo (kat.) toimittivat alkuhartauden. Paikalle oli saapunut myös Vantaan seurakuntayhtymän työntekijöitä, jotka osallistuivat aamupäivän osuuteen, jossa käsiteltiin muun muassa Kirkko turvapaikkana -teemaa. Puoliltapäivän siirryttiin Kristuksen taivaaseenastumisen orto-

doksisen kirkkoon, jossa rukouspalveluksen jälkeen nautittiin yhteinen lounas. Isä Teemu Sippo puhui paikallista ekumeniasta erityisesti Vantaan näkökulmasta. Vastuuviikon projektisihteeri kertoi Kolmannesta Euroopan ekumeenisesta yleiskokouksesta, jonka pääkokous oli juuri pidetty Sibiussa. Hän esitteli myös Vastuuviikon teemaa ja vastailmestynyttä materiaalia. Toimistos sihteeri esitteli vuoden 2008 ekumeenisen rukousviikon teemaa ja aineistoa. KMN:n Bosseyn-instituutin rehtori isä Ioan Sauca esitteli oppilaitostaan ja KMN:n ajankohtaisia haasteita. Paikallisekumeenisella kierroksella kuultiin paikallisekumenian uutisia Kittilästä pääkaupunkiseudulle.

Lähetyksen teemapäivä

Lähetyksyhteistyöryhmän (LYTR) järjestämä lähetyksen teemapäivä pidettiin Suomen Lähetysseuran tiloissa 8.10. Teemana oli *Messiaaninen juutalaisuus*. Päivän ohjelman luotsasi pastori Heikki Tyrni (hell.). Alustajina ja panelisteina tilaisuudessa esiintyivät pastori Viktor Blum (hell.), isä Aleksandr Winogradsky (ort.) Pyhästä Maasta, KTM Jaakko Pihlajamäki (vap.) ja isä Antoine Lévy (kat.). Päivän avauspuheenvuoron käytti dosentti Timo Vasko (ev.-lut.) ja päätöspuheenvuoron lähetysohjaaja Matti Korpiaho (ev.-lut.).

Ekumeeninen vastuuviikko

Ekumeeninen vastuuviikko oli toista vuotta hallinnollisesti osana SEN:n toimintaa. Vastuuviikkoa suunniteltiin ja toteutettiin tiiviissä yhteistyössä Kirkon Ulkomaanavun ja Kyrkans Central för det Svenska Arbetet -keskuksen ja muiden ev.-lut. Kirkkohallituksen yksiköiden kanssa. Viikkoa vietettiin 21.–28.10. *Rauha ja oikeudenmukaisuus* oli teemana toista vuotta. Tavoitteena oli jakaa tietoa siitä, kuinka taloudelliset ja poliittiset rakenteet niin Suomessa, EU:ssa, kehitysmaissa kuin maailmanlaajuisestikin voivat vaikuttaa rauhan ja oikeudenmukaisuuden toteutumiseen maailmassa.

Teeman ensimmäisenä vuonna kohderyhmiä informoitiin siitä, mitä resurssisodat ja -konfliktit ovat, missä niitä käydään sekä miksi ja millaisista resursseista soditaan. Kulluneena vuonna keskityttiin tarkastelemaan rauhan ja sovinnon prosesseja eri puolilla maailmaa. Tavoitteena oli kertoa, millaista työtä rauhan puolesta tehdään ja kuinka konfliktien jälkeisissä tilanteissa pyritään rakentamaan sovintoa.

Rauhanprosesseja tarkasteltiin myös resurssien ja kuluttamisen näkökulmasta. Aineistossa pohdittiin, voisiko raa-ka-aineiden sertifiointi tyrehtyttää sisällissotia ruokkivat rahavirrat ja vaikuttaa siihen, että pysyvä rauha olisi mahdollinen esimerkiksi Kongon demokraattisessa tasavallassa.

Aineisto

Kärkiaineisto oli kahdeksansivuinen tabloid-muotoinen On aika... -lehti. Aineiston levityksessä jatkettiin vuonna 2006 alkanutta yhteistyötä Voima-ilmaisjakelulehden kanssa. On aika... ilmestyi Voiman 10/2007 välissä.

Aineistoa jaettiin maksutta ev.-lut. kirkon nuorisotyöntekijöille, tiedottajille, oppilaitostyöntekijöille sekä yhteiskunnallisen työn tekijöille. Lisäksi aineisto postitettiin Kirkon Ulkomaanavun yhteyshenkilöille. Se postitettiin myös SEN:n jäsen- ja tarkkailijakirkkojen seurakunnille sekä helmluntaseurakunnille. Yhteensä aineistopaketteja postitettiin noin 3 200.

Aineiston mukana toimitettiin tilauslomake ja sitä oli mahdollista tilata myös kotisivujen kautta. Vastuuviikon lehteä tilattiin maksuttoman jakelun lisäksi noin 5 000 kappaletta. Suurin osa tilaajista oli seurakuntia. Nettisivuja www.vastuuviikko.fi päivitettiin ja täydennettiin uuden aineiston osalta.

Viikon 30-vuotisjuhlan kunniaksi julkaistiin myös kymmenen julisteen sarja, joka kertoi Vastuuviikon historiasta ja nykyisistä haasteista. Julisteiden tekstien suunnittelusta vastasi kouluttaja Ulf Särs Kirkon Ulkomaanavusta, ja ulkoasun suunnitteli graafikko Ossi Gustafsson. Julistesarjoja tilattiin noin viiteenkymmeneen seurakuntaan. Lisäksi julistenäyttely oli esillä Turun kristillisessä opistossa SEN:n syyskokouksen ja ev.-lut. kirkon kirkolliskokouksen aikana sekä Ortodoksisen kirkon kirkolliskokouksen aikana Uudessa Valamossa.

Tapahtumat, toiminta

Ekumeenista vastuuviikkoa pidettiin esillä erilaisissa koulutustilaisuuksissa. Projektisihteeri osallistui mm. Suomen sosiaalifoorumiin, Kirkon Ulkomaanavun Toivon torstai -tilaisuuksiin sekä Paikallisekumeeniseen foorumiin. Viikko oli esittelyssä myös EEA3-kokouksessa Sibiussa.

Vastuuviikon tapahtumia toteutettiin lokakuun loppupuolella seurakunnissa eri puolella Suomea. Teemaan liittyviä keskustelutilaisuuksia ja jumalanpalveluksia järjestettiin. Projektisihteeri vieraili muutamissa seurakunnissa. Toimiston tietoon tulleet tapahtumat koottiin nettisivujen tapahtumakalenteriin.

Päätapahtuma oli Joensuussa järjestetty Vastuuviikon 30-vuotisjuhla 21.10. Radioidun juhlahumalunpalveluksen järjestelyistä vastasivat Joensuun seurakunnat, ja palvelukseen osallistuivat mm. arkkipiispa Jukka Paarma ja arkkipiispa Leo. Juhlaan osallistui myös Unkarin luterilaisen kirkon johtava piispa Janos Itzes.

Teema *Rauha ja oikeudenmukaisuus* sai päätöksensä 21.1.2008 järjestetyssä seminaarissa *Raaka-aineita ja raakuuksia — Kongon kaivosteollisuuden todellisuus*. Seminaa-

ri järjestettiin yhdessä FinnWatch-tietotoimiston kanssa. Seminaarissa käyttivät puheenvuoroja toiminnanjohtaja Prince Kumwamba (ACIDH, Kongon demokraattinen tasavalta), mineraalikonsulatti Estelle Levin (Iso-Britannia), järjestöaktiivi Teemu Meronen (Luonto-Liitto), toiminnanjohtaja Antti Pentikäinen (Kirkon Ulkomaanapu) ja EU-projektikoordinaattori Päivi Pöyhönen (FinnWatch-tietotoimisto).

Seminaarissa käsiteltiin elektroniikkayritysten vastuuta niiden käyttämistä raaka-aineista sekä kuluttajien mahdollisuuksia vaikuttaa. Vastuuviikon esittämä ajatus reilummas-ta elektroniikasta saa jatkoa kansainvälisessä makeITfair -kampanjassa, jonka tiedontuottajana toimii Suomessa FinnWatch.

Kristittyjen yhteinen lähetyspyhä

Lähetyspyhää vietettiin 13.–14.10. teemana *Usko ja epäusko*. Lähetysyhteistyöryhmän (LYTR) työstämä materiaali julkaistiin SEN:n ja Suomen Lähetysneuvoston internet-sivuilla. Kirjoittajina olivat Aimo Helminen (adv.), Henrik Nymalm (miss.) ja Heikki Huttunen (ort.). He toivat omista perinteistään lähteviä ajatuksiaan jaettavaksi yhteisen lähetystehtävän vahvistamiseksi.

Lähetyspyhän tavoitteena on, että kristityt eri kirkoissa voisivat kokoontua yhteiseen lähetystilaisuuteen joko sunnuntaina tai muuna läheisenä päivänä. Lähetyspyhä korostaa kirkoissa yhteistä lähetysvastuuta ja mahdollisuuksia antaa yhteinen todistus Kristuksesta pelastajana. Erilaisuus tässä antaa rikkaan kokonaisuuden.

Ekumeeninen rukouspäiväjulistus

Rukouspäiväjulistuksen valmistelusta vastasi SEN:n rukouspäivätyöryhmä. SEN:n hallitus viimeisteli yhteistyössä tasavallan presidentin kanslian kanssa julistustekstin. Vaikka valtiovallalta ei virallisesti enää puutu rukouspäiviin, on presidentti Tarja Halonen luvannut allekirjoittaa rukouspäiväjulistuksen niin kauan kuin hän on tasavallan presidenttinä. Tasavallan presidentti allekirjoitti rukouspäiväjulistuksen 9.12.

Vielä vuodelle 2007 valittiin vanhaan tapaan neljä rukouspäivää, jotka sijoittuivat sunnuntaipäiville. Vuodelle 2008 valmisteltiin julistus ja siihen liittyvät raamatuntekstit kahta rukouspäivää varten – ne ovat 18.1. ja 24.10. Rukouspäiväjulistuksen teksti käsitteli ekumeenisen rukousviikon tulevaa teemaa *rukoiikaa lakkaamatta* porttina kohtaamiseen ja suvaitsevaisuuteen sekä Vastuuviikon alkavan kaksivuotiskauden ihmiskauppa-teemaa. Kahden rukouspäivän järjestelmä antaa mahdollisuuden siihen, että sekä

tammikuun että lokakuun rukouspäivää vietettäisiin paikallisten seurakuntien yhteisenä tapahtumana. Rukouspäivien velvoittava historia valtiovallan määräyksenä muuttuu näin kristittyjen yhteiseksi rukoukseksi koko kansan ajankohtaisen haasteiden puolesta ja samalla hengelliseksi puheenvuoroksi yhteiskunnalliseen keskusteluun.

2.2 Muita hankkeita

Kirkot ja maahanmuuttajat

Kirkko suojan antajana

Ev.-lut. kirkon maahanmuuttajatyön kanssa yhteistyössä järjestettiin 15.2. International Christian Centerissä *Kirkko suojan antajana* -neuvottelupäivä kirkkojen työntekijöille ja maahanmuuttajatyön vapaaehtoisille. Aihetta valotettiin Raamatun tekstien, pastoraalisen avun ja maamme lainsäädännön näkökulmasta. Lainsäädännöllisistä asioista alusti lakimies Ville Hoikkala (hell.), pastoraalisesta avusta sisar Theresa Jezl (kat.) sekä isä Aleksej Sjöberg (ort.). Teemaan johdattavan hartauden piti isä Viatcheslav Skopets (ort.). Osanottajia oli noin 40 henkeä evankelis-luterilaisesta, ortodoksisesta, katolisesta, adventti- ja helluntaikirkosta.

Afrikkalainen kristillisyyden

International Evangelical Churchin ja Helsingin ja Espoon ev.-lut. hiippakuntien maahanmuuttajatyön kanssa yhteistyössä järjestettiin 15.3. seminaari afrikkalaisesta kristillisyydestä. Pääsihteeri alusti kansainvälisten ekumeenisten järjestöjen näkökulmasta afrikkalaiseen kristillisyyteen, erityisesti teologisesta vuoropuhelusta kimbanguistisen kirkon kanssa.

Kirkko turvapaikkana

Kirkko turvapaikkana -julkaisun julkistamistilaisuus oli ev.-lut. kirkkopäivillä Turussa 26.5. Julkistaminen tapahtui *Seurakunnat konkreettisesti ihmisoikeustyössä -seminaarissa*. Seminaarissa puhuivat puheenjohtaja Arlington Trotmann, Churches' Commission for Migrants in Europe, kirkkohera Heikki Mäntylä sekä ammattioppilaitospappi, kansainvälisen seurakunnan pastori Mia Pusa ja projektisihteeri *Sanna Ylä-Jussila*. Julkistamistilaisuuteen osallistui noin 50 henkeä.

Julkaisu ei julkistamisvaiheessa herättänyt suuria kysymyksiä, mutta sen sisältö sai merkittävää huomiota osakseen, kun Turun Mikaelinseurakunta ja Kuopion ev.-lut. seurakuntayhtymä tekivät kesän aikana päätöksen noudattaa julkaisun periaatteita, ja antoivat suojan kahdelle turvapaikanhaki-

jalle, jotta heidän hakemuksensa pääsisi uuteen käsittelyyn. SEN:n toimisto ja hallinto joutuivat eettis-yhteiskunnallisen keskustelun polttopisteeseen parhaana kesälomakautena, ja vielä Sibiun EEA3-kokouksen aikana syyskuussa.

Toimisto laati hallitukselle selvityksen *Kirkot ja maahanmuuttajat* -ohjelman kymmenen vuoden kulusta ja se julkaistiin neuvoston internet-sivuilla. SEN pystyi palvelemaan kirkkojen eettisen opetuksen äänenä vilkkaassa julkisessa keskustelussa, jonka tuloksena sekä turvapaikkapolitiikka että viranomaisten toiminta turvapaikkatilanteissa joutuivat kriittisen tarkastelun kohteiksi.

Seminaari UVI-SEN

Ulkomaalaisviraston aloitteesta järjestettiin yhteistyöseminaari 21.9. sisäasiainministeriön edustustiloissa. Seminaarissa keskusteltiin turvapaikkahakemuksiin liittyvästä päätöksenteosta sekä viranomaisen että kirkkojen näkökulmasta. Esittelyssä olivat UVIn ja SEN:n toiminta ja *Kirkko turvapaikkana* -julkaisun luonne suhteessa ev.-lut. kirkkohallitukseen ja eri kirkkojen seurakuntiin. Seminaarissa kosketettiin myös turvapaikkakäytännön ongelmia ja sovittiin yhteydenpidosta sekä yhteistyön aloittamisesta UVIn maatietoyksikön ja kirkollisten lähetys- ja avustusjärjestöjen välillä. SEN:a edusti n. 20 kirkkojen maahanmuuttajatyön asiantuntijaa. Vain kaksi viikkoa yhteistyöseminaarin jälkeen, SEN:n syyskokouspäivänä, haettiin säilöön Lahden helluntaiseurakunnasta suojan saanut turvapaikanhakija näyttävässä poliisioperaatiossa. Tällöin voitiin todeta, että kirkkojen on syytä jatkaa valveutunutta yhteydenpitoa ja keskustelua viranomaisten kanssa.

MOD-koulutusohjelma

MOD (Mångfald och dialog) on Ruotsissa kehitetty koulutusohjelma, joka tarjoaa pedagogista mallistoa ja menetelmiä erilaisuutta koskevien kysymysten selvittämiseen. MOD on suomennettu *Moninaisuus, Oivallus, Dialogi*. Koulutus perustuu valmentavaan keskusteluun, vuoropuheluun ja ryhmätyöhön. Niiden avulla pyritään siihen, etteivät erilaisista etnisistä, kansallisista, uskonnollisista tai kulttuurisista taustoista peräisin olevien ihmisten väliset esteet kehittyisi vihamielisyyksiksi. Koulutuksen lisenssin Suomessa omistaa ev.-lut. kirkkohallitus. Ev.-lut. kirkon maahanmuuttajatyön kanssa yhteistyössä on koulusta pidetty esillä ja siitä informoitu.

Väkivallasta sovintoon

Kirkkojen maailmanneuvoston väkivallan vastaisen vuosikymmenen *Kirkot rauhan ja sovinnon puolesta (2001–2010 Decade to Overcome Violence)* Suomen hanketta *Väkival-*

lasta sovintoon koordinoi ev.-lut. kirkkohallitus. Projekti-
sihteerinä toimi Kati Jääskeläinen. Painopisteenä kuluneena
vuonna oli perhe- ja lähisuhdeväkivalta ja erityisenä kohtee-
na lapset ja nuoret. Teema oli esillä erityisesti Kirkkopäivillä
ja Väkivallattomalla viikolla 14.–20.10. sekä *Näe väkivalta* -
julkaisussa. Projekti sihteeri Sanna Ylä-Jussila edusti SEN:a
Väkivallasta sovintoon -työryhmässä.

Kirkkohallituksen julkaisusarjan artikkelikokoelma *Näe vä-
kivalta – kristinuskosta nousevia pohdintoja perhe- ja lä-
hisuhdeväkivallan vastustamiseksi* lähetettiin SEN:n kaut-
ta kirkkojen johtajille. Kati Jääskeläinen ja Sanna Ylä-Jus-
sila osallistuivat Sibiuissa keskustelutilaisuuteen, jonka pää-
teemana oli toukokuussa 2011 järjestettävän International
Peace Convocationin (IPC) valmisteluprosessi. Sibiuissa jär-
jestettiin myös rauha-aiheinen foorumi, jossa käsiteltiin us-
kontojen osallistumista rauhanprosesseihin ja menneisyyden
käsitteilyyn.

Nordic-FOCCISA

Pohjolan ja Eteläisen Afrikan kirkkojen neuvostojen *Nor-
dic-FOCCISA* -yhteistyössä ei kuluneena vuotena tehty uu-
sia aloitteita. Pohjolan ekumeeniset pääsihteerit valmistau-
tuivat neuvotteluihin afrikkalaisten kollegojen kanssa yh-
teistyön uuden vaiheen suunnittelemiseksi.

Uskontojen kohtaaminen

Uskontojohtajien tapaamiset

Uskontokuntien johtajat kokoontuivat arkkipiispa Leon
kutsusta Kuopiossa 15.5., juutalaisen seurakunnan kutsus-
ta 29.10. Helsingissä ja tasavallan presidentin kutsusta Pre-
sidentinlinnassa 9.11. Kokouksissa keskusteltiin kirkkojen
ja yhdyskuntien ajankohtaisista kysymyksistä ja *Uskonnot
suomalaisessa yhteiskunnassa* -seminaarin valmistelusta ja
tuloksista. Keskeinen teema oli uskonnollisten yhteisöjen
valtionapu, joka yhteisin ponnistuksin onnistuttiinkin saa-
maan ensimmäistä kertaa valtion tulo- ja menoarvioon vuo-
delle 2008. Kokoontumisissa olivat mukana luterilainen ja
ortodoksinen arkkipiispa, katolinen piispa, juutalaisten seu-
rakuntien, Suomen Islam-seurakunnan ja Suomen islamilai-
sen yhdyskunnan, ja syksystä sen sijasta Suomen islamilai-
sen neuvoston (SINE) edustajat. SEN:n pääsihteeri toimi ta-
paamisten sihteerinä.

Rukoushetki luomakunnan puolesta

Kristityt, muslimit ja juutalaiset kokoontuivat rukoilemaan
luomakunnan puolesta Leppävaaran ev.-lut. kirkon sisäpi-
halle Espoossa 13. kesäkuuta. Rukoushetki nauhoitettiin ja
radioitiin Yle Radio 1:ssä 1.7. klo 10 ja oli näin osa *Jumalai-*

nen heinäkuu -sarjaa. Rukoushetken tarkoitus oli tehdä nä-
kyväksi sitä, että eri uskontoihin kuuluvat ihmiset ovat tois-
tensa lähimmäisiä. Rukoushetkellä haluttiin tukea eri us-
kontoihin kuuluvien espoolaisten ja suomalaisten kokemus-
ta yhteisestä ihmisyydestä ja ilmaista eri uskontojen hengel-
listä asennetta luomakuntaan. Espoon hiippakunnan piispa
Mikko Heikka toimi kokoonkutsujana. Pääsihteeri Heikki
Huttunen osallistui hartauden suunnitteluun ja oli mukana
sen toimittamisessa. Mukana olivat myös espoolaiset isla-
min opettajat Noha Abu Ramadan ja Soumaya Dakhlaoui,
juutalainen kanttori André Zweig, pastori Tero Koskinen Va-
paakirkosta ja Leppävaaran seurakunnan kirkkoherra Kaler-
vo Salo. Rukoushetken musiikista vastasivat muun muassa
Jukka Perko yhtyeineen ja ortodoksinen Miriam-kvartetti.

Tasavallan presidentin ja nuorten tapaaminen

Tasavallan presidentti Tarja Halonen kutsui 19.6. nuoria us-
kontojen edustajia yhteiseen tapaamiseen Kultarantaan jo
toista kertaa. Lisää kohdassa Nuorisajaosto.

Uskonnot suomalaisessa yhteiskunnassa

Seminaari järjestettiin Hanasaaren ruotsalais-suomalaisessa
kulttuurikeskuksessa 28.8. Sen kutsujatahoina olivat Lähi-
idän kirjanuskontojen yhteisöt: Suomen ekumeeninen neu-
vosto, Suomen islamilainen neuvosto, Suomen Islam-seura-
kunta (tataariyhteisö) ja Suomen Juutalaisen Seurakuntien
Keskusneuvosto ry. Seminaarin järjestelyt hoidettiin omana
toiminta- ja talousprojektina, projekti sihteerinä toimi FM
Nora Repo.

Seminaariin oli kutsuttu myös muiden klassisten maail-
manuskontojen ja valtiovallan edustajia sekä suomalaisessa
yhteiskunnassa monikulttuurista työtä tekeviä toimijoita.
Seminaarin keskusteluissa esiin nousivat erityisesti uskon-
nollisten yhteisöjen mahdollinen valtioneuvosto sekä pieniä us-
konnollisia ryhmittymiä koskettavat lainsäädännölliset han-
kaluudet uskonnonharjoittamiselle.

Kaikkien uskontojen jakamat eettiset arvot: rakkaus, ym-
märtämys ja ihmisyyden koettiin yhteisiksi. Konkreettista toi-
sen kohtaamista ja yhdessä tehtävää ruohonjuuritason työtä
pidettiin tärkeinä yhteistä tulevaisuutta rakennettaessa. Myös
näkyvämpää panostamista monikulttuurisuuskasvatukseen
pidettiin olennaisena. Seminaarissa esitettiin suomalaisten
uskontojohtajien rauhanpyhiinvaellusta Lähi-Itään sikäläis-
ten uskontojohtajien luo. Kutsujatahojen edustajista muo-
dostuva työryhmä selvittää seminaarin jatkotoimia uskonto-
jen välisen yhteistyön kehittämiseksi.

Uskonnollinen ja kulttuurien välinen vuoropuhelu
Työministeriön Etnisten suhteiden neuvottelukunnan (ET-
NO) alaisuudessa toimiva työryhmä *Uskonnollinen ja kult-*

tuurinen vuoropuhelu jatkoi työskentelyään. SEN:n edustajana oli projektisihteeri Sanna Ylä-Jussila.

Työryhmä piti kolme kokousta. Esillä olivat muun muassa syrjintä ja muslimeihin kohdistuvat ennakkoluulot työhönotossa, uskontojen rooli varhaiskasvatuksessa ja monikulttuurisen opettajankoulutuksen järjestelyt ja haasteet Suomessa.

Ety-järjestön toleranssiedustajien tapaamiset

Pääsihteeri koordinoi yhdessä Ulkoministeriön Etyj-puheenjohtajuussihteeristön kanssa järjestön antisemitismikysymyksiin keskittyvän toleranssiedustaja Gert Weisskirchenin tapaamista maamme uskonnollisten yhdyskuntien kanssa 1.10.

Vastuuviikon projektisihteeri osallistui 3.12. islam-kysymyksiin keskittyvän toleranssiedustaja Ömür Orhunin lounastapaamiseen Ulkoasiainministeriössä.

YK:n yleiskokous

Pääsihteeri osallistui ulkoasiainministeriön kutsusta YK:n yleiskokouksen uskontojen välistä vuoropuhelua käsittelevään korkeantason erityisistuntoon Suomen valtuuskunnan asiantuntijajäsenenä 2.–7.10. Hän oli mukana laatimas-

sa Suomen puheenvuoroa, jossa korostettiin uskonnonvapauden ja eurooppalaisen islamin merkitystä. Siinä kuvailtiin eri uskonnollisten traditioiden rinnakkaineloa Suomessa ja mainittiin maamme uskonnonopetusjärjestelmä sen hyvänä hedelmänä. Monet muutkin maat eri puolilta maailmaa korostivat oman ja muitten uskontojen opettamisen keskeistä merkitystä suvaitsevaisuuden ja kulttuurien rinnakkainelolon kannalta.

Mikael Agricolan juhluvuosi

Agricola 2007 -juhluvuosi huomioitiin syyskokouksen yhteydessä järjestetyssä seminaarissa *Kirkollinen jatkuvuus Mikael Agricolan elämäntyössä*. Siinä alusti dosentti Jyrki Knuutila (ev.-lut.), ja kommentit esittivät Nikean metropoliitta Johannes (ort.) ja TM Marjatta Jaanu-Schröder (kat.). Seminaari oli juhluvuoden laajassa kirjossa ainoa Mikael Agricolan ekumeenista merkitystä pohtinut seminaari ja sai osakseen myös median huomiota. Juhlavuosi oli esillä myös Kasvatusasiain jaoston seminaarissa *Agricola, ekumenia ja kuvataiteet*, joka pidettiin 19.–20.10. Turussa. SEN oli edustettuna ev.-lut. kirkon jumalanpalveluselämän neuvottelupäivillä Oulussa 16.–17.10., jolloin myös Agricolan juhluvuosi oli korostetusti esillä.

3 Tiedotus ja julkaisutoiminta

3.1 Näköala — Utsikt

Lehti ilmestyi kolme kertaa. Numero 2–3 oli kaksoisnumero, jonka sivumäärä oli 40. Muutoin sivumäärä oli 24. Numero 1 oli kirkollisen taiteen erikoisnumero, jossa esiteltiin laajasti kuvataidetta, kirjankuvitusta, reliikkien teologista ja liturgista merkitystä, pyhyyttä verkossa, ikoneita ja niiden tutkimusta. Lehden numero sai paljon kiitosta, ja sitä tilattiin irtotilauksena enemmän kuin mihin on totuttu. Numero 2–3 oli Vastuuviikon 30-vuotisjuhlanumero, ja siinä esiteltiin myös uskontodialogia. Numero 4 oli lehden tällä erää viimeinen numero, sillä lehden julkaisemisesta päätettiin luopua syyskokouksessa vahvistetun vuoden 2008 toimintasuunnitelman mukaan. Viimeisen numeron kansi oli nelivärinen. Taiteilija Liina Pajusen Kristittyjen ykseyden ekumeenisen rukousviikon juliste pääsi siinä hyvin oikeuksiinsa. Numerossa oli retrospektiivinen ote, muistelun henki. Lehden heikko talous johti lakkauttamispäätökseen. Maksavia tilaajia oli vain 70. Suurin osa lehdestä meni pr-kappaleina seurakuntiin ja eri kirkollisille toimijoille. Sen osoitteellinen jakelu oli 1 200 kpl ja painos 1 500 kpl.

SEN:n taloudelliset resurssit eivät riitä lehden julkaisemiseen. Tulevaisuudessa pyritään panostamaan internet-kotisivujen informaation lisäämiseen.

3.2 Muut julkaisut

Kristittyjen ykseyden ekumeenisen rukousviikon aineisto

Kuurot hän saa kuulemaan ja mykät puhumaan

Aineistoa kristittyjen ykseyden rukousviikolle 2007 ja muuhun ekumeeniseen hartauselämään

De döva får han att höra och de stumma att tala

Böneveckan för kristen enhet 18–25 januari 2007 – Gudstjänst, andakt och bibelsamtal med fokus på kristen enhet
Kristittyjen ykseyden ekumeeninen rukousviikko – Ekumeniska böneveckan för kristen enhet

Juliste, tilaustyö taiteilija Liina Pajuselta. Tulostettavissa www.ekumenia.fi-sivuilta ja voidaan käyttää vuosittain rukousviikolla.

En annan del av världen

Ruotsinkielisen jaoston (Sektionen för finlandssvensk ekumenik) agendassa on maahanmuuttajatyö ollut tärkeällä sijalla, ja hyvä yhteistyö KCSA:n kanssa on ollut tuloksekasta. KCSA kustantama kirja *En annan del av världen* julkaistiin 24.1. SEN:n julkaisusarjassa. Se on suunnattu maahanmuuttajien parissa työskenteleville seurakuntien ja yhteisöjen työntekijöille. Kirjan tekstit valottavat kulttuurien ja us-

kontojen kohtaamiseen liittyviä prosesseja eli samoja teemoja, joita on käsitelty SEN:n *Kirkot ja maahanmuuttajat* -ohjelman puitteissa. Kirjassa on myös perustietoa maahanmuuttajuuteen liittyvistä laeista ja säädöksistä. Monipuolisen sisällön punaisena lankana on, että pakolaisten ja maahanmuuttajien parissa toimiminen juontaa juurensa kristillisen uskon perustasta. Kaiken keskellä nimenomaan ihmiset kohtaavat, joten yhdistäviä tekijöitä on enemmän kuin erottavia. Kirjoittajat: Jan Edström (toim.), Rafael Edström, Ville Hoikkala, Binnie Kristal-Andersson, Svante Lundgren, Peter Nynäs, Ulf Särs. Antonia Ringbomin osuva piirroskuviutus. 38-sivuinen, kierreselkä.

Kirkko turvapaikkana

A5-kokoinen 36-sivuinen nidottu vihko.

Toimittaja Sari Kuvaja. Työryhmä: Jan Edström, Ville Hoikkala, Marja-Liisa Laihia ja Sanna Ylä-Jussila.

Kyrkan som fristad

Edellinen julkaisu ruotsiksi. Käännös: Jan Edström.

Toimintakertomus 2006 Verksamhetsberättelse

Edellisen vuoden toimintakertomus, A4-kokoinen 68-sivinen nidottu, nelivärikannet.

Lähetyspyhän aineisto julkaistiin SEN:n ja Suomen Lähetysneuvoston kotisivuilla.

Rukouspäiväjulistus

SEN huolehti rukouspäiväjulistuksen 2008 painatuksesta ja lähettämisestä maamme kristillisiin seurakuntiin yhteistyössä ev.-lut. kirkkohallituksen kanssa.

3.3 www.ekumenia.fi

Käytössä eCredon verkkoviestin. Toimistos sihteeri päivitti kotisivuja. Yhteistyössä Thorleif Johanssonin kanssa käynnistettiin verkkosivujen uusiutumiseen liittyvä pohdinta. Erityisesti Näköala-lehden lakkauttaminen johdattaa uuteen aikakauteen. Suunnittelu jatkuu siinä laajuudessa kuin muun työn ohessa siihen voimavaroja riittää.

3.4 Yhteistyö viestinnässä

Toimistos sihteeri osallistui ev.-lut. kirkon tiedotuskeskuksen (KT) viestintäpäiville Seinäjoella 26.–28.9. Teemana oli *Tulevaisuus*.

Yhteistyö Päivä Osakeyhtiön, Suomen Lähetysseuran, eCredon ja Kirkon tiedotuskeskuksen (KT) kanssa on ollut dynaamista ja rakentavaa. Julkaisujen tuottamisessa, kotisivuihin liittyvissä toiminnoissa ja informaation jakamisessa on saatu arvokasta asiantuntija-apua.

4 Yhteydet ja seuranta

Kirkkojen maailmanneuvosto

SEN:lla oli läheinen näkökulma KMN:n toimintaan, kun sen varapuheenjohtaja Outi Vasko (ort.) oli KMN:n eksekutiivikomitean jäsenenä ja *Echos*-nuorisokomission puheenjohtajana. KMN:n muissa toimielimissä oli lisäksi suomalaisia jäseniä: Keskuskomiteassa piispa Simo Peura (ev.-lut.), Aaro Rytönen (ev.-lut.) ja Heikki Huttunen (ort.) KMN:n ja helluntailaisten yhteistyöelimestä pastori Tuija Mannström (ev.-lut.), kasvatuskomissiossa teol.yo Riina Nguyen (ort.) sekä Faith and Order -täyskomissiossa Antti Saarelma (ev.-lut.) ja Aino Nenola (ort.). KMN aloitti uuden 7-vuotiskauden ja määritteli työnsä prioriteetteja tiukkenevan talouden myötä.

Bossey'n rehtorin vierailu

Kirkkojen Maailmanneuvoston ekumeenisen Bossey'n-instituutin rehtori Ioan Sauca vieraili Suomessa 22.–27.9. ja osallistui Paikallisekumenian foorumiin ja ev.-lut. kirkon ulkoasiain osaston Itä-Euroopan työryhmän kokoukseen sekä luennoi ortodoksisen papiston päivillä Joensuussa ja neuvoteli yhteistyöstä Lintulan luostarin kanssa.

Svenska Bibelsällskapet

Svenska Bibelsällskapetin yleisneuvoston (huvudmannaråd) kokous pidettiin 15.11. Upsalan baptistikirkossa. SEN:n edustaja on TT Risto Nurmela. Kokouksessa muistettiin kiitoksin professori Christe Åsbergia, joka oli jäänyt eläkkeelle käännöstoiminnan sihteerin virasta. Hänen seuraajakseen oli valittu TT Mikael Winninge, joka astuu virkaansa 1.4.2008. Samoin kiitoksin muistettiin viittomakielisen raamattuprojektin henkilökuntaa, vaikka projekti ei olekaan vielä valmis. Siinä on pidettävä taloudellisten syiden vuoksi taukoa. Professori Anders Piltz informoi että katolinen kirkko Ruotsissa on saanut Vatikanilta tehtävän suorittaa *Bibel 2000*:n tarkastus liturgisen järjestyksen kongregaation normeja seuraten. Pääsihteerin raportista voidaan ottaa esille, että tähän mennessä on viety läpi 805 raamattuseikkailua ja näiden lisäksi noin 100 Suomessa toteutettua. Väestöpohjaan suhteutettuna on ruotsinkielisessä Suomessa toteutettu enemmän kuin kolminkertainen määrä raamattuseikkailuja Ruotsiin verrattuna.

Life and Peace Institute

Kristillinen rauhantutkimuksen laitos Life & Peace -instituutti jatkoi työtään eri puolilla maailmaa yhteistyössä pai-

kallisten kristillisten kirkkojen ja järjestöjen kanssa. Instituutin päätoimisto sijaitsee edelleen Upsalassa ja kolme maatoimistoa Afrikassa. Erityisen huomion kohteena ovat olleet molempien Kongojen rauhanprosessit sekä Afrikan Sarven ja Sudanin tilanne. Vuonna 2007 saatettiin loppuun ja arvioitiin Suomen ulkoasiainministeriön varoin toteutettu *Publications for Peace Education* -hanke, jonka puitteissa painatettiin ja jaettiin sadalle kehitysmaayliopistolle rauhankasvatusopintoja varten suuri määrä noin kahtakymmentä LPI:n rauhantutkimusjulkaisua. SEN:in nimeämänä edustajana LPI:n johtokunnassa ja työvaliokunnassa jatkoi kehitysyhteistyöneuvos Elsi Takala.

NCC Norden

Pääsihteerin osallistui Pohjoismaiden ekumeenisten neuvostojen ja kirkkojen ekumeenisten toimihenkilöiden vuosittaiseen kokoukseen, joka pidettiin Kööpenhaminassa 10.–12.1. Siinä käsiteltiin ekumeenisten järjestöjen, erityisesti Kirkkojen Maailmanneuvoston ajankohtaista tilannetta ja keskusteltiin valmistautumisesta Euroopan ekumeeniseen yleiskokoukseen, EEA3:een. Keskusteltiin myös evankelikaalisten kristittyjen mukaantulosta ekumeeniseen toimintaan ja uskontojen kohtaamisen kehityksestä eri Pohjoismaissa.

NCC Europe

Pääsihteerin osallistui Euroopan ekumeenisten neuvostojen pääsihteerikokoukseen Budapestissa 16.–19.4. Kokouksessa keskusteltiin kirkkojen kohtaamista haasteista Euroopan eri maissa ja ekumeenisen liikkeen yhteisistä kysymyksistä. Maahanmuuttajien integroituminen ja maahanmuuttajakirkkojen perustaminen haastavat kirkkoja ekumeenisiä neuvostoja monin tavoin kaikissa maanosamme maissa. EEA3-prosessin avaamat mahdollisuudet Euroopan ekumenialle keskusteluttivat kokouksessa, erityisesti siinä suhteessa, että katolinen kirkko on tasaveroinen kumppani prosessissa.

Ekumeniskt idéforum

Sigtunassa Ruotsissa järjestettiin Ekumeniskt idéforum 22.–23.4. Paikalle oli kokoontunut ekumeenisiä toimijoita kaikista Pohjoismaista. SEN:a edusti toimistosihteerin Sirpa-Maija Vuorinen, joka käytti pyydytyn puheenvuoron ohjelmaosuudessa *Ekumenik – så in i Norden*. Osuudessa kuultiin esittelyä myös Islannista, Norjasta, Ruotsista ja Tanskasta. Yhteisiä hankkeita ja haasteita on runsaasti, joten yhteistyötä on paikallaan entisestään tehostaa.

SKR

Pääsihteeri osallistui Ruotsin kristillisen neuvoston (Sveriges Kristna Råd) vuosikokoukseen Göteborgissa 21.–23.4. ja piti iltapäiväseminaarin EEA3-prosessista.

Theobalt

Visbyssä järjestettiin eri Itämeri-verkoston yhteinen koontuminen *Baltic Sea Convention* 24.–29.6. ja sen yhteydessä Theobalt-verkoston kokous. SEN:a edusti pääsihteeri. Muut suomalaiset osanottajat olivat kirkkoneuvos Risto Cantell ja TT Pauliina Kainulainen ev.-lut. kirkosta. Convention oli Visbyn piispa Lennart Koskisen ja konsuli Inger Harlevin perustaman *Stiftelsen Socialietiska Institutet Theobalt* -säätiön koollekutsuma. Sillä ei ole muuta yhteyttä Theobalt-verkoston kuin nimi ja piispa Koskisen henkilö ja tämän pyrkimys saattaa Theobalt-verkosto vuorovaikutukseen eri yhteiskunnallisten piirien kanssa. Kyseessä ei ollut varsinainen Theobalt-konferenssi, joista kuudes pidettiin vuonna 2005 Visbyssä. Suunnitelman mukaan seuraava konferenssi, Theobalt 7, pidetään vuonna 2009. Se järjestetään Suomessa, yhteistyössä evankelis-luterilaisen ja ortodoksisen kirkon kanssa. Konferenssin teema on enemmistö- ja vähemmistökirkkojen suhteet Itämeren alueella. Johtoryhmä tutkii mahdollisuutta kutsua mukaan kirkkojen ekumeeniset neuvostot ja niiden kautta muut kuin historialliset kansankirkot, erityisesti konferenssin teemaan liittyen

EKK:n pääsihteerin vierailu

Euroopan kirkkojen konferenssin pääsihteeri The Venerable Colin Williams vieraili maassamme 25.–28.5. Hän osallistui Turun kirkkopäiviin ja vieraili myös Kuopiossa. Siellä hän puhui ev.-lut. kirkkohallituksen ja ortodoksisen kirkollishallituksen edustajille. Myös vierailun Valamon luostariin kuului ohjelmaan. Pääsihteeri toimi käytännön järjestelyistä vastaavana Kuopion-Valamon-osuudella.

EEA3:n toinen vaihe

Euroopan kolmas ekumeeninen yleiskokous EEA3 oli hahmoteltu prosessiksi, jonka ensimmäinen vaihe oli kirkkojen edustajien kokoontuminen Roomassa keväällä 2006. Toinen vaihe muodostui paikallisista tapahtumista EEA3:n teemojen ympärillä. Maassamme tämä vaihe toteutui Pohjolan-Baltian esikokouksessa tammikuussa, SEN:n kevätkokouksessa maaliskuussa ja ev.-lut. kirkkopäivillä toukokuussa.

SEN isännöi yhdessä evankelis-luterilaisen ja ortodoksisen kirkon kanssa Pohjolan ja Baltian kirkoista Euroopan

kolmanteen ekumeeniseen yleiskokoukseen EEA3:een valittujen edustajien kokousta. Kokous pidettiin 26.–28.1. Helsingin ortodoksisen seurakunnan leirikeskuksessa Kaunisniemessä Lopella. EEA3:n prosessiin ja teemoihin johdatteluun oli kaksi Euroopan kirkkojen konferenssin yhteyttä: Genevestä, teologinen sihteeri isä Viorel Ionita (ort.) ja EEA3-projektisihteeri Beate Fagerli (ev.-lut.). Osanottajia oli 50 henkeä – Latviasta, Norjasta, Ruotsista, Suomesta, Tanskasta ja Virosta. Keskustelu ja yhdessäolo oli vilkasta, ja kävi ilmeiseksi, että Sibiuun oli lähdössä sekä ekumeenisesti kokeneita kirkkojen johtajia että ekumeeniseen liikkeeseen juuri mukaan astuneita nuoria.

Turun kirkkopäivien ohjelmaan kuului EEA3-prosessin osana esi-Sibiu-seminaari *Ekumenian unelmia ja todellisuutta* 25.5. Päävieras oli Euroopan kirkkojen konferenssin pääsihteeri Colin Williams (angl.), jonka kanssa EEA3:n teemoista keskusteli kolme Sibiu-delegaattia, Jooa Vuorinen (ort.) ja Antti Siukonen (ev.-lut.) ja Marjatta Jaanus-Schröder (kat.). Arkkipiispat Jukka Paarma ja Leo sekä piispa Józef Wróbel osallistuivat keskusteluun ja lausuiivat loppusiunauksen.

EEA3:n kolmas vaihe

EEA3-prosessin kolmas vaihe toteutettiin Lutherstadt Wittenbergissä 15.–18.2. Reformaation syntysijoilla oli koolle noin 150 edustajaa Euroopan protestanttisista kirkoista, ortodoksisista kirkoista ja katolisesta kirkosta. Esiin nousi erityisesti kirkkojen rooli Euroopan rakentajina, arvojen vaalijoina ja välittäjinä. Todettiin, että kirkkojen Eurooppa on laajempi kuin EU-Eurooppa. Pohdittiin sekularisaation haasteita, vähemmistöjen asemaa ja vastuuta koko maailman hyvinvoinnin rakentamiseksi. Nähtiin, että ympäristöasiat, erityisesti ilmastonmuutos, edellyttävät myös kirkkojen valpastumista ja sitoutumista. Näihin asioihin voidaan antaa yhteinen panos, kun samalla väsymättä rakennetaan kirkkojen keskinäistä yhteyttä ja ykseyttä. Kokouksessa saattoi aistia Saksan ekumeenisen ilmapiirin sähköisyyttä, jonka olivat saaneet aikaan muiden muassa EKD:n johtava piispa Huber ja Hannoverin maapiispa Kaessmann halutessaan nostaa protestanttista profiilia suhteessa katoliseen ja ortodoksisen kirkkoon. Toinen havaittava piirre oli muusta maailmasta muuttaneiden uusien eurooppalaisten täydellinen puuttuminen kokousedustajien joukosta, vaikka kyseessä on keskeinen väestöryhmä kirkkojen työn ja elämän kannalta. Muiden maanosien ekumeeniset järjestöt tai muut kirkolliset tahot eivät myöskään olleet läsnä. Saksan liittopresidentti Hans Köhler esitti tervehdyksensä Wittenbergin Stadtkirchessä Martti Lutherin saarnatuolin siimeksessä. Myös Taizén luostarin johtaja veli Alois oli läsnä konferenssissa ja piti Taizé-hartauden samassa tempelissä.

EEA3-prosessin neljäs vaihe

Kolmisenkymmentä suomalaista evankelis-luterilaisen, ortodoksisen ja katolisen kirkon delegaattia, stuerttia, journalistia ja asiantuntijaa osallistui kolmanteen Euroopan ekumeeniseen yleiskokoukseen EEA3:een Sibiussa 4.–9.9. Pääsihteeri ja projektisihteeri edustivat SEN:a. Suomalaisten yhteinen valmistelupäivä pidettiin ev.-lut. kirkon ulkoasiainosaston kutsusta Helsingissä 17.8.

Suomalainen ekumeeninen pyhiinvaellus Romaniaan ja Euroopan kolmannen ekumeenisen yleiskokouksen päätös-jumalanpalveluksen yhteyteen jäi toteutumatta osanottajien vähyyden takia.

Sibiussa projektisihteeri hoiti SEN:n ja Ekumeenisen vastuuviikon esittelypistettä Agora-torilla ja solmi yhteistyösuhteita vastuuviikon vuosien 2008–2009 ihmiskauppa-teemaa silmällä pitäen. Pääsihteeri puhui *Healing of memories* -kuulemisessa ja toimi puheenjohtajana Migration-foorumissa. SEN:n edustajat koordinoivat osaltaan suomalaisten yhteistyötä ja mm. yhteyksiä muihin pohjoismaalaisiin osanottajiin. Kokouksen tuloksista raportoitiin sekä tapahtumissa että julkaisuissa. Kokouksen suomalaisen raporttikirjan valmistelu aloitettiin SEN:n julkaisuprojektina.

Uskonnonopetuksen seuranta

Mannerheimin Lastensuojeluliitto ja Lasten Keskus järjestivät 9.2. seminaarin *Uskonto osana lapsen hyvinvointia*, johon pyydettiin myös SEN:n edustajaa. Pääsihteeri pyysi tehtävään lehtori Marianne Kantosta (ort.), joka laajaa kiinnostusta herättäneessä seminaarissa kommentoi dosentti Jyri Komulaisen alustusta *Lapsen oikeudet ja uskontojen kohtaaminen*. Ortodoksisen uskonnon opettajana ja näin myös vähemmistöuskonnon edustajana Kantonen käsitteli teemaa koulumaailman pienryhmäisten uskonnonopetuksen näkökulmasta.

Opiskelijoiden ja koululaisten opintokäyntejä SEN:ssa oli kuluneena vuonna kahdesti.

Helsingin Evankelisen Opiston teologisen linjan opiskelijat opettaja Teijo Mathlinin johdolla 7.3. ja katolisia peruskoulun ja lukion oppilaita 12.4. uskonnonopettaja (kat.) Riitta Laukaman johdolla. Pääsihteeri ja projektisihteeri luennoivat ekumenian ajankohtaisista näkymistä. Opiskelijoiden kanssa käytiin kiintoisaa keskustelua.

Pääsihteeri ja Kasvatusasian jaoston puheenjohtaja Arto Kallioniemi osallistuivat Savon Sanomissa käytyyn uskontokasvatuskeskusteluun. 8.11. julkaistussa kirjoituksessa he valottivat oman uskonnon opetuksen merkityksellisyyttä. Lasten ja nuorten on saatava tietoa ja valmiuksia voidakseen osallistua uskontodialogiin.

Uskonnonopetuksen seurannasta lisää kohdassa Kasvatusasian jaosto.

Parisuhdelaki ja kirkot

SEN seurasi kirkoissa käytävää kotimaista ja kansainvälistä keskustelua samaa sukupuolta olevien parisuhteista. Pääsihteeri osallistui ev.-lut. kirkon parisuhdelakiseminaariin 15.–17.1. ja piti kommenttipuheenvuoron ekumeenisesta näkökulmasta.

5 Jaostot

5.1 Eettisten kysymysten jaosto

Eettisten kysymysten jaoston tarkoituksena on tarjota SEN:n jäsenyhteisöille ja tarkkailijoille mahdollisuus keskinäiseen vuorovaikutukseen eettisten kysymysten käsittelyn edistämiseksi. Jaoston tehtävänä on käsitellä ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä ekumeenisesta näkökulmasta. Erityinen huomio tulee kiinnittää terveydenhuollon etiikan kysymyksiin ja ihmisarvoon liittyviin kysymyksiin.

Puheenjohtajana toimi Risto Pontela (ev.-lut.), varapuheenjohtajana Liisa-Maria Voipio-Pulkki (ev.-lut.), ja sihteerinä Kaisa Iso-Herttua (ev.-lut.). Kokouksia pidettiin seitsemän.

Jaosto järjesti seminaarin *Olenko minä veljeni vartija? Puuttumisen ongelma työyhteisössä* 16.3. Helsingin Diakonissalaitoksen kirkossa. Seminaari kokosi yhteen eri kirkkokuntien edustajaa niin terveydenhoidon kuin teologian kentästä.

Seminaari oli kolmas ja viimeinen osa jaoston keväällä 2005 aloittamaa prosessia, jonka tarkoituksena on ollut nostaa esiin kristillisten perinteiden näkemyksiä parantumisesta ja tervehtymisestä sekä tarkastella niiden merkitystä henkilökohtaisella tasolla. Ensimmäinen seminaari *Rukous, sairaus, parantuminen – kristillisiä näkökulmia* käsitteli kristillisten perinteiden näkemyksiä parantumisesta, eheytymisestä ja tervehtymisestä. Toinen seminaari *Sairaus ja ahdistus – kristillisen uskon mahdollisuus ja lupaus* pohti kristillisen uskon mahdollisuuksia ja lupauksia tilanteissa, joissa sairaus ja kuolema aiheuttavat ahdistusta.

Seminaarisarjan kolmannen seminaarin aihe oli vaikea ja ajankohtainen. Työyhteisöt voivat olla terveyden tukijoita tai sairauden aiheuttajia. Eettisten kysymysten jaosto kutsui avaamaan keskustelua ja etsimään teitä parempiin työyhteisöihin. Seminaari jakautui kolmeen jaksoon ja iltaohjelmaan: 1) Suomalaisen työyhteisön ongelmat, 2) Miten kirkot suhtautuvat päihdeongelmiin? 3) paneelikeskustelu: Miten kirkot työyhteisöinä huomioivat päihdeongelman? Iltaohjelman Candlelight Lecture pidettiin aiheesta: Taide tervehtyttäjänä. Kirkkoherra Christer Åbergin luennon ajatukset sisältyvät hänen keväällä 2008 ilmestyvään kirjaansa: *Pyhä kissa ja muita kohtaamisia, maalaispapin päiväkirjasta* (Kirjapaja).

Osallistuneilta saadussa palautteessa tilaisuutta pidettiin tärkeänä ja onnistuneena, mutta seminaarin osanottajamäärä 50 henkeä oli selvästi pienempi aikaisempiin vuosiin verrattuna. Edelliset seminaarit kokosivat salin täyteen osanottajia. Ensimmäiseen vuoden 2005 seminaariin osallistui pitkälti toistasataa ihmistä. Vuonna 2006 osallistujia oli vajaat 100. Saattaa olla, että viimeisen seminaarin aihe koettiin jopa siinä määrin vaikeaksi, että osallistumiskynnys seminaarin tuntui korkealta.

Seminaarin jälkeen jaostossa käytiin keskustelua uudesta laajemmasta teemasta ja jaoston tavoitteista. Ensimmäinen askel oli 18.6 Lähetysoipistolla järjestetty Suomen ekumeenisen neuvoston hallituksen ja jaostojen yhteinen aivoriiri tyypinen iltaseminaari *Arki, osallisuus ja rauha*. Alustajina olivat kansanedustaja Ilkka Kantola ja ihmisoikeussihteeriksi Kati Jääskeläinen. Alustusten jälkeen oli pastori Janne Hassisen johtama työskentely. Tilaisuuden juonsi jaoston puheenjohtaja Risto Pontela ja iltahartauden piti pääsihteeriksi Heikki Huttunen. Keskustelu oli vilkasta. Iltaseminaarin tavoitteena oli antaa eväitä myös Suomen ekumeenisen neuvoston toimintasuunnitelman valmisteluun. Seminaarista tehtiin muistio, joka annettiin hallitukselle tiedoksi.

5.2 Kasvatusasiain jaosto

Kasvatusasiain jaoston tarkoituksena on tarjota SEN:n jäsenyhteisöille ja tarkkailijoille mahdollisuus keskinäiseen vuorovaikutukseen asioissa, jotka liittyvät ekumeeniseen kasvatukseen. Tarkoituksena on edistää kasvatusta ekumeenisuuteen Suomessa keskinäiseen kunnioituksen ja tiedon lisäämiseksi kaikissa ikäryhmissä.

Puheenjohtajana toimi Arto Kallioniemi (ev.-lut.), varapuheenjohtajana Mervi Sarimo (kat.) ja sihteerinä Marianne Kantonen (ort.). Varsinaisia kokouksia pidettiin kaksi, kerran kevätkaudella ja kerran syyskaudella. Jaosto asetti määräaikaisen työryhmän suunnittelemaan syksyllä pidettyä seminaaria. Työryhmään nimettiin Arto Kallioniemi, Juha Luodeslampi (ev.-lut.), Mervi Sarimo, Mirikka Torppa (ev.-lut.) ja Marianne Kantonen. Opetushallituksesta ryhmän jäseneksi kutsuttiin opetusneuvos Pekka Iivonen.

Yhteistyössä Opetushallituksen kanssa järjestettiin *Ekumenia, Agricola ja kuvataiteet* -seminaarin 19.–20.10.2007 Turussa. Taloudellisesta tukesta saatiin OPH:n lisäksi Suomen ortodoksiselta kirkolta ja Lasten Keskukselta. Koulujen syyslomaviikosta huolimatta seminaariin osallistui noin 50 ekumenian ystävää eri puolilta Suomea. Suurin osa osallistujista oli opettajia, mutta paikalla oli myös kirkkojen työntekijöitä sekä muita kasvatusalan ammattilaisia. Seminaari soveltuu opettajille VESO-päiväksi.

Avauspuheenvuoron Birgittalaisuostarissa piti Arto Kallioniemi kertoen uskontokasvatuksen ajankohtaisista asioista. Luennon jälkeen seurasi Mikael Agricolan kappelin esitely Tuomiokirkossa sekä ekumeeninen ehtoopalvelus pääsihteeriksi Heikki Huttusen ja ekumeenisen työryhmän johdolla. Ilta jatkui birgittalaissisarten luona herkullisella aterialla. Illallisen isäntänä toimi Lasten Keskuksen toimitusjohtaja Juha-Pekka Heinonen. Ilta päättyi KP Nikean metropoliitta Johanneksen esitelmään ortodoksisen perinteen näkökulmista kasvatuksesta.

Toisen seminaaripäivän ohjelma jatkui aamurukousten ja birgittalaissisarten kirkon esittelyn jälkeen Hirvensalossa. Taiteilija Hannu Konola kertoi värikkäästi ja yleisön mukansa tempaavasti Pyhän Henrikin ekumeenisen taidekappelin suunnittelu- ja rakennustyön vaiheista sekä arkkitehtuurista. Opetusneuvos Pekka Iivonen käsitteli oikeutta omaan uskontoon ja uskontojen kohtaamiseen. Kirkon tutkimuskeskuksen tutkija Jussi Sohlberg käytti asiasta puhujan pyytämän kommenttipuheenvuoron. Hän esitteli muun muassa *Uskonnot Suomessa* -tietokantaa. Seminaari päättyi Opetushallituksen suunnittelija Heljä Järnefeltin mielenkiintoiseen luentoon ja harjoitukseen kulttuuriperinnön opetuksesta.

Palaute on ollut erittäin myönteistä. Mielenkiintoisia puheenvuoroja ja kiinnostavia puhujia sekä kauniita puitteita on kiitelty monisanaisesti.

Jaosto jatkoi peruskoulun ja lukion uskonnonopetuksen, mutta myös jäsenyhteisöjen ja yhteiskunnan antaman muun uskontokasvatuksen toteutumisen seuraamista. Esille pyrittiin tuomaan erityisesti vähemmistö-uskontojen opetukseen liittyviä epäkohtia sekä uskonnonvapauslain oikean tulkinnan edistämistä esi-, perus- ja lukio-opetuksessa sekä päiväkotien ja koulujen arjessa. Yhteistyötä ja vuorovaikutusta uskontokasvatuksen alueen eri toimijoiden kanssa pyrittiin edistämään ekumeenisen kasvatuksen lisäämiseksi.

5.3 Naisjaosto

Naisjaosto jatkoi työskentelyään naisten tukemiseksi kirkkoissa ja yhteiskunnassa sekä yhteisen kristillisen identiteetin vahvistamiseksi. Tarkoituksensa toteuttamiseksi naisjaosto osallistui aktiivisesti sekä kotimaiseen että kansainväliseen ekumeeniseen keskusteluun naiskysymyksistä ja rohkaisi jäsenkirkkojen ja -yhteisöjen naisia aktiiviseen ekumeeniseen toimintaan.

Puheenjohtajana toimi Eija Kemppi (ev.-lut.), varapuheenjohtajana Iris Rajamaa (met.) sihteerinä Leena Mäkitalo (ev.-lut.). Edellisenä vuonna Suomen Lähetysseuran kustantamana ilmestyneestä kirjasta *Taivaallisia naisia* otettiin vuoden alussa toinen painos, kun edellinen oli myyty loppuun.

Jaosto piti kuusi kokousta, kolme keväällä ja kolme syksyllä. Kokouspaikkoja olivat Sana Media Center (KRS:n tilat), Suomen kristillisen ylioppilasliiton tilat, Vivamo Lohjalla (KRS), Suomen Lähetysseura ja Helsingin ortodoksisen seurakunnan seurakuntasali. Kokousten yhteydessä esiteltiin taustayhteisöjen toimintaa. Vivamossa pidetty kokous oli pyhiinvaelluksen suunnittelukokous, jonka yhteydessä toteutettiin koemielessä pyhiinvaelluksen reitti.

Naisten ekumeenisen pyhiinvaelluksen työryhmään kuuluivat Eija Kemppi, Iris Rajamaa ja sisar Theresa Jezl (kat.)

Suomen Forum -osaston edustajana. Kirkkopäivien suunnittelutyöryhmään kuuluivat Anne Lagerstedt (ev.-lut.), Leena Mäkitalo ja Monika Pensar-Granroth (ev.-lut.). Raila Mänterä (ev.-lut.), Iris Rajamaa, Riina Nguyen (ort.) ja Leena Mäkitalo valittiin suunnittelemaan seminaaria sukupolvien välisestä vuorovaikutuksesta, joka toteutetaan 2008. Lisäksi asetettiin työryhmä suunnittelemaan seminaaria Islamin, juutalaisuuden ja kristinuskon naiskuvasta. Ryhmään valittiin Eija Kemppi, Satu Lehtonen, Anne Lagerstedt, Leena Mäkitalo ja Monika Pensar-Granroth.

Pyhiinvaellus *Matkalla ihmisarvoon* toteutettiin 21.–22.9. Siihen osallistui 35 naista eri kirkkokunnista. Pyhiinvaellus alkoi perjantai-iltapäivänä TM Marjatta Jaanu-Schröderin alustuksella: *Ihmisarvo Vanhassa testamentissa*. Keskustelun jälkeen alusti nunna Kristoduli aiheesta *Ihmisarvo Uudessa testamentissa*. Illan päätteeksi järjestettiin kynttilähartaus Pyhän Birgitan kappelissa. Lauantaina 22.9. alkoi kävelyosuus Lohjanjärven rantapolkua myöten Lohjan keskustaans Helsingin ortodoksisen seurakunnan Lohjan toimipisteen kirkolle, jossa Isä Kalevi Kasala piti rukouspalveluksen matkalle lähdeäessä. Vaellus jatkoi Lohjan kaupungin halki Lempolan kaupunginosaan, josta siirryttiin bussikydyillä Bethesda-säätiön Jokelan hoitokotiin, jossa pidettiin hartaushetki. Hoitokodilta käveltiin metsän halki Stella Marikseen, katolisen kirkon toimintakeskukseen, jossa Isä Frans Voss esitteli keskuksen toimintaa. Vaellus päättyi musiikkihartauteen Stella Mariksen kirkossa, jonka toteuttivat Marjatta Viirto, laulu ja Tuula Kilpeläinen, harmoni. Pyhiinvaellus sai osakseen runsaasti huomiota mediasa. Vaelluksesta ilmestyi seitsemän lehtiartikkelia ja Kotimaan ja Sanan toimittajat vaelsivat koko pyhiinvaellusmatkan mukana. Vaellusta tuki kulttuuriohjelman osalta Tieteen ja taiteen kristillinen tuki -säätiö. Toteuttamisessa oli mukana EFECW:n eli Euroopan kristittyjen naisten ekumeenisen forumin Suomen osasto, jonka kanssa naisjaosto tekee yhteistyötä tulevaisuudessakin.

Kirkkopäivätyöryhmän työn tuloksena naisjaosto toimitti materiaalia kirkkopäivien SENin esittelypisteeseen. Monika Pensar-Granroth naisjaostosta oli mukana kirkkopäivillä.

Jaoston vuosi päättyi Pelastusarmeijan kanssa yhteistyössä suunniteltuun Kallion Pelastusarmeijan osaston tapahtumissa mukana olleiden lasten jouluretkien järjestämiseen Vivamon Raamattukylään. Jouluvaelluksen jälkeen opintosihteerini Pirkko Siili kertoi ortodoksisen kirkon jouluperinteistä kaikille vaellukseen osallistuneille lapsiperheille.

Monika Pensar-Granroth valittiin naisjaoston edustajaksi Nordisk ekumenisk Kvinnokommittéhen. Hän suunnitteli workshopia Islannissa 7.–10.8.2008 järjestettävään konferenssiin *Livets källa*. Anne Lagerstedt on toiminut EFECW:n hallituksen jäsenenä ja tiedottajana ja Marjatta Viirto talousvastaavana.

Anne Lagerstedt osallistui kahteen Euroopan kristittyjen naisten ekumeenisen foorumin hallituksen kokoukseen (Bukarest, Romania ja Huissen, Alankomaat), joista jälkimmäinen oli myös kansallisten koordinaattoreiden kokous. Aiheena kansallisten koordinaattoreiden seminaarissa oli talouselämän lait ja varainhankinta. Anne Lagerstedt on myös EFECW:n edustajana Euroopan kirkkojen konferenssin Kirkko- ja yhteiskuntakomission Ihmisoikeustyöryhmän jäsen. Ryhmä kokoontui kerran Wienissä 6.–8.12. Työryhmä teki mm. päätöksen, että sen puoleen voi kääntyä halutessa saada tukea taistelussa naiseen kohdistuvaan väkivaltaan vastaan.

5.4 Nuorisajaosto

Jaoston tavoitteena on edistää ekumeenista nuorisotyötä Suomessa sekä tarjota nuorille mahdollisuuksia osallistua kansalliseen ja kansainväliseen ekumeeniseen nuorisotoimintaan.

Puheenjohtajana toimi Miika Ahola (ev.-lut.), sihteerinä Jussi Ikkala (ev.-lut.), ja varapuheenjohtajana Sami Lehto (vap.). Koulutussihteerinä toimi Ronja Venesperä (ort.), kansainvälisten asioiden sihteerinä & EYCE-yhdyshenkilönä Henri Järvinen (ev.-lut.), toiminnallisena sihteerinä Elin Ahola (ev.-lut.) ja tiedottajana Hanna Kuisma (ev.-lut.). Kansallisena Ketko-koordinaattorina toimi Laura Hytti (ev.-lut.). Jaoston uskontojen välisiä suhteita hoiti Miika Ahola. Kevätkaudella kokoonnuttiin kolme kertaa ja samoin syyskaudella.

Jaoston lippulaiva, Kansainvälisen ja ekumeenisen toiminnan koulutusohjelma Ketko™ oli yksi jaoston tärkeimmistä, vakiintuneista työmuodoista. Ketko-kurssi käynnistyi syksyllä myös Joensuussa. Ketko-nimellä on Patentti- ja rekisterihallituksen myöntämä tavaramerkkisuoja.

Jaosto tuki nuorten osallistumista eri ekumeenisiin tapahtumiin ulkomailla ja Suomessa. Avustuksen saaneet raportoivat kokemuksistaan.

Vuoden alusta nuorisajaosto sai käyttöönsä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon eläkerahaston omistamasta huoneistosta puolikkaan huoneen. SEN:n toimiston tilat ovat samassa huoneistossa.

Ketko™

Kurssi järjestettiin tuttuun tapaan Helsingissä ja syksyllä käynnistyi ensi kertaa kurssi Joensuussa. Helsingin-kurssi järjestettiin yhteistyössä Kristillisen opintokeskuksen (KO) ja Joensuun-kurssi Suomen Kristillisen Ylioppilasliiton (SKY) ja Ortodoksisen Opiskelijaliiton (OOL) kanssa. Yhteistyö sujui mutkattomasti. Koulutussihteerinä Helsingissä

toimi Ronja Venesperä. Joensuussa syksyllä alkaneen kurssin sihteerinä toimivat Riikka Hakulinen ja Hanna Koikkalainen. Kansallinen Ketko-koordinaattori Laura Hytti auttoi Joensuun kurssin järjestelyissä. Koulutussihteeireillä olivat tukena Ketko-työryhmät, jotka koostuvat Ketkon suorittaneista vapaaehtoisista eri kirkkojen ja kristillisten yhteisöjen nuorista. Kurssin suorittamisesta saa opintoviikkoja tai -pisteitä Helsingin ja Joensuun yliopistojen teologisissa tiedekunnissa ja Diakonia-ammattikorkeakouluissa.

Ketko-kurssi tarjoaa hyvän tiedollisen ja kokemuksellisen pohjan ja valmentaa nuoria aktiivisiksi ekumeenisiksi toimijoiksi. Kurssilla tutustutaan joka vuosi eri kirkkojen ja yhteisöjen elämään teoriassa ja käytännössä, ja kurssilaiset perehtyvät ekumeeniseen liikkeeseen, kansainvälisen toiminnan mahdollisuuksiin, kristillisyyteen ja ajankohtaisiin kysymyksiin laajasti monelta eri kantilta. Ketko-kurssi kesto on neljä viikonloppua yhden lukuvuoden aikana. Maaliskuussa päättyneelle kurssille osallistui 18 henkilöä. Helsingin Ketkossa aloitti syksyllä 15 kursсилаista ja Joensuussa 25.

Kansainväliset yhteydet

Jaosto on Euroopan ekumeenisen nuorisoneuvoston (Ecumenical Youth Council in Europe, EYCE) jäsen. Jaoston kv-sihteerinä Henri Järvinen toimi EYCE-yhdyshenkilönä (national contact) ja huolehti, että EYCE:n järjestämistä kursseista ja kansainvälisistä ekumeenisista tapahtumista saatiin tietoa kokouksissa, Ketko-kurssilla ja nuorisoeumenia-listan kautta. Teemoina EYCE:n kursseilla olivat muun muassa uskontodialogi, taloudellinen oikeudenmukaisuus, uskonnolliset oikeudet ihmisoikeuksina, konfliktit ja niiden ratkaisu teoreettisella ja käytännöllisellä tasolla sekä nuorten osallistuminen päätöksentekoon. Koulutuksiin ja kokouksiin eri puolilla Eurooppaa osallistui jaoston lähettämänä viisi henkilöä.

Jaosto tuki Jani-Matti Tiaisen osallistumista European Fellowshipin (EF) pääsiäiskurssille *Human Dignity – Not for Sale! Learning to see richness in difference* Hosszúhetényssa, Unkarissa 1.–8.4. Kurssilla käsiteltiin yksilön ja nuorten eurooppalaisten näkökulmista identiteettiä, erilaisuutta, arvoja ja mediaa sekä tarkasteltiin ihmisarvoa eri näkökulmista.

Nora Repo osallistui *Transforming Conflict – Healing Memories* -koulutukseen 20.–27.5. Feketic’ssa Serbiassa, joka oli osa Euroopan nuorison *All Different - All Equal* -kampanjaan liittyvää toimintaa. Luentojen, ryhmätöiden sekä itsenäisten pohdintojen kautta pyrittiin saamaan käsitys siitä mitä konfliktitilanteet ovat, mistä ne rakentuvat ja miten tilanteita voidaan työstää ja muokata rauhanomaisin metodein.

EYCE:n 36. yleiskokoukseen osallistui Inka Lindroos ja

Saila Kahlos. Yleiskokous järjestettiin 22.–28.10. Pralissa, Italiassa. Jaosto toimi yhteistyössä edustajiensa kanssa heidän valmistautuessaan kokoukseen. Yleiskokouksessa arviointiin EYCE:n kahden edellisen vuoden toimintaa ja linjattiin tulevan kahden vuoden toimintakauden suuntaviivoja ja painotuksia, jotka tulevat olemaan taloudellinen oikeudenmukaisuus ja uskontodialogi. Inka Lindroos valittiin EYCE:n hallituksen jäseneksi. Seuraava EYCE:n yleiskokous pidetään Tanskassa vuonna 2009 ja isäntämaan edustajat voivat pohjoismaista yhteistyötä tapahtuman järjestämisessä. Lindroos raportoi yleiskokouksen linjauksista.

EYCE:n muslimi-kristittyaiheiselle kurssille *Monologue or dialogue? – Inter-religious dialogue meets fundamentalism* osallistui Simona Savin-Gardberg. Kurssi järjestettiin Voloksen Teologisessa akatemiassa, Kreikassa 9.–16.12. EYCE toteutti kurssin yhteistyössä Lähi-idän kirkkojen neuvoston MECC:n (Middle East Council of Churches) ja Euroopan musliminuorten järjestön FEMYSO:n kanssa (Forum of European Muslim and Youth Organisation).

Koulutuksiin ja kokouksiin osallistuneet raportoivat tapahtumien annista jaostolle ja ovat kiinnostuneita jatkossakin jakamaan kokemuksiaan kotimaisessa ekumeenisessa nuorisotoiminnassa.

Nuorten uskontodialogi

Jaosto on vuodesta 2006 osallistunut uskontojen nuorten edustajien väliseen dialogiin. Toimintavuonna puheenjohtaja Miika Ahola osallistui Tasavallan presidentti Tarja Halosen koolle kutsumaan tapaamiseen Naantalin Kultarannassa 19.6. Muut edustajat olivat Helsingin juutalaisesta seurakunnasta, katolisesta kirkosta, Suomen evankelis-luterilaisesta kirkosta, Suomen Islam-seurakunnasta, Suomen islamilaisesta yhdyskunnasta, sekä Suomen ortodoksisesta kirkosta. Tapaamisiin kutsuttujen kokoonpano on vastannut presidentin käynnistämiä uskontokuntien johtajien tapaamisia. Keskustelun teemoina olivat identiteetti, suomalaisuus, viholliskuvien vaikutus identiteettiin, rauha, uskonnonopetus, kasvatus sekä moniuskoiset perheet. Tapaamisen lopuksi presidentti Halonen kertoi tulevan Etyj-puheenjohtajuuden haasteista ja mahdollisuuksista Suomelle.

Jaosto toimi myös nuorten uskontodialogitapaamisten yhteydessä perustetun työryhmän koollekutsujana. Työryhmä järjesti syyskuussa kristitty-muslimi-uskontodialogitapahtuman nuorille kulttuurikeskus Caisassa. Tapahtuma rajattiin koskemaan vain muslimeja ja kristittyjä, sillä valmistelevan työryhmän tapaamisiin ei kutsusta huolimatta saapunut muiden uskontojen edustajia. Jatkossa uskontojen edustusta pyritään laajentamaan. Tapahtuman tarkoituksena oli pohtia uskontojen vaikutusta nuorten elämässä, tutustua eri uskontojen tapoihin, keskustella sananvapaudesta ja us-

kunnoista mediassa ja miettiä tapoja välttää toisen uskonnollisten tunteiden loukkaamista. Osanottajia oli noin kolmekymmentä. Palaute oli myönteistä ja tapahtumalle toivottiin jatkoa.

Jaosto ja nuorten uskontodialogi saivat erityistä tunnustusta, kun tasavallan presidentti kutsui jaoston puheenjohtajan itsenäisyyspäivän juhlavastaanotolle 6.12. 90-vuotiaan Suomen juhlavastaanoton teemana oli monikulttuurinen Suomi.

Muuta toimintaa

Ekumeeninen kevätvaellus Espoon Nuuksiossa 19.5. Vaeluksella käveltiin Korpinkierroksen reitti ja hiljennettiin raamatuntekstien äärellä. Syksyllä oli tarkoitus pitää ekumeeninen viikonloppu teemalla *Ihmiskuva*, mutta osallistujien vähyiden vuoksi viikonloppu peruttiin. Ekumeenista adventtijuhlaa vietettiin 11.12. Hotelli Helkan tiloissa, johon kutsuttiin yhteistyötahoja sekä SEN:n muiden jaostojen jäseniä. Joulujuhlissa Topi Haarlaa esitteli Spiritualiteettiprojektin edistymistä.

Käynnissä on musiikki- ja rukousaineiston tekijänoikeuksien tarkistaminen, minkä jälkeen kootun materiaalin julkaisuvalmistelut voidaan aloittaa. Projektia ovat ohjanneet Topi Haarlaa ja Mika Pajunen.

5.5 Opillisten kysymysten jaosto

Opillisten kysymysten jaoston tarkoituksena on tarjota SEN:n jäsenyhteisöille ja tarkkailijoille mahdollisuus keskinäiseen vuorovaikutukseen opillisten kysymysten edistämiseksi. Jaoston tehtävänä on auttaa kirkkoja ja kristillisiä yhteisöjä tuntemaan toisiaan, edistää näiden ykseyttä ja poistaa keskinäisiä harhaluuloja. Tarkoituksensa toteuttamiseksi jaosto seuraa kotimaista ja ulkomaista ekumeenista keskustelua ja erityisesti Faith and Order -liikkeen toimintaa sekä järjestää ekumeenisia seminaareja ja tilaisuuksia ajankohtaisista opillisista kysymyksistä.

Puheenjohtajana toimi Antti Saarelma (ev.-lut.) ja sihteerinä Tapani Saarinen (ev.-lut.). Kokoukset olivat temaattisia. Vuoden ensimmäisen kokouksen aiheena oli *Kristuksen kirkon apostolisuus, Intia ja uskontojen kohtaaminen*. Kristilliselle uskolle fundamentaalisen apostolisuus-teeman kautta kuljettiin tapausesimerkki Intiaan, joka tarjosi käytännön tarttumapinnan keskustelulle uskontojen kohtaamisesta, erityisesti ajankohtaisesta globaalista dialogista Islamin kanssa. Alustajina olivat dosentti Timo Vasko ja yleisvikaari Marino Trevisini. Kokous pidettiin ev.-lut. kirkkohallituksen tiloissa.

The Nature and Mission of the Church -dokumenttia kä-

siteltiin jaoston vuoden toisessa kokouksessa 10.5. Turussa. TM Tero Kalpio (lut.) keskittyi alustuksessaan KMN:n kirkko-oppityöskentelyyn. Toisen alustuksen pitivät pastori Matti Nikkanen ja Tapani Saarinen, jotka esittelivät Suomen ev.-lut. kirkon esittämiä näkökantoja The Nature and Mission of the Church -dokumenttiin. Åbo Svenska Församlingenin uudet tilat Turun keskustassa olivat kokouksen erinomaisen ympäristö.

Kokous 27.9. tarjosi taustapohdintaa Vastuuviikon teologiasta. Materiaalina maailmanlaajan vastuun -teeman teologiseen tarkasteluun toimi Benedictus XVI:n ensyklika *Deus Caritas Est*. Kiertokirjeen ensimmäisestä osasta, joka käsittelee rakkautta teoreettisesti, alustuksen laati Tapani Saarinen. Yliopistonlehtori Pekka Metson alustus keskittyi ensyklikan toiseen osaan, jossa ensimmäisen osan pohjalta käsitellään kristillisen rakkauden ilmenemistä käytännössä. Rakkauden ja vastuun teema kirvoitti vilkkaan keskustelun ev.-lut. kirkkohallituksen tiloissa järjestetyssä kokouksessa.

Suomen Lähetysseurassa kokoonnuttiin vuoden viimeiseen kokoukseen yhdessä Paikallisen ekumenian jaoston kanssa 8.11. Aiheena oli *Musiikki jumalanpalveluksessa*. Alustuksista vastasivat Marino Trevisini, Veijo Koivula, Tapani Rajamaa, Pekka Metso, Antero Puotiniemi ja Arto Kortemaa.

Jaoston sihteeri edusti jaostoa SEN:n juhlasyskokouksessa Turussa.

5.6 Paikallisen ekumenian jaosto

Jaoston tarkoituksen on tarjota SEN:n jäsenyhteisöille ja tarkkailijoille mahdollisuus keskinäiseen vuorovaikutukseen paikallisen ekumenian edistämiseksi.

Puheenjohtajana toimi Kirsti Keltikangas (ev.-lut.) sekä varapuheenjohtajina Teemu Sippo (kat.) ja Arto Kortemaa (vap.) ja sihteerinä Veijo Koivula (ev.-lut.).

Jaosto piti kaksi kokousta. Lisäksi järjestettiin Paikallisekumeeninen Foorumi syyskuussa Vantaan Tikkurilassa yhdessä SEN:n toimiston sekä Vantaan ekumeenisen toimikunnan kanssa. Pafo oli historiansa viides. Marraskuussa pidettiin yhteinen kokous Opillisten kysymysten jaoston kanssa Helsingin Lähetystalossa, aiheena oli *Musiikki jumalanpalveluksessa*.

Keskeisessä asemassa jaoston toiminnassa on ollut vuosittain tammikuussa pidettävä kristittyjen ykseyden ekumeeninen rukousviikko. Huomiota on kiinnitetty myös syysisen vastuuviikon ekumeenisuuteen, maailman rukouspäivän viettoon maaliskuussa sekä Suomen Pipliaseuran aloitteesta pidettävään ekumeeniseen raamattusunnuntaihin. Jaosto on pyrkinyt pitämään läheistä kosketusta paikalliseen ekumeniaan kaikkialla Suomessa. Jaosto on jatkanut eri

puolilla Suomea olevien paikallisten ekumeenisten toimikuntien kartoittamista. Sihteeri on kuukausittain koostanut paikallisekumeenisen raportin jaoston jäsenten antamien tietojen perusteella.

5.7 Sektionen för finlandssvensk ekumenik

Jaoston tarkoitus on tarjota SEN:n ruotsinkielisille jäsenille ja tarkkailijoille mahdollisuus vuorovaikutukseen. Jaosto käsittelee ajankohtaisia ekumeenisia kysymyksiä ruotsinkielisten yhteisöjen ja Porvoon hiippakunnan näkökulmasta ja edistää paikallisekumeenista toimintaa.

Puheenjohtaja oli Bo-Göran Åstrand (ev.-lut.), varapuheenjohtaja Jan Edström (bapt.) ja sihteeri Sara Torvalds (kat.). Jaosto kokoontui kolme kertaa. Ensimmäinen kokous pidettiin Kyrkans Central för det Svenska Arbetet -keskuksessa. Kokouksen kuluessa tutustuttiin KCSA:n toimintaan ja keskusteltiin johtaja Robert Lembergin kanssa. Toinen kokous pidettiin Suomen Pipliaseurassa, jossa Kerstin Hagberg esitteli seuran toimintaa. Kolmas kokous pidettiin SEN:n toimistossa, jolloin pääsihteeri Heikki Huttunen johdatteli ajankohtaisen ekumenian pariin.

Jaosto on myös seurannut Ekumeenisen vastuuviikon toiminnan pyrkimyksiä globaalien oikeudenmukaisuuden hyväksi. Gun-Viv Glad-Jungner nimettiin jaoston edustajaksi tammikuussa 2008 pidettävään Vastuuviikon seminaariin ihmiskaupasta.

Jaosto asetti työryhmän: B-G Åstrand, Jan Edström, Gun-Viv Glad-Jungner suunnittelemaan seminaaria saarnavieraanvaraisuudesta syyskuksi 2008. Jaosto oli myös edustettuna seminaarissa *Församlingarna i det mångkulturella Finland Österhankmossa* 7.–8.9.

Keskustelua käytiin myös siitä, että miten ekumeenista lähetyspyhää voitaisiin näkyvämmiin viettää suomenruotsalaisessa kontekstissa. Jaoston ekumeenisen maahanmuuttajatyöryhmän toiminnan organisoimista yhteistyöhän KCSA:n kanssa pohdittiin.

6 Hallinto ja talous

6.1 Neuvoston kokoukset

Kevätkokous

Vanda svenska församling isännöi kevätkokousta 12.3. Vantaan Tikkurilassa. Kirkkoherra Monica Heikel-Nyberg esitteli seurakuntaansa ja pastori Carola Envall piti alkuhartauden.

Edellisen vuoden toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen käsittelyn sekä vastuuvapauden myöntämisen jälkeen oli esillä Euroopan kolmannen ekumeenisen yleiskokouksen EEA3:n teema *Kristuksen valo loistaa kaikille. Ykseyden ja uudistumisen toivo Euroopassa*. Pääsihteeri esitteli EEA3-prosessia. Teema on kristologinen. Prosessin tavoitteena on viettää juhlaa, heijastaa ja todistaa yhdessä uskostamme Kristukseen. Ensimmäinen vaihe oli ekumeeninen kokoontuminen Roomassa, seuraava paikalliset kokoontumiset, kolmas oli kokoontuminen Wittenbergissä, ja neljäntenä vaiheena Sibiun kokoontuminen.

Alustajina olivat Hanasaaren ruotsalais-suomalaisen kulttuurikeskuksen johtaja Gunvor Kronman ja Etyj-puheenjohdajussiihteeristön päällikkö, suurlähettiläs Alekski Härkönen. Kommentaattoreina olivat Pelastusarmeijan territorion johtaja eversti André Cox ja Suomen Kristillisen Ylioppilasliiton pääsihteeri Aura Nortomaa.

Kronman oli otsikoinut alustuksensa: *Suomi ja Eurooppa tarvitsevat enemmän dialogia ja vahvempaa globaali-agendaa – mikä on kirkkojen vastuu?* Hän tiivisti sanomansa kysymyksiin: Kenen vastuulla on omassa yhteiskunnassamme aloittaa dialogi uskontojen kesken? Onko kirkolla erityinen vastuu tässä? Miten suomalaiset kirkot näkevät globalisaatioon sisältyvät haasteet ja mahdollisuudet? Ovatko kirkot riittävän aktiivisia keskustelussa? Onko kristillinen perspektiivi nykyään marginalisoitunut ja vajaakäyttöinen resurssi monikulttuurisen ja moniuskontoisen yhteiskunnan kohtaamisessa?

Alekski Härkösen teema oli *Mitkä ovat Euroopan rajat?* Hän totesi muun muassa, ettei ole itsestään selvää, että yhteistyö Etyjin tai muiden kansainvälisten järjestöjen puitteisassa jatkuu entisellään, jos yhteistä eurooppalaista arvopohjaa koetellaan. Kansainväliset järjestöt tarjoavat foorumin yhteistyölle mutta myös Euroopan ja sen rajojen jatkuvalle tarkastelulle.

Kommenttipuheenvuoroissa Cox korosti, että kirkoilla on mahdollisuus osoittaa sitä parantumista, joka tulee siitä Kristuksen valon loisteesta. EU:ssa on monia, jotka eivät saa äänäänsä kuuluviin, jotka tuntevat itsensä syrjäytyneiksi. Uskomme, että jokaisella ihmisellä on voimavarat vastata edessään oleviin haasteisiin. Meidän kirkkojemme pitää auttaa ihmisiä löytämään nuo voimavarat. Siinä on kirkkojen mahdollisuus.

Nortomaa totesi mm, että uskonnoilla on sijansa iden-

titeettikeskustelussa. Asioita täytyy tehdä yhdessä, asioista täytyy keskustella yhdessä. Uskontodialogi ei ole ekumeenian ytimessä, vaikka tavat omatkin samat. Kyseessä ovat eri asiat, vaikkakin toisilleen läheiset. On tärkeitä, että kokee neet ekumeenikot ovat mukana uskontodialogissa. Sitä kokemusta tarvitaan, ja tarvitaan myös oman taustan ja kristillisen vakaumuksen tuntemista.

Teemoista käytiin vilkasta keskustelua porinaryhmissä ja yleiskeskusteluna.

Syyskokous

Syyskokous SEN juhlisti 90-vuotista toimintaansa Turussa 18.–19.10. Myös Mikael Agricolan juhluvuosi näkyi kokouksen ohjelmassa kun merkkivuoden teemoihin tuotiin ekumeeninen ulottuvuus.

Ensimmäinen kokouspäivänä Turun kristillisellä opistolla SEN:n jäsen- ja tarkkailijayhteisöjen edustajat pureutuivat neuvoston perustoimintoihin sekä taloudellisiin kysymyksiin. Ekumenia on edennyt myönteisessä purjetulessa, mutta kansallisen neuvoston resurssit ovat vähäiset. Kokous pohti, muun muassa miten kaikki jäsen- ja tarkkailijayhteisöt saadaan paremmin kantamaan vastuuta ekumeenisesta neuvostostaan. SEN:n puheenjohtaja arkkipiispa Jukka Paarma johti kokousta.

Turun tuomiokirkossa ekumeeninen iltakirkko rakentui itäisen ja läntisen kirkkolauluperinteen kohtaamiselle. Vaikutavassa, upeiden kuoroteosten sävyttämässä ohjelmassa esiintyjinä olivat Uspenskin Katedraalikuoro johtajanaan Varvara Merras-Häyrynen ja Chorus Cathedralis Aboensis johtajanaan Seppo Murto. Tervetulosanat lausui tuomiorovasti Rauno Heikola ja arkkipiispa Jukka Paarma piti puheen. Päätössiunauksessa olivat mukana arkkipiispa Paarma, arkkipiispa Leo ortodoksisesta kirkosta, piispa Józef Wróbel katolisesta kirkosta ja kirkkokunnanjohtaja Olavi Rintala vapaakirkosta. Herran rukoukseen johdatti pastori Sanna Ylä-Jussila. Iltakirkon jälkeen Turun tuomiokirkkoseurakunta tarjosi kirkkokahvit.

Kaupunki tarjosi syyskokouksen osanottajille illallisen kaupungintalossa. Isäntänä toimi kaupunginjohtaja Mikko Pukkinen.

Toisena kokouspäivänä tuotiin Agricolan juhluvuoden teemoihin ekumeeninen ulottuvuus. *Kirkollinen jatkuvuus Mikael Agricolan elämäntyössä* oli yleisöseminaarin aiheena ja paikkana Suomen Liikemiesten Lähetysliiton Sinitaivassali, jonka sinitaivaskatto tähtineen jäi kauniina muistikuvana kokousväen mieleen. Yliopistonlehtori, dosentti Jyrki Knuuttilla alusti teemasta. Hän tähdensi Agricolan saaneen vihkimyksen katolisen kirkon pappisvirkaan, joten hän tiedosti katolisen papin tehtävän kaksi tärkeää osaa: messutehtävä ja rippitehtävä. Agricolan tuotanto liittyy vahvasti jumalanpalveluselämään. Suomessa reformaatio tapahtui rau-

hanomaisesti. Suomalaisilla ei ollut tarvetta hyökätä katolista kirkkoa vastaan eikä Agricola ollut kotimaansa ensimmäisiä luterilaisuuden puolestapuhujia, joten hänen roolikseen tuli rakentaa uutta eikä niinkään kaataa vanhaa.

Kommenttipuheenvuorossaan Nikean metropoliitta Johannes (ort.) korosti, että käskyt olivat Agricolalle keskeisiä; usko näkyy elämässä käskyjen noudattamisena. Knuutilan ajatuksiin yhtyen hän toi esille, että Agricolalla ei ollut mitään aihetta ottaa kantaa ortodoksiseen perinteeseen. Kuningaskunnan rajojen sisällä ei tätä perinnettä hänen aikanaan ollut. Metropoliitta Johanneksen mukaan Agricolassa on paljon sellaista henkeä ja perintöä, joka soveltuu vahvistamaan tämänkin päivän ekumeniaa.

Toinen kommentaattori TM Marjatta Jaanu-Schröder (kat.) kertoi, että kun suurinta suomalaista haettiin, olivat piispa Henrik ja Mikael Agricola hänen ehdokkaitaan. Henrikistä alkaa rikas kirkollinen elämä ja Agricolaa rakensi suomenkielelle kirjallisen asun. Kommentaattori tarkasteli erityisesti Agricolan rukousperinnettä. ABC-kirjaan Agricola otti nimenomaan tavallisen katolisen kansan päivittäisiä rukouksia, ja niistä monet ovat edelleen käytössä. Marjatta Jaanu-Schröderin puheenvuoroa sävytti myönteinen suhtautuminen Agricolaan, mutta luostarien lakkauttamisen hän mainitsi negatiivisena asiana, sillä siinä hävisi merkittävä osa kirkollista elämää.

Seminaarin jälkeen kokoonnuttiin lounaalle Turun Mikaelinseurakuntaan, jossa kirkkoherra Jouni Lehikoinen kertoi seurakunnasta ja esitteli kauniin uuden seurakuntatalon.

Historiatiedolla ja anekdooteilla herkullisesti höystetyt Turku-kierroksen johti opas Aiju von Schöneman. Vierailukohteina olivat Pyhän Hengen kappeli, Pyhän Henrikin ekumeeninen taidekappeli ja Turun ortodoksinen kirkko.

6.2 Hallitus

Hallitus toimi neuvoston valmistelevana ja toimeenpanevana elimenä. Se kokoontui kuuteen kokoukseen. Puheenjohtaja on Suomen evankelis-luterilaisen kirkon arkkipiispa Jukka Paarma. Hänen henkilökohtainen varajäsenensä on piispa Simo Peura ev.-lut.

Varapuheenjohtajat (henkilökohtaiset varahenkilöt suluisa): VTT Markus Österlund, Missionskyrkan i Finland (pastori Soile Salorinne, Suomen Metodistikirkko). TM Outi Vasiko, Suomen ortodoksinen kirkko, (ylidiakoni Juha Lampinen, Suomen ortodoksinen kirkko). Piispa Voitto Huotari, Suomen ev.-lut. kirkko, (TT Matti Repo, Suomen ev.-lut kirkko).

Hallituksen jäsenet (henkilökohtaiset varahenkilöt suluisa): Ylilääkäri Kati Myllymäki, Suomen ev.-lut. kirkko (pastori Veijo Koivula, Suomen ev.-lut. kirkko). Tiedottaja Mari Malkavaara, Suomen ev.-lut. kirkko (pastori Päivi Jussila, Suomen ev.-lut. kirkko). Kirkkokunnanjohtaja Ola-

vi Rintala, Suomen Vapaakirkko (päätoimittaja Hannu Lah-
tinen, Suomen Vapaakirkko)

Isä Teemu Sippo, Katolinen kirkko Suomessa (isä Kazimierz Lewandowsky, Katolinen kirkko Suomessa).

6.3 Henkilökunta

SEN järjesti jaostojensa kautta ja yhteistyössä useiden erikumppanien kanssa laajaa toimintaa, joka tarjosi ekumeenista asiantuntemusta monilla eri alueilla kirkkojen ja yhteiskunnan käyttöön. Toimisto hoiti laajaa tehtäväkenttää, työ on toimintaa, joka ei useinkaan huomata ennen kuin sitä ei tehdä. Päivittäiseen työhön sisältyy myös neuvontaa, vastauksia tiedusteluihin ja ohjausta ekumeenisen tiedon lähteille. SEN:n toimisto hoiti lukemattomia yhteyksiä sekä evankelis-luterilaisen kirkkohallituksen osastoihin että muihin jäsenkirkkoihin ja edisti ekumeenista ajattelua ja yhteistyötä pienissä ja suurissa aisoissa.

Pääsihteerinä toimi Heikki Huttunen, toimistosihteerinä Sirpa-Maija Vuorinen. Osa-aikainen rahastonhoitajana Perry Johansson, määräaikaisena, osa-aikainen projektsihteerinä (Vastuuviikko) Sanna Ylä-Jussila ja määräaikaisena, osa-aikaisena toimistovirkailijana Heidi Kusmin-Bergenstad (1.9. alkaen). Uskonnot suomalaisessa yhteiskunnassa -projektsihteerinä (1.8.–30.9.) toimi Nora Repo, joka työskenteli myös kiireisinä aikoina avustavana työntekijänä.

Toimistossa työskenteli vuoden kuluessa myös kolme harjoittelijaa. Helsingin Evankelisen Opiston Teologian linjan opiskelija Jani Jormanainen suoritti harjoittelujaksonsa 2.–16.5. Peruskoulun TET-harjoittelijoina olivat Töölön yhteiskoulun oppilas Emmi Matvejeff 14.–25.5. ja saman koulun oppilas Maria Mountraki 22.11.–5.12. Toimistosihteerinä toimi harjoittelunohjaajana.

6.4 Vuoden kulku lukuina

Tilinpäätös osoittaa 2 480,64 euron alijäämää. Kaikki jäsenyhteisöt kolmea lukuun ottamatta ovat tukeneet taloutta avustuksin, mutta tarkkailijayhteisöistä vain kahdeksan. Viisi seurakuntaa tai srk-yhtymää on tukenut toimintaa. Valtion- ym. tukea saatiin Vastuuviikon toimintaan, nuorisotoimintaan ja eri projekteihin. Seminaari *Uskonnot suomalaisessa yhteiskunnassa* toteutettiin täysin omarahoitteisena projektina.

Kolehtitulot olivat 70 709,45. Kertymä syntyi pääosin Suomen ev.-lut. kirkon yhdestä kirkkokolehdistä (Kristittyjen ykseyden rukousviikon sunnuntai). Kolehtituloilla katettiin noin 32 % vuoden toimintamenoista.

Jaostotoiminta ja yhteistyö eri kumppanien kanssa ovat mahdollistaneet laajemman toiminnan kuin mitä talouden kehukset sallisivat.

7 Jäsenyydet

SEN on tarkkailijana Kirkkojen maailmanneuvostossa ja Euroopan kirkkojen konferenssissa. Sillä on edustaja Life and Peace -instituutin johtokunnassa ja Svenska Bibelsäll-

skapetin johtoelimessä. SEN on jäsenenä Kristillisessä opintokeskuksessa, joka on yhteistyökumppanina mm. Ketko™-koulutuksessa.

8 Arviointia

Kuluneena vuonna tuli kuluneeksi 90 vuotta Suomen ekumeenisen neuvoston perustamisesta. Juhlan yhteydessä todettiin, että SEN kuuluu maailman vanhimpien ekumeenisten instituutioiden joukkoon. SEN:n toimintaa luonnehtii yhteistyö. Rajalliset resurssit edellyttävät kumppanuutta kirkkojen ja ekumeenisten järjestöjen kanssa kaikissa hankkeissa. Yhteistyö on ekumeenisessa liikkeessä itseisarvo, joka edistää sen olennaisia tavoitteita. Yhteistyö kertoo myös siitä, että SEN:n toiminta on keskeinen mutta vain yksi ekumenian lukemattomista ilmenemismuodoista maassamme. Vuoden kuluessa SEN:n kehittämisestä käydyissä keskusteluissa ilmeni selkeästi, että ekumeenisessa yhteydessä on suuria mahdollisuuksia, joille SEN on maassamme etuoi-keutettu kanava.

Vuosina 2005 ja 2006 SEN:n talous joutui ahtaalle, vaikka neuvoston toiminta pysyi vakiintuneella tasolla. Tilanne johti pohdintaan jäsenten ja tarkkailijoiden vastuusta. Todettiin, ettei talouskehitys voi jatkua miinusmerkkisenä. Taloudesta alkaneessa keskustelussa päästiin periaatteiden tasolle. Kävi ilmi, että kristittyjen ykseysliikkeen yhteisen historian keskeiset perusteet ovat edelleen tärkeitä myös suomalaisessa ekumeniassa. Kirkkojen maailmanneuvoston baasiksena tunnettu ekumenian määritelmä uskosta Jeesukseen Kristukseen Jumalana ja Vapahtajana ja halusta toimia Kolmiyh-teisen Jumalan kunniaksi on myös Suomen ekumeenisen neuvoston jäsenyyden kriteeri. Järjestöillä on aina ollut merkittävä tehtävä ekumeenisissa pyrkimyksissä, mutta kirkot ovat ekumeenisen prosessin ensisijaiset toimijat myös Suomessa. Hallituksen ja syyskokouksen työskentelyn hedelmänä syntyi sääntöuudistus, jonka tarkoitus oli ryhdistää neuvoston jäsen- ja tarkkailijayhteisöjen omistajuutta neuvostostaan.

Juhlavuotenaan SEN ylitti uutiskynnyksen valtamedioissa kahdessa asiassa, jotka molemmat kertoivat sen toiminnan uusimmasta kehityksestä: uskontojen yhteistyö ja kirkko turvapaikkana. Kumpikin on kristittyjen ykseysliikkeen ja SEN:n toiminnan ytimen ulkopuolella, mutta molemmat nousevat kristittyjen ekumeenisesta ajattelusta ja ovat alueita, joilla SEN palvelee jäsenkirkkojaan ja antaa niille yhteisen äänen.

Uskonnot suomalaisessa yhteiskunnassa -seminaari oli aiempien yhteyksien hedelmää. Evankelis-luterilainen kirkko on harjoittanut vuoropuhelua Suomen juutalaisten seurakuntien kanssa jo 30 vuotta ja islamilaisien yhteisöjen kanssa 20 vuotta. Tasavallan presidentin aloitteesta kristillisten, islamilaisien ja juutalaisten yhteisöjen johtomiehet ovat tavanneet toisiaan säännöllisesti vuodesta 2001. Muitakin uskontojen välisiä keskusteluyhteyksiä on avattu sekä paikallisella, kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Hanasaaren seminaari oli uusi askel tällä tiellä, koska se järjestettiin neljän uskonnollisen yhteisön yhteisenä hankkeena sekä suunnittelun, rahoituksen että toteutuksen puolesta. Tämän toimintatavan tuloksena oli paitsi onnistunut seminaari, myös luonteva yhteistyö, jonka seuraava haaste on kartoittaa uskontokuntien yhteyksien kirjoa maassamme ja hahmotella pysyvän yhteistoiminnan muotoa. SEN hoitaa tätä tehtävää kirkkojen valtuuttamana, kristittyjen yhteisenä edustajana. Uskontokuntien yhteistyön kehitys ja jäsenkirkkojen tahto määräävät sen, mikä SEN:n osuus tässä toiminnassa on tulleisuudessa.

Kansankirkon suhde lakiin ja lailliseen esivaltaan nousi kesällä 2007 keskipisteeseen keskustelussa Suomen ekumeenisen neuvoston julkaisemasta *Kirkko turvapaikkana* -kirjasesta. Julkaisun perusteella kaksi seurakuntaa oli päättänyt antaa kirkkoturvapaikan käännytysuhan alla elävälle turvapaikan hakijalle. Tematiikasta kiinnostuivat kaikki mediat ja keskusteluun osallistuivat aktiivisesti myös muut kuin kirkolliset tahot. Sanan säilä oli osin sivalentavaa, mutta keskustelu käytiin pääosin myönteisessä hengessä; seurakuntien koettiin olevan oikealla asialla. Itse asia, turvapaikanhakijoiden hätä ja heidän kohtelunsa maassamme, tuli vähitellen keskeiseksi mielipiteenvaihdossa.

Suurin osa seurakuntien ja Ekumeenisen neuvoston saamasta palautteesta oli myönteistä. Erityisesti kirkoista etäällä olevat kansalaiset kiittivät turvapaikan antajia. Kirkko turvapaikkana -tematiikkaa pidettiin luontevana ulottuvuutena SEN:n toiminnassa ja palvelussa jäsenkirkoille. Yhteydet kirkkojen ja valtion maahanmuuttoviranomaisten välillä vahvistuivat. Myöhemmin kirkko turvapaikkana -toimin-

ta sai kaksi kotimaista rauhanpalkintoa. Turun Mikaelinseurakunnan saama Suomen Sadankomitean rauhanpalkinto ja SEN:n saama Suomen Kristillisen Rauhanliikkeen rauhanpalkinto kertovat Kirkot ja maahanmuuttajat -ohjelman ja sen synnyttämän turvapaikkakeskustelun merkityksestä.

Kirkko turvapaikkana -toiminnassa ja keskustelussa oli myös kysymys kirkon ja kristinuskon relevanssista. Seurakunnat pistivät itsensä likoon lähimmäisen takia, ja se antoi katu-uskottavuutta, oltiinpa asian eri ulottuvuuksista muuten mitä mieltä tahansa. Kristityt on kutsuttu tulemaan yhteisöksi, joka yhdistää rukouksen toimintaan, ylistyksen oikeudenmukaisuuteen, mietiskelyn muutokseen ja kontemplation yhteiskunnalliseen toimintaan. Uskovat tunnistavat yhteiskunnalliset seuraukset sille mitä heistä pyhässä ehtoollisessa tulee.

Kiitämme kaikkia, jotka ovat tukeneet
Suomen ekumeenisen neuvoston toimintaa.

SEN:n hallitus

1 Allmän översikt över verksamhetsåret

Ekumeniska rådet i Finland (ERF) fungerade år 2007 som ett viktigt redskap för kristen enhet och betjänade vårt lands kyrkor. Under verksamhetsåret firades rådets 90-årsjubileum, rådet är alltså lika gammalt som det självständiga Finland. ERF är enligt rådets stadgar en gemenskap av i Finland verksamma kyrkor, kristna samfund och församlingar, vilka blivit antagna som medlemmar, och som bekänner Herren Jesus Kristus som Gud och Frälsare enligt Bibeln, och därför tillsammans strävar till att fullgöra sin gemensamma kallelse den ende Guden, Fadern, Sonen och den heliga Anden, till ära.

Denna enhet uttrycks klarast då lokala församlingar vandrar en bit tillsammans under den ekumeniska böneveckan. Också gemensamma evenemang under den ekumeniska ansvarveckan och vid andra tidpunkter vittnar om en ekumenisk tillit. Tilltron på en gemensam kristen övertygelse leder till gemensam bön, skapar förmåga att lära från en annan tradition och den kristna trons gemensamma kärna. Den möjliggör också ett gemensamt kristet vittnesbörd i ett sekulariserat samhälle.

Grunden för en gemensam övertygelse är Guds Ord. Det gångna året firades 450-årsminnet av Mikael Agricolas livsverk. Agricolas ekumeniska betydelse ligger i att han som reformator betonade den kyrkliga kontinuiteten och inte helt bröt med den tidigare kyrkliga traditionen. Å andra sidan var hans främsta strävan att presentera Guds Ord till kyrkans medlemmar. För att möjliggöra detta skapade han grunden för det finska skriftspråket. Kyrkosamfundet har inte tagit fram egna finska översättningar av Bibeln utan har sedan Agricolas dagar förlitat sig på den lutherska kyrkans översättning. Agricolas jubileumsår påminde om den kristna trons djupa rötter i det finska folkets historia och betydelsen av Bibeln på folkspråket för alla kristna, oberoende av modersmål.

Inom finländsk ekumenik har det skapats en atmosfär av tillit där försonande gester är möjliga över gamla gränser. På söndagen under ekumeniska böneveckan överlämnade lutherska församlingen i Lieksa en gåva till den ortodoxa församlingen, tomten på vilken en ortodox tsasouna från 1600-talet byggdes på, vilken under kriget tillhört den större folkkyrkan. I samma anda firades i augusti 100-årsminnet av de katolska prästernas Heliga hjärtats ordens verksamhet i Finland; ett vittnesbörd om gemenskap över de gränser som skapades av västkyrkans reformation.

De bilaterala teologiska samtalen fortsatte mellan de lutherska kyrkorna och de katolska stiftet i Finland och Sverige och mellan vårt lands lutheraner och ortodoxa. De teologiska samtalen mellan Finlands ev.luth. kyrka och Metodistkyrkan i Finland avslutades. I slutdokumentet *Delaktiga i Kristus* föreslås att kyrkorna sluter ett gemensamt avtal på

basis av enhet i läran.

Utbildningsprogrammet för internationell och ekumenisk verksamhet, Ketko™ ordnades både i Helsingfors och i Joensuu, första gången utanför huvudstadsområdet.

Kyrkodagar

Under de lutherska kyrkodagarna i Åbo rådde en ekumenisk anda vid många sammankomster och seminarier. ERF:s utställningsbord var väl framme vid kyrktorget på Gamla stortorget och blev en välkomnande ekumenisk mötesplats.

Ansvarsveckans 30-årsjubileum

Ansvarsveckan administrerades för andra året av ERF. Det nära samarbetet med Kyrkans Utlandshjälp, Kyrkans central för det svenska arbetet och lutherska kyrkostyrelsens övriga avdelningar fortsatte. Under ledning av projektsekreteraren förverkligades andra året med temat *Fred och Rättvisa*. Centralafrikas människorättsbrott, kopplingen mellan den internationella handeln med metaller och finländsk högteknologi fick offentlig uppmärksamhet och diskuterades också vid ett seminarium som hölls följande år. Ansvarsveckans 30-årsjubileum firades synligt, med en radierad gudstjänst på finska där de båda folkkyrkornas ärkebiskopar medverkade. En svenskspråkig ekumenisk gudstjänst bandades i Ekenäs och sändes i radio Vega. 30-årsutställningen presenterades bl.a. vid de lutherska och ortodoxa kyrkomötena. ERF:s målsättning var att profilera Ansvarsveckan som den andra gemensamma veckan vid sidan av ekumeniska böneveckan.

Religionerna i det finländska samhället

Året präglades av ERF:s breda löpande verksamhet och av rådets förmåga att svara på aktuella utmaningar i samhället. Religionsmötet tog ett steg framåt när det första seminariet mellan tre religioner, *Religionen i det finländska samhället*, ordnades i augusti. Seminariet öppnades av republikens president Tarja Halonen. ERF arrangerade projektet i egenskap av de kristna kyrkornas samarbetsorgan tillsammans med Finlands islamska råd (SINE), Finlands Islamförsamling (tatarerna), och Centralrådet för de judiska församlingarna i Finland. Finansieringen ordnades vid sidan av ERF:s och övriga arrangörers budgeter, vilket lyckades med hjälp av ERF:s medlemmar och observatörer. Som ett resultat av seminariet inleddes en kartläggning av religionssamfundens samarbete, dess utvecklingsbehov och fungerande modeller för samarbete.

Statsunderstödet för religionssamfundet kom med i

statsbudgeten 2008 efter en tjugo år lång diskussion. ERF deltog i de framgångsrika diskussionerna med riksdagen och andra statliga instanser.

Kyrkan som fristad

I maj publicerades häftet *Kyrkan som fristad*, en frukt av programmet *Kyrkor och invandrare*. Häftet ger information och praktiska råd om hur församlingen bör gå tillväga när en flykting söker skydd. Häftet kom till användning vid två tillfällen strax efter publikationen och frågan väckte mycket uppmärksamhet i medierna. Under den livliga diskussionen behandlades kyrkornas ställning och uppgift i förhållande till staten såväl som innehåll och praxis inom landets flyktingpolitik. Som ett resultat av diskussionen ordnades ett gemensamt seminarium mellan ERF och migrationsverket. Kontakter skapades mellan migrationsmyndigheter och kyrkliga missions- och biståndsorganisationer som inbjöds att kommentera migrationsverkets landsinformation. ERF:s kansli och administration upplevde ett visst tryck på grund av uppmärksamheten från medierna just under högsommarens semestertider, men klarade sig ur situationen med äran i behåll. Vi årsskiftet offentliggjorde Finlands kristliga fredsförbund sitt beslut att bevilja ERF sitt fredspris för 2007 för programmet *Kyrkor och invandrare*.

Kristi ljus lyser för alla

De nordiska kyrkorna började förbereda sig för det tredje europeiska ekumeniska stormötet, *Third European Ecumenical Assembly EEA3*. ERF stod värd för ett förberedande nordiskt och baltiskt möte i januari och var representerat vid den tredje och avslutande förberedelsekonferensen i Wittenberg i mars. Vid kyrkodagarna i Åbo ordnades ett seminarium med temat *Kristi ljus lyser för alla*, vilket gav möjlighet för mötesdeltagarna att ansluta sig till processen inför *EEA3*. Många europeiska kyrkor ansåg det positivt att finländska delegater från olika kyrkor förberedde mötet och åkte till mötet gemensamt. I Sibiu diskuterade man kyrkornas tro och liv med utgångspunkt i det europeiska ekumeniska basdokumentet *Charta Oecumenica*. Klimatförändringens utmaningar och migrationen mellan länderna blev de viktigaste frågorna som förutsätter fortsatt kyrkligt samarbete.

Ansvar för Ekumeniska rådet i Finland

ERF:s ledning granskade speciellt rådets kommunikation och ekonomi. Diskussionen inleddes mot bakgrunden att ekonomi och verksamhet inte står i proportion till varandra. Rådet har inga ekonomiska marginaler och är fullständigt

beroende av årliga kollektor och understöd. ERF har ingen möjlighet att snabbt anpassa sin verksamhet enligt aktuella behov. Den ekonomiska osäkerheten inverkar negativt på ledningens och de anställdas resurser.

I diskussionen konstaterades att mångfalden av ERF:s viktigaste uppgifter, rådets ekonomiska strategi och ekonomi – kärnverksamhet, åtaganden och resurser - måste uppdateras och fås att motsvara varandra. Styrelsen är tvungen att fråga medlemskyrkorna huruvida nivån på medlemskyrkornas allmänna understöd motsvarar ERF:s arbete och nivån på medlemskyrkornas engagemang. Å andra måste man konstatera att förstärkandet av rådets ekonomi också förutsätter att man finner nya inkomstkällor.

Inom kommunikationen beslöts att koncentrera de begränsade resurserna till att utveckla hemsidorna. Beslöt att avsluta utgivningen av tidningen *Näköala-Utsikt* i och med årets sista nummer.

Sektionen för etiska frågor tog ett nytt initiativ när den inbjöd sektionerna att gemensamt dryfta ERF:s arbete. Seminariet som följde hette *Vardag, delaktighet och fred* och hölls 18.6 på Missionsinstitutet.

2 Närmare granskning av verksamhetsåret

2.1 Årliga händelser

Ekumeniska böneveckan

Böneveckan för kristen enhet firades än en gång den 18–25 januari. Materialet som fick rubriken *De döva får han att höra och de stumma att tala* (Mark.7:31–37) hade sammantällts av KV:s Faith and Order –sektion och Katolska kyrkans råd för kristen enhet. Materialet hade sammanställts av en kristen grupp i Sydafrika. Temat sprang fram ur evangeliet: Kristus gör under. I Sydafrikas historia är tigandets kultur pinsamt känd från rasåtskillnadens dagar. Idag är det vanligt att man tiger särskilt när det gäller Hiv och aids epidemin. Materialet översattes till finska av Mirja Sevón. Till redaktionsrådet hörde i likhet med tidigare år generalsekretären, byråsekreteraren och sekreteraren för Sektionen för lokal ekumenik, Veijo Koivula.

Kansliet skötte om att det tvåspråkiga materialet sändes ut till landets alla finsk- och svenskspråkiga kristna församlingar. Sektionen för lokal ekumenik samlade aktivt information om ekumeniska böneveckans händelser från olika håll i landet och berättelser från evenemang från 14 olika orter publicerades på ERF:s hemsida. Projektsekreterare Sanna Ylä-Jussila deltog i Tomasmässan i Åbo domkyrka och generalsekretären predikade i Kuopio domkyrka söndagen 21.1.

En ekumenisk kyrkvandring sändes första gången i radio. Evenemanget bandades i Alberga i Esbo lördagen 20.1 och sändes följande dag i radio Yle1 som söndagkvällens gudstjänst. Finlands enda ryskspråkiga radiokanal Radio Sputnik, med hörbarhet också i St Petersburg och Viborg, inbjöd ERF:s generalsekreterare att medverka i ett program med Alexei Razumovsky – en av den ryska eterns mest välkända radoröster - under böneveckans tisdag 23.1 för att berätta om ekumenik och böneveckan. I programmet medverkade också fader Alexander Björklund från Helsingfors ortodoxa församling.

Lokalekumeniskt forum

Det femte lokalekumeniska forumet (Pafo) hölls i Vanda 24 september. Mer än 30 deltagare hade samlats i Vanda kyrkliga samfällighets lokaliteter i Dickursby från lokalekumeniska grupper i hela landet. Dickursby finska lutherska församlings kyrkoherde Janne Silvast och fader Teemu Sippo (kat.) höll aftonandakt. På plats var också anställda från Vanda kyrkliga samfällighet. Dessa deltog i förmiddagens samling som behandlade temat Kyrkan som fristad. Eftermiddagen hölls i ortodoxa Kristi himmelfärds kyrka, med gemensam lunch efter en bönegudstjänst. Fader Teemu Sippo talade om det lokalekumeniska samarbetet speciellt ur Vandas synvinkel. Ansvarsveckans projektsekreterare berättade

om det tredje europeiska ekumeniska mötet som nyss hållits i Sibiu. Hon presenterade också Ansvarsveckans tema dess och nytkomna material. Byråsekreteraren presenterade temat och materialet för 2008 års ekumeniska bönevecka. Rektorn för Kyrkornas världsråds institut i Bossey Ioan Saucă presenterade sin institution och aktuella utmaningar inom KV. Under den lokalekumeniska rundan presenterades lokalekumeniska nyheter från Kittilä till huvudstadsregionen.

Temadag för mission

Temadagen för mission som arrangerades av Missionsarbetsgruppen (LYTR) hölls hos Finska Missionssällskapet 8.10. Temat var *Messiansk judendom*. Dagens program leddes av pastor Heikki Tyrni (pingst.). Talare och panelister var pastor Viktor Blum (pingst.) och fader Alexandr Winogradsky (ort.) från Det heliga landet, Ekon.mag. Jaakko Pihlajamäki (vap.) och fader Antoine Lévy (kat.). Dagens öppningsanförande hölls av docent Timo Vasko (luth.) och avslutningsanförandet av missionsledare Matti Korpiaho (luth.).

Ekumeniska ansvarsveckan

Ekumeniska ansvarsveckan administrerades för andra året av ERF. Ansvarsveckan planerades och förverkligades i nära samarbete med Kyrkans Utlandshjälp och Kyrkans central för det svenska arbetet och andra enheter inom lutherska Kyrkostyrelsen. Veckan hölls 21.–28.10 med temat *Fred och rättvisa* för andra året i rad. Syftet var att sprida information om hur ekonomiska och politiska strukturer i Finland såväl som inom EU utvecklingsländer och internationellt kan bidra till fred och rättvisa i världen.

Under temats första år informerades målgrupperna om vad resurskrig och resurskonflikter innebär, var de förekommer och varför och om vilka naturresurser man strider. Man koncentrerade sig på att granska processer kring fred och försoning i olika delar av världen. Målet var att berätta om fredsarbete som bedrivs och hur man kan bygga försoning i en situation som tidigare präglats av konflikt.

Fredsprocesser granskades också ur resurs och konsumtionssynvinkel. I materialet behandlades huruvida konflikter om råvaror kan förhindra penningflöden som finansierar inbördeskrig och möjliggöra en bestående fred till exempel i Demokratiska republiken Kongo.

Material

Materialets spjutspets var en åttasidig tabloidtidning *On aika...*. Materialet distribuerades i likhet med 2006 i samarbete med gratistidningen *Voima*. *On aika...* utkom som bilaga till *Voima* 10/2007. Materialet spreds gratis till ungdomsar-

betsledarna inom evangelisk-lutherska kyrkan, till informanter, utbildningsanstalter och dem som jobbar i den samhälleliga sektorn. Dessutom postades materialet till Kyrkans Utlandshjälps ombud. och till ERF:s medlemssamfundets församlingar och pingstförsamlingarna. Allt som allt postades 3200 materialpaket.

Med materialet sändes en beställningsblankett och det var också möjligt att beställa material via hemsidan. Av Ansvarsveckans tidning beställdes 5 000 ex utöver gratisexemplaren. Det flesta beställarna var församlingar. Hemsidorna www.ansvarsveckan.fi uppdaterades med den nya materialet.

Veckan 30-åriga historia till ära publicerades också en affischserie på tio affischer som berättade om Ansvarsveckans historia och nuvarande utmaningar. För texterna ansvarade utbildare Ulf Särs från Kyrkan Utlandshjälp och för den grafiska utformningen grafiker Ossi Gustafsson. Över femtio församlingar beställde affischutställningen. Dessutom visades affischutställningen i Åbo kristliga institut vid ERF:s höstmöte och under lutherska kyrkans kyrkomöte och ortodoxa kyrkans kyrkomöte i Nya Valamo.

Händelser, verksamhet

Ekumeniska ansvarsveckan presenterades i olika utbildningssammanhang. Projektsekreteraren deltog bl.a. i Finlands socialforum, Kyrkans Utlandshjälps Hoppets Torsdagar och i Lokalekumeniskt forum. Veckan presenterades också vid EEA3-mötet i Sibiu.

Ansvarsveckans evenemang hölls i oktober i olika församlingar i hela landet. Det ordnades diskussioner och gudstjänster i anslutning till temat. Projektsekreteraren besökte flera församlingar. Händelsekalendern innehöll information om evenemang som kommit till kansliets kännedom.

Huvudevenemanget Ansvarsveckans 30-årsjubileum hölls i Joensuu 21.10. För den radierade gudstjänsten ansvarade församlingarna i Joensuu och i gudstjänsten deltog bl.a. ärkebiskoparna Jukka Paarma och Leo. I festen deltog också Ungerns lutherska kyrkas ledande biskop Janoz Ittzes.

Temat *Fred och rättvisa* avslutades 21.1.2008 vid ett seminarium *Råvaror och övergrepp — Verkligheten i Kongos gruvindustri*. Seminariet hölls tillsammans med FinnWatch's informationsbyrå. Vid seminariet medverkade verksamhetsledare Prince Kumwamba (ACIDH, Demokratiska republiken Kongon), konsult i mineralfrågor Estelle Levin (Storbritannien), Teemu Meronen (aktiv i Luonto-Liitto), direktör Antti Pentikäinen (Kyrkans Utlandshjälp) ja EU-projektkoordinatör Päivi Pöyhönen (FinnWatch's informationsbyrå).

Seminariet behandlade elektronikföretagens ansvar för utvinningen av råvaror och för konsumenternas möjligheter att påverka. Ansvarsveckans tanke om rättvisemärkt elektronik fick en fortsättning i den internationella kampanjen MakeITFair som upprätthålls av FinnWatch.

Gemensam kristen missionshelg

Missionshelgen hölls 13.–14.10. med temat *Tro och otro*. ERF och Finska Missionssällskapet publicerade materialet som Missionsarbetsgruppen sammanställt på sina hemsidor. Skribenter var Aimo Helminen (adv.), Henrik Nymalm (FMS) och Heikki Huttunen (ort.). De förde fram tankar från sin egen tradition om hur man kan stärka det gemensamma missionsarbetet.

Målet med missionshelgen är att kristna i olika kyrkor kan samlas till ett gemensamt missionstillfälle under söndagen eller en annan dag under helgen. Missionshelgen betonar det gemensamma missionsansvaret och möjligheterna att avge ett gemensamt vittnesbörd om Kristus frälsaren. Olikheterna skapar en rik helhet.

Ekumeniska böndagsplakatet

För beredningen av böndagsplakatet ansvarade ERF:s böndagsarbetsgrupp. ERF:s styrelse tog fram plakattextern tillsammans med republikens presidents kansli. Trots att statsmakten inte längre officiellt deltar i böndagarna har president Tarja Halonen lovat att underteckna böndagsplakatet så länge som hon är republikens president. Republikens president undertecknade böndagsplakatet 9.12.

För år 2007 valdes ännu enligt gammal sed fyra böndagar som inföll på söndagar. Plakatet och dithörande bibeltexter bereddes för 2008 års två böndagar, 18.1 och 24.10. Böndagsplakatet behandlade ekumeniska böneveckans kommande tema *Be ständigt* som en möjlighet till möte och tolerans och Ansvarsveckans tvååriga tema om människohandel. Arrangemanget med två böndagar ger möjlighet för de lokala församlingarna att fira både januari månads och oktober månads böndagar som gemensamma lokala arrangemang. Böndagarnas förpliktande historia som ett påbud av statsmakten förändras på detta sätt till gemensam kristen bön för hela folkets aktuella utmaningar och blir samtidigt en andlig röst i samhällsdebatten.

2.2 Övriga projekt

Kyrkor och invandrare

Kyrkan som skyddsplats

En rådplägningsdag kallad *Kyrkan som skyddsplats* ordnades tillsammans med lutherska kyrkans invandrararbete 15.2 i International Christian Center för kyrkornas anställda och frivilliga inom invandrararbetet. Temat behandlades i lju-

set av bibeltexter ur lagstiftnings och pastoralt perspektiv. Lagstiftningsperspektivet togs upp av jurist Ville Hoikkala (pingst.) och det pastorala av syster Theresa Jezl (kat.) och fader Alexej Sjöberg (ort.). Andakten som ledde in på temat hölls av fader Viatcheslav Skopets (ort.). Över 40 personer från lutherska, ortodoxa, katolska, adventkyrkan och pingskyrkan deltog.

Afrikansk kristenhet

International Evangelical Church och invandrarbetet vid Helsingfors och Esbo lutherska stift ordnade 15.3. ett seminarium om afrikansk kristendom. Generalsekreteraren talade om de internationell ekumeniska organisationernas syn på afrikansk kristendom, särskilt om den teologiska dialogen med kimbangukyrkan.

Kyrkan som fristad

Häftet *Kyrkan som fristad* publicerades vid lutherska kyrkodagarna i Åbo 26.5. Publiceringen gjordes vid seminariet *Församlingarna i det konkreta människorättsarbetet*. Vid seminariet talade ordförande Arlington Trotmann från Churches' Commission for Migrants in Europe, kyrkoherde Heikki Mäntylä och yrkesinstitutprästen, internationella församlingens pastor Mia Pusa och projektsekreterare Sanna Ylä-Jussila. Cirka 50 personer deltog i publiceringstillfället.

Vid publiceringstillfället väckte häftet inte några stora frågor, men dess innehåll fick mycket uppmärksamhet när Mikaelsförsamlingen i Åbo och lutherska samfälligheten i Åbo under sommaren beslöt följa häftets principer och gav fristad åt två asylsökande för att möjliggöra en ny behandling av deras ansökningar. ERF:s kansli och ledning hamnade mitt in i en samhällsetisk diskussion under den bästa semestertiden och ännu under tiden för EEA3 mötet i september.

Kansliet gjorde en utredning till styrelsen om det tioåriga programmet *Kyrkor och invandrare* och den lades ut på hemsidan. ERF hade möjlighet att ge röst och kyrkornas etiska undervisning under den livliga debatten, vars resultat blev att både flyktingpolitiken och myndigheternas agerande i asylsituationer blev föremål för kritisk granskning.

Seminariet mellan migrationsverket och ERF

På initiativ av migrationsverket ordnades ett samarbetsseminarium 21.9. i inrikesministeriets representationsutrymmen. Vid seminariet diskuterades beslutsprocessen kring asylfrågor och myndigheternas och kyrkornas syn på saken. Seminariet behandlade migrationsverkets och ERF:s verksamhet och vilket förhållande dokumentet *Kyrkan som fristad* hade till lutherska kyrkans kyrkostyrelse och olika kyrkors församlingar. Vid seminariet berörde man också problem med asylpraxis och kom överens om att upprätthålla kontakt och inleda samarbete mellan migrationsverkets landrapportsen-

het och de kyrkliga missions- och biståndsorganisationerna.

ERF representerades av ca 20 experter från kyrkornas invandrarbete. Endast två veckor efter seminariet, samma dag som ERF höll sitt höstmöte togs en asylsökande som sökt skydd av pingstförsamlingen i Lahti i förvar under en omfattande polisoperation. Man kan alltså konstatera att kyrkorna har orsak att fortsätta sina kontakter och väl underbyggda diskussion med myndigheterna.

Utbildningsprogrammet MOD

MOD (Mångfald och dialog) är ett utbildningsprogram från Sverige som erbjuder pedagogiska modeller för att bearbeta frågor som har med det annorlunda att göra. På finska heter MOD: *Moninaisuus, Oivallus, Dialogi*. Utbildningen grundar sig på inledande diskussioner, dialog och grupparbete. Med hjälp av dem strävar man efter att det inte skall uppstå fientligheter på grund av olikheter mellan människor, baserade på etniskt, nationellt, religiöst eller kulturellt ursprung. Licensen till utbildningsprogrammet i Finland ägs av lutherska kyrkostyrelsen. Utbildning har hållits och marknadsförts tillsammans med lutherska kyrkans invandrarbete.

Från våld till försoning

Den finländska varianten av Kyrkornas världsråds årtionde *Kyrkor för fred och försoning* (2001–2010 *Decade to Overcome Violence*) som kallas *Från våld till försoning* koordineras av lutherska kyrkostyrelsen. Projektsekreterare var Kati Jääskeläinen. Tyngdpunkten låg på våld inom familjer och i närrelationer speciellt med tanke på barn och unga. Temat presenterades vid Kyrkodagarna och Våldsfria veckan 14.–20.10. och i publikationen *Se våldet*. Projektsekreterare Sanna Ylä-Jussila representerade ERF i arbetsgruppen.

Artikelsamlingen *Se våldet – reflektioner ur kristen synvinkel kring våld i familjer och närrelationer* som utkom i Kyrkostyrelsens publikationsserie distribuerades genom ERF till kyrkoledarna. Kati Jääskeläinen och Sanna Ylä-Jussila deltog i en diskussion i Sibiu som hölls kring förberedelseprocessen inför International Peace Convocation (IPC) i maj 2011. I Sibiu hölls också ett forum kring fred som behandlade hur religionerna deltagit i fredsprocessen och förhållandet till det färgångna.

Nordic-FOCCISA

Det togs inga nya initiativ i *Nordic-FOCCISA* samarbetet mellan de ekumeniska råden i de nordiska ländernas och länderna i södra Afrika. De nordiska generalsekreterarna förbered-

de sig för överläggningar med sina afrikanska kollegor för att planera ett nytt skede i samarbetet.

Religionsmöte

Religionsmöte på ledarnivå

Religionsledarna träffades hos ärkebiskop Leo i Kuopio 15.5. och i judiska församlingen i Helsingfors 29.10. och i presidentens slott 9.11. I mötena diskuterades aktuella frågor hos kyrkor och religionssamfund och förberedelseprocessen och resultatet av seminariet *Religionerna i det finländska samhället*. Ett viktigt tema var statsstödet till religionssamfunden som man för första gången genom gemensamma ansträngningar lyckades få med i statsbudgeten för 2008. I mötena deltog lutherska och ortodoxa kyrkornas ärkebiskopar, katolska biskopen samt representanter för judiska församlingarna, Finska islamförsamlingen, Finska islamiska samfundet som från och med hösten ersattes av Islamska rådet i Finland (SINE). ERF:s generalsekreterare var sekreterare för mötena.

Bönestund för skapelsen

Kristna, muslimer och judar samlades för att be för skapelsen på innergården invid Alberga lutherska kyrka i Esbo 13 juni. Bönen bandades och sändes i radio i Yle 1 den 1 juli kl 10 och blev så en del av serien *Gudomliga juli*. Syftet med bönetillfället var att synliggöra att människor som tillhör olika religioner är varandras nästa. Vid bönestunden vill man stöda esbobor och övriga finländare i deras upplevelse av en gemensam mänsklighet och hjälpa dem att uttrycka religionernas andliga förhållande till skapelsen. Mikko Heikka, biskop i Esbo stift, fungerade som sammankallare. Generalsekreterare Heikki Huttunen deltog i planeringen av andakten och i själva andakten. Andra esbobor som deltog i bönen var islamlärare Noha Abu Ramadan och Soumaya Dakhlaoui, judiska kantorn André Zweig, pastor Tero Koskinen från Vapaakirkko och kyrkoherde Kalervo Salo från Alberga lutherska församling. Andaktens musikansvariga var bl.a. Jukka Perkos grupp och ortodoxa Mariamkvartetten.

Möte mellan republikens president och ungdomar

Republikens president Tarja Halonen bjöd 19.6. för andra gången unga representanter för religionerna till ett möte på Gullranda. Mera under Ungdomssektionen.

Religionerna i det finländska samhället

Seminariet ordnades 28.8. i Hanaholmens kulturcenter för Sverige-Finland. Inbjudan hade gjorts av de tre monoteistiska religionerna: Ekumeniska rådet i Finland, Islamska rådet i Finland (SINE), Finlands Islamförsamling (tatererna) och

Centralrådet för de judiska församlingarna i Finland. Arrangemanget var en del av den egna verksamheten, projektsekreterare var FM Nora Repo.

Till seminariet hade man också inbjudit representanter för andra världsreligioner och statsmakten samt aktörer inom det mångkulturella arbetet. Vid seminariet diskuterades speciellt religionssamfundens möjligheter till statsunderstöd och de mindre religionssamfundens juridiska svårigheter angående religionsutövning.

Alla religionernas etiska värderingar såsom kärlek, förtäelse och mänsklighet ansågs gemensamma. Det konkreta mötet och samarbetet på gräsrotsnivå ansågs viktigt i byggandet av en gemensam framtid. Också synliga satsningar på mångkulturell fostran var väsentliga. Vid seminariet presenterades finländska religionsledares fredsvandring till religionsledare i Mellanöstern. En arbetsgrupp bestående av representanter för de inbjudande aktörerna utreder möjligheterna att utveckla det inter-religiösa samarbetet.

Dialog mellan religion och kultur

Delegationen för etniska relationer (ETNO) som fungerar underställd arbetsministeriet tillsatte under våren en arbetsgrupp för *dialog mellan religion och kultur*. ERF:s representant var projektsekreterare Sanna Ylä-Jussila.

Arbetsgruppen höll tre möten. Den behandlade bl.a. diskriminering och fördomar om muslimer som framkommer vid anställningsintervjuer, religionernas roll i fostran och utmaningarna kring utbildning av lärare i kulturmöte.

Möte med OSSE:s representanter för tolerans

Generalsekreteraren kordinerade tillsammans med utrikesministeriets OSSE ordförandesekretariat ett möte med religionssamfunden och organisationens toleransrepresentant Gert Weisskirchen som har hand om frågor rörande antisemitism.

Ansvarsveckans projektsekreterare deltog 3.12. i ett lunchmöte på utrikesministeriet med toleransrepresentant Omür Orhun som sköter islamrelaterade frågor.

FN:s generalförsamling

Generalsekreteraren deltog på utrikesministeriets inbjudan i FN:s generalförsamlings specialsession om religionsmöte 2.-7.10. i egenskap av expert i den finländska delegationen. Han deltog i beredningen av det finländska inlägget som betonade religionsfrihet och betydelsen av europeisk islam. I texten presenterades religionernas samlevnad i Finland och landets religionsundervisning som en frukt därav. Många andra länder från övriga delar av världen betonade vikten av att religioner och kulturer lär sig tolerans och respektfull samlevnad.

Jubileumsår för Mikael Agricola

Jubelåret *Agricola 2007* togs upp på höstmötets seminarium *Den kyrkliga kontinuiteten i Mikael Agricolas livsverk*. Talare var Jyrki Knuutila (luth.) som kommenterades av Johannes, metropoliten av Nikea och TM Marjatta Jaanu-Schröder (kat.). Seminariet var det enda seminariet i det digra programutbudet under jubileumsåret som tog upp Mikael Agricola ekumeniska betydelse och uppmärksammades också i medierna. Jubileumsåret behandlades också i Sektionen för fostran och dess seminarium *Agricola, ekumeniken och bildkonsten* som hölls 19.–20.10. i Åbo. ERF var med i rådplägningsdagarna om den lutherska gudstjänsten i Uleåborg 16–17.10. Där fokuserades också på Agricolajubiléet.

3 Information och publikation

3.1 Näköala-Utsikt

Tidningen utkom tre gånger. Nr 2–3 var ett dubbelnummer med sidantalet 40. Annars var sidantalet 24. Nr 1 var ett specialnummer om kyrkokonst, bildkonst, bokillustrationer, teologiska betydelsen av relikier och liturgi, heligheten på internet, ikoner och ikonforskning. Numret fick ett gott mottagande och det beställdes som lösnummer mer än vanligt. Nr 2–3 var Ansvarsveckans 30-årsjubileumsnummer och presenterade också religionsdialogen. Nr 4 blev tidningens sista nummer då höstmötet beslöt avsluta utgivandet av tidningen i enlighet med verksamhetsplanen för 2008. Pärmen på det sista numrets var i fyrfärgstryck. Konstnär Liina Pajunens affisch om Böneveckan för kristen enhet kom väl till sin rätt på pärmen. Numret hade ett retrospektivt grepp där man mindes det som varit. Det var tidningens svaga ekonomi som ledde till beslutet att lägga ner den. Det fanns endast 70 prenumeranter. Största delen av upplagan var pr-exemplar till församlingar och olika kyrkliga aktörer. Tidningen distribuerades till 1 200 adresser och upplagan var 1 500 ex.

ERF:s ekonomiska resurser räcker inte till att publicera tidningen i fortsättningen. I framtiden stävar man till att satsa på att informera på hemsidan.

3.2 Andra publikationer

Materialet för böneveckan för kristen enhet

De döva får han att höra och de stumma att tala

Material för böneveckan för kristen enhet 2007 och annat ekumeniskt andaktsliv

Ekumeniska böneveckan för kristen enhet

Affisch, beställningsarbete av konstnär Liina Pajunen. Att skriva ut från hemsidan www.ekumenia.fi för att använda under böneveckan varje år.

En annan del av världen

Sektionen för finlandssvensk ekumenik engagerade sig i invandrararbetet och samarbetet med KCSA har varit fruktbarande. Boken *En annan del av världen* utgavs 24.1. finansierad av KCSA och utgiven av ERF: Den riktar sig till församlingsanställda som arbetar med invandrare. Texterna fokuserar på processer kring kultur och religionsmöte, dvs. samma teman som tagits upp i ERF:s program *Kyrkor och invandrare*. Boken innehåller också basinformation om lagar och förordningar som rör invandrare. Den röda tråden i det rika materialet är att engagemanget för flyktingar och invandrare har sina rötter i den kristna tron. Mitt i allt är det framför allt människor som möts, vilket gör att det som förenar är

mer än det som skiljer. Skribenter: Jan Edström (red.), Rafael Edström, Ville Hoikkala, Binnie Kristal-Andersson, Svante Lundgren, Peter Nynäs, Ulf Särs. Antonia Ringbom illustrerade mycket träffande. 38 sidor, ringpärm.

Kirkko turvapaikkana

A5 storlek, 36 sidor, inbundet häfte.

Redaktör Sari Kuvaja. Arbetsgrupp: Jan Edström, Ville Hoikkala, Marja-Liisa Laihia ja Sanna Ylä-Jussila.

Kyrkan som fristad

Översättning av ovannämnda publikation. Översättning: Jan Edström.

2006 Verksamhetsberättelse

Senaste års verksamhetsberättelse i A4 format, 68 sidor, inbunden med fyrfärgspärm.

ERF och Finska Missionssällskapet publicerade **materialiet för Missionshelg** som Missionsarbetsgruppen sammanställt på sina hemsidor.

Böndagsplakatet

ERF ombesörjde tryckning och distribution av böndagsplakatet 2008 till landets kristna församlingar i samarbete med lutherska kyrkans kyrkostyrelse.

3.3 www.ekumenia.fi

Vi använder eCredos nätkommunikation. Byråsekreteraren uppdaterade webbsidorna. I samarbete med Thorleif Johansson inleddes förberedelserna av förnyandet av hemsidorna. Särskilt nedläggningen av Näköala-Utsikt leder fram till en ny tid. Planeringen fortsätter i den omfattning som resurserna räcker med tanke på det övriga arbetet.

3.4 Kommunikationssamarbete

Byråsekreteraren och projektsekreteraren deltog i lutherska kyrkans kommunikationsdagar i Seinäjoki 26.–28.9. Temat var *Framtiden*.

Samarbetet mellan Päivä Oy, Finska missionssällskapet, eCredo och Kyrkans informationscentral (KT) var dynamiskt och uppbyggande. Mycket värdefull sakkunskap kom rådet till del gällande publikationsverksamhet, hemsidor och information.

4 Kontakter och uppföljning

Kyrkornas världsråd

ERF hade en god inblick i KV:s verksamhet då rådets viceordförande Outi Vasko (ort.) var medlem i KV:s exekutivkommitté och ordförande i ungdomskommissionen *Echos*. Dessutom fanns det flera finländare i KV:s andra organ: Centralkommittén: biskop Simo Peura (luth.), Aaro Rytönen (luth.) och Heikki Huttunen (ort.) KV:s och pingströrelsens samarbetsorgan: pastor Tuija Mannström (luth.), i kommissionen för fostran teol.stud. Riina Nguyen (ort.), Faith and Order - kommissionen: Antti Saarelma (luth.) och Aino Nenola (ort.). KV inledde en ny 7-årsperiod och definierade arbetsprioriteringarna under tryck från en allt stramare ekonomi

Besök av Bosseys rektor

Rektorn för KV:s ekumeniska institut i Bossey Ioan Sauca besökte Finland 22.–27.9 och deltog i Lokalekumeniskt forum och i ett möte ordnat av lutherska kyrkans utrikesråd och arbetsgruppen för östra Europa. Han talade också vid de ortodoxa prästdagarna i Joensuu och diskuterade samarbete med Lintula kloster.

Svenska Bibelsällskapet

Svenska Bibelsällskapets huvudmannarådsmöte hölls 15.11. i Baptistkyrkan i Uppsala. ERF:s representant är TD Risto Nurme. Vid mötet avtackades prof. Christer Åsberg, som avgått med pension från tjänsten som översättningssekreterare. Till hans efterträdare har utsetts TD Mikael Wininge, som tillträder 1.4.2008. Likaså avtackades medarbetarna i teckenspråksprojektet. Projektet är inte avslutat, men måste ta en paus pga. ekonomiska realiteter. Prof. Anders Piltz informerade om att Katolska kyrkan i Sverige fått i uppdrag av Vatikanen att genomföra en revision av *Bibel 2000* i enlighet med normerna från Kongregationen för liturgisk disciplin. Ur generalsekreterarens rapport kan lyftas fram, att det hittills i år genomförts 805 Bibeläventyr, och därtill ett hundratal i Finland. I relation till befolkningsunderlaget har alltså Svenskfinland fått mer än tre gånger så mycket Bibeläventyr som Sverige.

Life and Peace Institute

Ekumeniska institutet för fredsforskning Life&Peace fortsatte sitt arbete på olika håll i världen tillsammans med lokala kyrkor och organisationer. Institutets byrå finns ännu kvar i Uppsala och tre lokala byråer i Afrika. Särskilt fokuserades på fredsprocesserna i Kongo Kinshasa och Demokratiska Republiken Kongo, Afrikas horn och situationen i Sudan. Projektet *Publications for Peace Education* som fi-

nansierats av utrikesministeriet utvärderades. Ett tjugotal av LPI:s fredsforskningspublikationer trycktes och distribuerades till universitet i utvecklingsländerna med tanke på studier i fredsfostran. Biståndsråd Elsi Takala var ERF:s representant i LPI:s styrelse och arbetsutskott.

NCC Norden

Generalsekreteraren deltog i det årliga mötet för de nordiska ekumeniska rådets och kyrkornas ekumeniska representanter i Köpenhamn 10.–12.1. Där behandlades de ekumeniska rådets, särskilt KV:s aktuella situation och förberedelseprocessen inför EEA3. Man diskuterade också de evangelikala kristnas medverkan i det ekumeniska arbetet och religionsmötet speciellt i de nordiska länderna.

NCC Europe

Generalsekreteraren deltog i europeiska ekumeniska sekreterarmötet i Budapest 16.–19.4. Vid mötet samtalade man om kyrkornas gemensamma utmaningar i Europa och den ekumeniska rörelsens gemensamma frågor. Integrationen av invandrare och grundandet av invandrarkyrkor utmanar både kyrkor och ekumeniska råd i vår del av världen. Mötet tog upp de möjligheter som EEA3 processen öppnat för europeisk ekumenik, framför allt att katolska kyrkan är en mera likvärdig part i processen.

Ekumeniskt idéforum

Ekumeniskt idéforum hölls i Sigtuna 22.–24.4. för ekumeniska aktörer från alla nordiska länder. ERF representerades av byråsekreterare Sirpa-Maija Vuorinen som höll ett inlägg kallat *Ekumenik – så in i Norden*. Andra inlägg hölls också från Island, Norge, Sverige och Danmark. Det finns många projekt och utmaningar och därför också skäl att intensifiera samarbete.

SKR

Generalsekreteraren deltog i Sveriges kristna råds årsmöte i Göteborg 21.–23.4. och höll ett eftermiddagsseminarium om EEA3 processen.

Theobalt

I Visby hölls ett gemensamt möte för Östersjönätverket kallat *Baltic Sea Convention* 24.–29.6. och i anslutning därtill samlades Theobalt nätverket. ERF representerades av generalsekreteraren. Andra finländska deltagare var ecklesias-

tikrådet Risto Cantell och TD Pauliina Kainulainen (luth.). Mötet hade sammankallats av *Stiftelsen Socialetiska Institutet Theobalt* som grundats av Visbybiskopen Lennart Koskinen och konsul Inger Harlevi. Det har ingen annan anknytning till Theobaltnätverket än namnet, biskop Koskinens person och hans strävan att få med Theobaltnätverket i samarbetet med olika kretsar i samhället. Det var inte fråga om en egentlig Theobaltkonferens, av vilka den sjätte hölls 2005 i Visby. Enligt planerna hålls nästa konferens, Theobalt 7, år 2007. Den ordnas i Finland i samarbete med de lutherska och ortodoxa kyrkorna. Konferensens tema är majoritets- och minoritetskyrkornas relationer i Östersjöområdet. Med tanke på temat granskar ledningsgruppen möjligheterna att inbjuda de ekumeniska råden och genom dem också andra än de historiska folkkyrkorna.

Besök av EKK:s generalsekreterare

Generalsekreteraren för Konferensen för Europas kyrkor, The Venerable Colin Williams, besökte vårt land 25.–26.5. Han deltog i Åbo kyrkodagar och besökte också Kuopio. Där talade han till representanter för lutherska och ortodoxa kyrkostyrelserna. I programmet ingick också ett besök i Valamo kloster. Generalsekreteraren ansvarade för det praktiska gällande besöken i Kuopio och Valamo.

EEA3:s andra fas

Det tredje europeiska ekumeniska stormötet EEA3 var en process, vars första skede bestod av kyrkorepresentanternas möte i Rom våren 2006. Andra skedet bestos av lokala evenemang kring EEA3:s teman. I vårt land bestod detta skede av det Nordisk-Baltiska mötet i januari, ERF:s vårmöte i mars och de lutherska kyrkodagarna i maj.

ERF var tillsammans med den lutherska och den ortodoxa kyrkan värd för ett möte för EEA3:mötets nordiska och baltiska delegater. Mötet hölls 26.–28.1. i Helsingfors ortodoxa församlings lägerområde Kaunisniemi i Loppis. Två ekumeniska anställda, fader Viorel Ionita (ort.), teologisk sekreterare för Konferensen för Europeiska kyrkor och Beate Fagerli (luth.), projektsekretare för EEA3 ledde deltagarna in på processen kring EEA3 och dess teman. 50 personer deltog från Lettland, Norge, Sverige, Finland, Danmark och Estland. Det blev en livlig diskussion och samvaro. Det var tydligt att resenärerna till Sibiu var både ekumeniskt erfarna kyrkoledare och unga som nyss kommit med i det ekumeniska arbetet.

Till programmet för kyrkodagarna i Åbo hörde som en del av EEA3 processen ett förberedande seminarium 25.5. inför Sibiumötet kallat *Ekumenikens drömmar och verklighet*. Huvudgäst var generalsekreterare Colin Williams (angl.)

från Konferensen för Europas kyrkor. Han samtalade om temat med tre delegater till Sibiu, Jooa Vuorinen (ort.), Antti Siukonen (luth.) och Marjatta Jaanu-Schröder (kat.). Ärkebiskoparna Jukka Paarma och Leo samt biskop Józef Wróbel deltog i samtalet och avslutade med välsignelsen.

EEA3:s tredje fas

EEA3-processens tredje fas arrangerades i Lutherstadt Wittenberg 15.–18.2. Upp emot 150 representanter för de protestantiska, ortodoxa och katolska kyrkorna i Europa hade samlats i reformationen födelsetrakter. Man behandlade särskilt kyrkornas roll att bygga upp Europa, upprätthålla värderingar och visa omsorg. Konstaterades att kyrkornas Europa är vidare än EU:s Europa. Man diskuterade sekulariseringens utmaningar, minoriteternas ställning och ansvaret för att bygga välfärd i världen. Man ansåg att miljöfrågor, särskilt klimatförändringen, förutsätter skärpning och engagemang också av kyrkorna. Man kan gemensamt påverka dessa frågor samtidigt som man oförtröttligt bygger upp enhet och gemenskap mellan kyrkorna. Vi mötet kunde man känna spänningen inom Ekumeniska rådet i Tyskland som härrör sig från bl.a. EKD:s ledande biskop Hubers och Hannovers landsbiskop Kässmans vilja att höja den protestantiska profilen gentemot de katolska och ortodoxa kyrkorna. En annan sak man lade märke till vara att nya européer med rötter i andra delar av världen saknades helt, trots att det är fråga om en viktig folkgrupp i kyrkornas arbete och liv. Inte heller var ekumeniska organisationer och andra kyrkliga organ närvarande. Tysklands förbundskansler Hans Köhler välkomnade deltagarna i Wittenbergs Stadtkirche under Martin Luthers predikstol. Taizé-klostrets ledare broder Alois deltog också i konferensen och höll en Taize-andakt i samma kyrka.

EEA3:s fjärde fas

Ett trettiotal finländska delegater, mötespersonal, journalister och experter från lutherska, ortodoxa och katolska kyrkorna deltog i det tredje europeiska ekumeniska möte EEA3 i Sibiu 4.–9.9. Generalsekreteraren och projektsekretären representerade ERF. En gemensam finländsk förberedelse-dag hölls på inbjudan av lutherska kyrkans utrikesavdelning i Helsingfors 17.8.

En finländsk ekumenisk vallfärd till Rumänien och i avslutning till det tredje ekumeniska Europeiska mötets avslutningsgudstjänst blev inte av på grund av för få deltagare.

I Sibiu ansvarade projektsekretären för ERF:s och ekumeniska ansvarsveckans utställningsbord på Agoratorget och knöt kontakter med tanke på Ansvarsveckans människohandelstema 2008–2009. Generalsekreteraren talade i ses-

sionen om *Healing of memories* och var ordförande i Migrationforumet. ERF:s representanter koordinerade det finländska samarbetet och bl.a. kontakter till andra nordiska representanter. Mötesresultaten presenterades vid olika tillfällen och i publikationer. Man började planera att ge ut en finländsk rapportbok som ett projekt inom ERF.

Uppföljning av religionsundervisningen

Mannerheims barnskyddsförbund och Lasten Keskus ordnade 9.2. ett seminarium kallat *Religionen som en del av barnets välfärd* till vilket ERF:s representant också inbjöds. Generalsekreteraren kallade lektor Marianne Kantonen (ort.) att representera ERF vid seminariet som fick mycket uppmärksamhet. Hon kommenterade Jyri Komulainens inledning *Barnets rätt och möte mellan religionerna*. Som ortodox religionslärare och således också representant för minoritetsreligionerna tog Kantonen upp temat ur skolvärldens små grupper inom religionsundervisningen.

Studenter och skolelever besökte ERF två gånger för studiebesök.

Teologistuderande från Helsingfors evangeliska institut

ledda av lärare Teijo Mathlin besökte ERF 7.3. och katolska elever från grundskola och gymnasium besökte ERF 12.4 tillsammans med sin lärare (kat.) Riitta Laukama. Generalsekreteraren och projektsekreteraren föreläste om aktuella frågor inom ekumeniken. En intressant diskussion med eleverna följde.

Generalsekreteraren och ordföranden för Sektionen för fostran Arto Kallioniemi deltog i ett samtal om religiös fostran i tidningen Savon Sanomat. 8.11. I ett inlägg 8.11. berättade de om betydelsen av undervisning i egen religion. Barn och unga måste få information och färdigheter för att kunna delta i religionsdialog.

Mera och uppföljning av religionsundervisningen under Sektionen för fostran.

Kyrkorna och partnerskapslagen

ERF följde diskussionen om samkönade parrelationer inom medlemskyrkorna och ute i samhället. Generalsekreteraren deltog i lutherska kyrkans seminarium om partnerskapslagen 15.–17.5. och kommenterade temat ur ekumenisk synvinkel.

5 Sektioner

5.1 Sektionen för etiska frågor

Syftet med Sektionen för etiska frågor är att erbjuda ERF:s medlemssamfund och observatörer möjlighet till interaktion när det gäller främjandet av behandlingen av etiska frågeställningar. Sektionens uppgift är att behandla aktuella etiska frågor ur ett ekumeniskt perspektiv. Speciell hänsyn tas till hälsoetiska frågor och frågor som berör mänskovärdet.

Sektionens ordförande var Risto Pontela (luth.), viceordförande Liisa-Maria Voipio-Pulkki (luth.), och sekreterare Kaisa Iso-Herttua (luth.). Sektionen höll sju möten.

Sektionen ordnade seminariet *Ska jag ta vara på min broder? Problemet med att ingripa i arbetsgemenskapen* 16.3 kyrkan vid Helsingfors Diakonissinstitut. Såväl kyrkliga representanter som deltagare från hälsovården och det teologiska fältet var med.

Seminarieriet var den tredje och sista delen av en process som sektionen inledde våren 2005, vars syfte var att lyfta fram olika kristna traditioners syn på helande och hälsa samt analysera deras betydelse ur ett personligt perspektiv. Det första seminariet *Bön, sjukdom, helande – kristna synpunkter* behandlade kristna traditioners syn på helande och hälsa. Det andra seminariet *Sjukdom och ångest – den kristna trons möjligheter och löfte* diskuterade den kristna trons möjligheter och löfte i en situation där sjukdom och död ger upphov till ångest.

Seminarie seriens tredje seminarium var svårt och aktuellt. Arbetsplatserna kan antingen förebygga hälsa eller ge upphov till sjukdom. Sektionen för etiska frågor inbjöd till en öppning av diskussionen om att söka vägar till en bättre arbetsgemenskap. Seminariet inledades i tre avsnitt och en kvälls session: 1) Problem på finländska arbetsplatser 2) Hur förhåller sig kyrkorna till rusproblem? 3) paneldiskussion: Hur tar kyrkliga arbetsplatser itu med rusproblem? Kvällens Candlelight Lecture hölls kring temat *Konsten som hälsofrämjare*. Kyrkoherde Christer Åberg föreläste på basis av sin bok som skulle utkomma våren 2008: *Den heliga katten och andra möten, ur landsbygdsprestens dagbok* (Kirjapaja).

Evenemanget fick god respons och ansågs viktigt och lyckat, men deltagarantalet på 50 personer var lägre än tidigare år. Under föregående seminarier var salen fylld med deltagare. I det första seminariet år 2005 deltog närmare tvåhundra personer. År 2006 deltog nästan 100 personer. Det kan hända att det senaste seminariets ämne var svårt att deltagartröskeln därför kändes hög.

Efter seminariet diskuterade sektionen ett nytt bredare tema och sektionens målsättningar. Det första steget tog 18.6 vid Ekumeniska rådets styrelses och sektionernas brainstorming i Missionsinstitutet kallad *Vardag, delaktighet och fred*. Riksdagsman Ilkka Kantola och människorättssekreterare Kati Jääskeläinen inledde. Efter anförandena ledde pastor

Janne Hassinen arbetet. Tillfället leddes av sektionens ordförande Risto Pontela och generalsekreterare Heikki Huttunen höll kvällsändakt. Diskussionen var livlig. Målet med kvällsseminariet var att hjälpa Ekumeniska rådet i Finland med dess verksamhetsplan. Ett pm från seminariet gavs styrelsen till kännedom.

5.2 Sektionen för fostran

Syftet med Sektionen för fostran är att erbjuda ERF:s medlemmar och observatörer möjlighet till interaktion i frågor som hör till ekumenisk fostran. Syftet är att främja utvecklandet av ekumenisk fostran i Finland samt ökad inbördes respekt och information med tanke på alla åldersklasser.

Ordförande var Arto Kallioniemi (luth.), viceordförande Mervi Sarimo (kat.) och sekreterare Marianne Kantonen (ort.). Två möten hölls, ett på våren och ett på hösten. Sektionen tillsatte en tillfällig arbetsgrupp för att planera höstens seminarium. Arbetsgruppen bestod av Arto Kallioniemi, Juha Luodeslampi (luth.), Mervi Sarimo, Mirkka Torppa (luth.) och Marianne Kantonen. Pekka Iivonen kallades att representera utbildningsstyrelsen.

I samarbete med utbildningsstyrelsen arrangerades seminariet *Ekumenik, Agricola och bildkonst* 19.–20.10.2007 i Åbo. Finlands ortodoxa kyrka och Lasten Keskus stödde seminariet ekonomiskt tillsammans med utbildningsstyrelsen. Trots att det var skolornas höstlov deltog ca 50 ekumeniska vänner från olika håll i landet. De flesta deltagare var lärare, men också kyrkligt anställda och folk från utbildningssektorn. Seminariet anpassades för lärarna som VESO-dagar.

Arto Kallioniemi höll öppningsanförandet i Birgittinerklostret och berättade om aktuella frågor inom den religiösa fostran. Efter föreläsningen förevisades Mikael Agricolas kapell i domkyrkan. Generalsekreterare Heikki Huttunen och en ekumenisk arbetsgrupp höll kvällsändakt. Kvällen fortsatte hos birgittasystrarna med en läcker måltid. Verksamhetsledare Jukka-Pekka Heinonen från Lasten Keskus var kvällens värd. Kvällen avslutades med metropoliten av Nikea, Johannes, anförande om den ortodoxa traditionens syn på fostran.

Den andra seminariedagens program fortsatte i Hirvensalo med morgonbön i birgittasystrarnas kyrka. Konstnär Hannu Konola fick publiken med i ett färgstarkt anförande om St Henriks ekumeniska konstkapell, dess planering, byggnadsskeden och arkitektur. Utbildningsråd Pekka Iivonen tog upp rätten till egen religion och religionsmöte. Jussi Sohlberg, forskare på Kyrkans forskningscentral, kommenterade anförandet på begäran av talaren. Han presenterade bland annat databasen *Religionerna i Finland*. Seminariet avslutades av planerare Heljä Järnefelt från utbildningssty-

relsen med en intressant föreläsning och övningar inspirerat av undervisningen om kulturarv.

Responsen var mycket positiv. Många uttryckte sitt varma tack för intressanta anföranden och medryckande talare.

Sektionen följde fortsättningsvis med utvecklingen av grundskolans och gymnasiet religionsundervisning såväl som den religiösa fostran som erbjuds av medlemssamfundens och samhället. Man lyfte särskilt fram missförhållanden angående religionsundervisningen hos minoritetsreligionerna och den riktiga tolkningen av religionsfrihetslagen i förskola, grundskola och gymnasium samt i daghemmen och skolornas vardag. För att kunna öka den ekumeniska fostran vill man främja samarbete och dialog i den religiösa fostran tillsammans med olika aktörer.

5.3 Kvinnosektionen

Kvinnosektionen fortsatte arbetet med att stöda kvinnor i kyrka och samhälle samt förstärka den gemensamma kristna identiteten. För att förverkliga sitt syfte deltog kvinnosektionen aktivt i både inhemsk och internationell ekumenisk dialog om kvinnofrågor och uppmuntrade medlemskyrkornas och samfundens kvinnor verka aktivt inom ekumeniken.

Ordförande var Eija Kemppi (luth.), viceordförande Iris Rajamaa (met.) och sekreterare Leena Mäkitalo (luth.). En ny utgåva togs av boken *Himmelska kvinnor* som utgavs av Finska Missionssällskapet föregående år, då första upplagan tagit slut.

Sektionen höll sex möten, tre på våren och tre på hösten. Man samlades på Sana Media Center, Finska kristliga universitetsförbundet, Vivamo i Lojo, Finska Missions-sällskapet och Helsingfors ortodoxa församlings sal. Vid mötena presenterades bakgrundsorganisationernas verksamhet. Vid ett möte i Vivamo planerades pilgrimsvandringen, bland annat i form av en försöksvandring.

Till arbetsgruppen för kvinnornas ekumeniska pilgrimsvandring hörde Eija Kemppi, Iris Rajamaa och syster Theresa Jezl (kat.) som representant för det finländska forumet. I planeringsgruppen för kyrkodagarna ingick Anne Lagerstedt (luth.), Leena Mäkitalo och Monika Pensar-Granroth (luth.). Raila Mantere (luth.), Iris Rajamaa, Riina Nguyen (ort.) och Leena Mäkitalo valdes att delta i planeringen av ett seminarium om dialog mellan generationerna som ordnas 2008. Dessutom tillsattes en arbetsgrupp att planera ett seminarium om kvinnosynen inom Islam, judendomen och kristendom. Till gruppen valdes Eija Kemppi, Satu Lehtonen, Anne Lagerstedt, Leena Mäkitalo och Monika Pensar-Granroth.

Pilgrimsvandringen *På väg mot människovärdet* ordnades 21.–22.9. med 35 deltagare från olika kyrkosamfund. Vandringen inleddes på fredag kväll med ett anförande av

TM Marjatta Jaanu-Schröder: *Människovärdet i Gamla testamentet*. Efter diskussionen talade nunnan Kristoduli om *Människovärdet i Nya testamentet*. Som avslutning på kvällen ordnades en ljusandakt i Heliga Birgittas kapell. Lördagen 22.9. började vandringen längs stranden av Lohjankjärvi in till Lojo centrum till Helsingfors ortodoxa församlings kyrka i Lojo där fader Kalevi Kasala höll en andakt innan man gav sig iväg. Vandringen fortsatte genom Lojo till stadsdelen Lempola varifrån man åkte buss till Betsdstiftelsens vårdhem i Jokela där man höll en andakt. Från vårdhemmet vandrade man genom skogen till Stella Maris, katolska kyrkans verksamhetscenter, där fader Frans Voss presenterade centrets verksamhet. Vandringen avslutades med en musikandakt i Stella Maris kyrka, med Marjatta Viirto, sång och Tuula Kilpeläinen, harmonium. Pilgrimsvandringen fick mycket uppmärksamhet i medierna. Sju tidningsartiklar skrevs om vandringen och både tidningarna Kotimaas och Sanas redaktörer vandrade med hela tiden. Vandringens kulturprogram stöddes av stiftelsen Kristet stöd till vetenskap och konst. Med i arrangemanget var EFECW, Europeiska kristna ekumeniska kvinnoforumets finländska avdelning, med vilken kvinnosektionen samarbetar. Kyrkodagarnas arbetsgrupp hade tagit fram ett material som ställdes ut vid ERF:s utställningsbord. Monika Pensar-Granroth från kvinnosektionen deltog i kyrkodagarna.

Sektionen avslutade sitt år med en julutflykt för barn till Vivamos Bibelby i samarbete med Frälsningsarméns Berghällavdelning. Efter julutfärden berättade kurssekreterare Pirkko Siili om ortodoxa kyrkans jultraditioner till alla barn som deltagit i vandringen.

Monika Pensar-Granroth valdes till kvinnosektionens representant i Nordiska ekumeniska Kvinnokommittén. Hon planerade en workshop på Island 7.–10.8.2008 vid konferensen *Livets källa*. Anne Lagerstedt var medlem och informatör i EFECW:s styrelse och Marjatta Viirto som ekonomiansvarig.

Anne Lagerstedt deltog i två av Europeiska kristna ekumeniska kvinnokommitténs styrelsemöten (Bukarest i Rumänien och Huissen i Nederländerna), varav det senare också var ett nationellt koordinatormöte. Vid nationella koordinatorseminariet behandlades ekonomins lagar och medelanskaffning. Anne Lagerstedt var också med som EFECW:s representant i Europeiska kyrkokonferensens människorättsarbetsgrupp vid Kommissionen för kyrka och samhälle. Gruppen möttes en gång i Wien 6.–8.12. Arbetsgruppen beslöt bl.a. att personer ska kunna vända sig till den för att få stöd i kampen mot kvinnovåld.

5.4 Ungdomssektionen

Sektionens syfte är att främja ekumeniskt ungdomsarbete i Finland och erbjuda för unga möjlighet att delta i nationellt och internationellt ekumeniskt ungdomsarbete.

Ordförande var Miika Ahola (luth.), sekreterare Jussi Ikkala (luth.) och viceordförande Sami Lehto (vap.). Utbildningssekreterare var Ronja Venesperä (ort.), sekreterare för internationella frågor & EYCE-kontakt Henri Järvinen (luth.), Nationell koordinator för Ketko var Laura Hytti (luth.). Sektionens interreligiösa ärenden sköttes av Miika Ahola. På våren möttes man tre gånger liksom på hösten.

Sektionens flaggskepp, Utbildningsprogrammet för internationell och ekumenisk verksamhet Ketko™ var en av sektionens viktigaste etablerade verksamhetsformer. En Ketkokurs inleddes i Joensuu på hösten. Varumärket Ketko är skyddat av Patent- och registerstyrelsen.

Sektionen stödde ungas deltagande i olika evenemang hemma och utomlands. De som beviljats understöd rapporterade om sina erfarenheter.

I början av året fick sektionen börja använda ett halvt rum i en lägenhet ägd av lutherska kyrkans pensionsfond. ERF:s kansli finns i samma utrymme.

Ketko™

Kursen hölls på vanligt sätt i Helsingfors och på hösten startade en kurs i Joensuu för första gången. I Helsingfors samarbetade man med Kristliga studiecentralen och i Joensuu med Kristliga studentförbundet och Ortodoxa studentförbundet. Samarbetet förlöpte utmärkt. Utbildningssekreterare i Helsingfors var Ronja Venesperä. För kursen i Joensuu fungerade Riikka Hakulinen och Hanna Koikkalainen som sekreterare. Nationella Ketkosekreteraren Laura Hytti hjälpte till med arrangemangen i Joensuu. Som stöd åt utbildningssekreterarna fungerade arbetsgrupperna för Ketko som bestod av frivilliga ungdomar från olika kyrkor och samfund som genomgått Ketkoutbildningen. De som gått kursen fick studieveckor eller studiepoäng av teologiska fakulteterna vid Helsingfors och Joensuus universitet och diakoniyrkeshögskolan.

Ketkokursen ger en god kunskaps- och erfarenhetsbas och förbereder unga att bli aktiva ekumeniska aktörer. Under kursen bekantar man sig varje år med teori och praktik i olika kyrkors och samfunds liv och verksamhet. Kursdeltagarna bekantade sig med den ekumeniska rörelsen, möjligheter till internationellt arbete, kristenheten och aktuella frågor ur många olika perspektiv. Ketkokursen omfattar fyra veckoslut under ett läsår. I kursen som avslutades i mars deltog 18 personer. I kursen i Helsingfors deltog 15 personer och i Joensuu 25 personer.

Internationella kontakter

Sektionen är medlem i Europeiska ekumeniska ungdomsrådet (Ecumenical Youth Council in Europe, EYCE). Sektionens internationella sekreterare Henri Järvinen fungerade som kontaktperson till EYCE (national contact) och informerade om EYCE:s kurser och internationella ekumeniska evenemang vid sektionens mötena, Ketkokursen och på listan för ungdomsekumenik. Teman vid EYCE:s kurser var bl.a. religionsdialog, ekonomisk rättvisa, religiösa rättigheter som mänskliga rättigheter, konflikter och hur man löser dem i teori och praktik samt ungdomars deltagande i beslutsprocesser. Sektionen sände sammanlagt fem representanter till utbildningar och möten i Europa.

Sektionen stödde Jani-Matti Tiainens deltagande under påsken i European Fellowships kurs *Human Dignity - Not for Sale! Learning to see richness in difference* i Hosszúhetény, Ungern 1.–8.4. Kursen tog upp individens och unga europeers syn på identitet, olikheter, värden, media och man diskuterade människovärdet ur olika synvinklar.

Nora Repo deltog i utbildningen *Transforming Conflict – Healing Memories* 20.–27.5. i Feketic, Serbien, en del av europeiska ungdomskampanjen *All Different – All Equal*. Genom lektioner, grupparbeten och självständigt arbete ville man komma underfund med vad konfliktsituationer innebär, vad som ger upphov till dem och hur olika situationer kan bearbetas med fredliga metoder.

I EYCE:s trettiosjätte generalmöte deltog Inka Lindroos och Saila Kahlos. Generalmötet hölls 22.–28.10. i Prali, Italien. Sektionens samarbetade genom sina representanter i förberedelserna av mötet. Generalmötet tog ställning till EYCE:s gångna tvåårsperiod och drog upp riktlinjer för det kommande två åren som har temat ekonomisk rättvisa och religionsdialog. Inka Lindroos valdes till styrelsemedlem i EYCE. Nästa möte hålls i Danmark 2009 och världslandet önskade nordiskt samarbete i förberedelserna. Lindroos rapporterade om linjedragningarna vid mötet.

Simona Savin-Gardber, deltog i EYCE:s kurs om mötet mellan muslimer och kristna *Monologue and dialogue? – Inter-religious dialogue meets fundamentalism*. Kursen hölls 9.–16.12. i Volos teologiska akademi, Grekland och ordnades i samarbete med Middle East Council of Churches och europeiska muslimska ungdomsorganisationen, Forum of European Muslim and Youth Organisation.

De som deltagit i kurser och utbildning rapporterade till sektionen och var intresserade att också i fortsättningen dela med sig av erfarenheter till det ekumeniska ungdomsarbetet här hemma.

Ungdomars religionsdialog

Sektionen har sedan 2006 deltagit i religionsdialog för unga. Ordförande Miika Ahola deltog i ett möte på Gullranda i Nådendal 19.6 sammankallat av president Tarja Halonen. Övriga deltagare var från Helsingfors judiska församling, katolska kyrkan, lutherska kyrkan, Finlands Islamförsamling, Finlands muslimska samfund och ortodoxa kyrkan. Deltagarnas sammansättning motsvarar sammansättningen på religionsledarsamlingarna som initierats av presidenten. Man diskuterade identitet, vad det innebär att vara finländare, fiendebildernas inverkan på identiteten, fred, religionsundervisning, fostran och multireligiösa familjer. I slutet av mötet berättade president Halonen om utmaningarna kring det kommande ordförandeskapet för OSSE och dess möjligheter för Finland.

Sektionen sammankallade också arbetsgruppen för de ungas religionsdialog. Arbetsgruppen ordnade i september ett religionsdialogmöte mellan kristna och muslimer i kulturcentret Caisa. Mötet hölls mellan muslimer och kristna när inbjudna från andra religioner inte infann sig. I framtiden vill man vidga representationen från religionerna. Syftet med mötet var att diskutera religionens inverkan på de ungas liv, bekanta sig med olika religioners seder, samtala om yttrandefrihet och religion i medierna och diskutera olika sätt att undvika att såra känslorna hos medlemmar i andra religioner. Ett trettiotal personer deltog. Responsen var god och man hoppades på en fortsättning.

Sektionen och de ungas religionsdialog fick ett erkännande då republikens president kallade sektionens ordförande till självständighetsdagens mottagning 6.12. Festen uppmärksammade Finland 90 år och temat var ett mångkulturellt Finland.

Övrig verksamhet

En ekumenisk vandring hölls på våren i Noux, Esbo 19.5. Vandringen gick längs Korpinkierros och man stillade sig kring bibeltexter. På hösten ville man hålla ett ekumeniskt veckoslut med temat *Bilden av människan* men det inhiberades pga för få deltagare. En ekumenisk adventsfest hölls 11.12. i Hotel Helka dit samarbetspartner och ERF:s övriga sektioner inbjudits. Vid festen presenterade Topi Haarlaa hur spiritualitetsprojektet framskridit. Just nu håller man på med att granska musikmaterial och böner varefter man kan förbereda en utgivning av materialet. Projektet sköts av Topi Haarlaa och Mika Pajunen.

5.5 Sektionen för lärofrågor

Syftet med sektionen för lärofrågor är att erbjuda ERF:s medlemssamfund och observatörer möjlighet till interaktion för att främja lärofrågor. Sektionens uppgift är att hjälpa kyrkor och kristna samfund att lära känna varandra, främja deras enhet och avlägsna fördomar. Sektionen förverkligar sitt syfte genom att följa med ekumenisk diskussion hemma och utomlands, särskilt Faith and Order rörelsen arbete samt ordna ekumeniska seminarier och evenemang om aktuella lärofrågor.

Ordförande var Antti Saarelma (luth.) och sekreterare Tapani Saarinen (luth.). Mötena hölls kring ett speciellt tema. Årets första tema handlade om *Apostoliciteten i Kristi kyrka, Indien och religionsmöte*. Genom temat apostolicitet, så centralt för den kristna tron, rörde man sig genom fallstudier till Indien, vilket erbjöd många praktiska utgångspunkter för samtal om religionsmöte, särskilt om den aktuella internationella dialogen med islam. Anförande hölls av docent Timo Vasko och generalvikarie Marino Trevisini. Mötet hölls hos lutherska kyrkostyrelsen.

Dokumentet *The Nature and Mission of the Church* behandlades vid det andra mötet 10.5. i Åbo. TM Tero Kalpio (luth.) fokuserade på KV:s arbete kring ecklesiologi. Det andra anförandet hölls av pastor Matti Nikkanen och Tapani Saarinen, som presenterade lutherska kyrkans syn på ifrågavarande dokument. De nya utrymmena i Åbo svenska församling var en utmärkt mötesplats.

Mötet 27.9. erbjöd en bakgrundsdiskussion om Ansvar sveckans teologi. Som material om globalt ansvar hade man valt Benedictus XIV:s encyklika *Deus Caritas Est*. Tapani Saarinen talade om encyklikans första del om kärlekens teori. Universitetslektor Pekka Metsos anförande behandlade encyklikans andra del om kärlek i praktiken. Temat kärlek och ansvar ledde till en livlig diskussion i mötet som hölls hos lutherska kyrkostyrelsen.

Sista mötet hölls hos Finska Missionssällskapet tillsammans med sektionen för lokal ekumenik 8.11. Temat var *Musiken i gudstjänsten*. Anföranden hölls av Marino Trevisini, Veijo Koivula, Tapani Rajamaa, Pekka Metso, Antero Puotiniemi och Arto Kortemaa.

Sektionens sekreterare deltog i ERF:s jubileumshöstmöte i Åbo.

5.6 Sektionen för lokalekumenik

Syftet med sektionen för lokal ekumenik är att erbjuda ERF:s medlemmar och observatörer möjlighet till interaktion med tanke på främjandet av den lokala ekumeniken.

Ordförande var Kirsti Keltikangas (luth.), viceordföran-

de Teemu Sippo (kat.) och Arto Kortemaa (vap.) och sekreterare var Veijo Koivula (luth.)

Sektionen höll två möten. Dessutom hölls det femte Lokalekumeniska forumet i september i Dickursby tillsammans med ERF:s kansli och Vandas ekumeniska arbetsgrupp. I november hölls ett gemensamt möte med sektionen för lärofrågor i Helsingfors Missionshus, temat var *Musiken i gudstjänsten*.

Böneveckan för kristen enhet i januari hör till det viktigaste i sektionens verksamhet. Man har också fäst uppmärksamhet vid det ekumeniska elementet i höstens Ansvarsvecka, världsböndagen i mars och ekumeniska bibelsöndagen initierad av Finska Bibelsällskapet. Sektionen vill hålla nära kontakt till den lokala ekumeniken överallt i landet. Sektionen har fortsatt kartläggningen av lokalekumeniska grupper i Finland. Sekreteraren har varje månad satt ihop en lokalekumenisk rapport på basis av sektionsmedlemmarnas rapportering.

5.7 Sektionen för finlandssvensk ekumenik

Sektionens syfte är att erbjuda ERF:s svenskspråkiga medlemmar och observatörer möjlighet till interaktion, att behandla aktuella ekumeniska frågor ur de svenskspråkiga samfundens och Borgå stifts synvinkel, att främja den lokala ekumeniken.

Ordförande var Bo-Göran Åstrand (luth.), viceordförande Jan Edström (bapt.) och sekreterare Sara Torvalds (kat.). Sektionen höll tre möten. Det första mötet 27.2. hölls hos Kyrkans central för det svenska arbetet. Sektionen bekantade sig med KCSA:s verksamhet och fick ett samtal med direktör Robert Lemberg. Andra mötet hölls 27.9. hos Finska bibelsällskapet där Kerstin Hagberg presenterade bibelsällskapets arbete. Det tredje mötet 18.12. hölls hos ERF:s kansli, då generalsekreterare Heikki Huttunen gav en orientering i aktuell ekumenik.

Sektionen har följt med Ekumeniska ansvarsveckans verksamhet, kyrkornas engagemang för global rättvisa. Sektionen utsåg Gun-Viv Glad-Jungner till sin representant i Ansvarsveckan seminarium kring Människohandel i januari 2008.

Sektionen tillsatte en kommitté, B-G Åstrand, Jan Edström, Gun-Viv Glad-Jungner, för planering av ett seminarium om predikogemenskap hösten 2008. Sektionen var representerad vid seminariet *Församlingarna i det mångkulturella Finland* i Österhankmo 7–8 september, diskuterade hur Ekumeniska missionshelgen kunde firas effektivare i Svenskfinland samt diskuterade hur organiseringen av den ekumeniska invandrargruppen skulle kunna ordnas i samarbete mellan sektionen och KCSA.

6 Förvaltning och ekonomi

6.1 Rådets möten

Vårmötet

Vanda svenska församling stod värd för vårmötet 12.3. i Dickursby. Kyrkoherde Monica Heikel-Nyberg presenterade församlingen och pastor Carola Envall höll andakt.

Efter att verksamhetsberättelse och bokslut behandlats och ansvarsfrihet beviljats diskuterades temat för EEA3 *Kristi ljus lyser för alla. Hopp om enhet och förnyelse i Europa*. Generalsekreteraren presenterade EEA-processen. Temat är kristologiskt. Målet med processen är att hålla en fest, reflektera och vittna om vår gemensamma tro på Kristus. Det första skedet bestod av ett ekumeniskt möte i Rom, det följande av lokala möten, det tredje ett möte i Wittenberg och det fjärde mötet i Sibiu.

Talare var Gunvor Kronman från Hanaholmen kulturcentrum och ambassadör Aleksii Härkönen, chef för OSSE:s ordförandesekretariat. Kommentarer hölls av Frälsningsarméns territorialledare, överste André Cox, och generalsekreteraren för Finlands kristliga studentförbund Aura Nortomaa.

Rubriken för Kronmans anförande var: *Finland och Europa behöver mera dialog och en starkare global agenda – vad är kyrkornas ansvar?* Hennes budskap utmynnade i några frågor: Vem bär ansvar för att inleda religionsdialogen i vårt samhälle? Är det kyrkornas ansvar? Hur ser kyrkorna i Finland på globaliseringens utmaningar och möjligheter? Är kyrkorna tillräckligt aktiva i diskussionen? Är det kristna perspektivet numera marginaliserat och en förbisedd resurs i mötet med ett mångkulturellt och multireligiöst samhälle?

Aleksii Härkönen's tema var *Vilka är Europas gränser?* Han konstaterade bland annat att det inte är självklart att samarbetet med OSSE eller andra internationella organisationer fortsätter som tidigare om den europeiska värdegrunden hela tiden utsätts för press. Internationella organisationer erbjuder ett forum för samarbete men också för fortsatt granskning av situationen utanför Europa.

I sin kommentar betonade Cox att kyrkorna har en chans att göra den bättring som kommer från Kristi ljus. Det finns inom EU många som inte får sin röst hörd och som känner sig åsidosatta. Vi tror att varje människa har möjligheter att svara på dessa utmaningar. Våra kyrkor måste hjälpa människor att finna dessa resurser. Däri ligger kyrkornas möjlighet.

Nortomaa konstaterade bl.a. att religionerna har sin plats i diskussionen om identitet. Vi måste diskutera och göra saker tillsammans. Religionsdialog är inte ekumenikens kärna även om arbetsmetoderna är desamma. Det handlar om olika saker även om de ligger nära varandra. Det är viktigt att erfarna ekumeniker deltar i religionsdialogen. Vi behöver er-

faenhet och en god kännedom om den egna bakgrunden och den kristna identiteten.

En livlig diskussion om teman följde i mindre grupper och i mötet.

Höstmötet

ERF firade sitt 90-årsjubileum i Åbo 18.–19.10. Också Mikael Agricolas jubileumsår märktes i mötesprogrammet då året teman fick en ekumenisk dimension.

Under den första mötesdagen i Åbo kristliga institut tog sig representanterna för ERF:s medlemmar och observatörer an rådets grundläggande verksamhet och ekonomiska frågor. Ekumeniken har haft vind i seglen men det nationella rådets resurser är mycket små. Mötet diskuterade bl.a. hur medlemmarna och observatörerna ska fås att ta ett större ekonomiskt ansvar för det ekumeniska rådet. ERF:s ordförande ärkebiskop Jukka Paarma ledde mötet.

Den ekumeniska kvällen i Åbo domkyrka byggde på mötet mellan den östliga och den västliga kyrkliga traditionen. Programmet som präglades av körverk bestod av Uspenskijs Katedraalkör under ledning av Varvara Merras-Häyrynen och Chorus Cathedralis Aboensis som leddes av Seppo Murto. Domprost Rauno Heikkola välkomnade och ärkebiskop Jukka Paarma höll tal. I slutvälsignelsen deltog ärkebiskop Paarma, ärkebiskop Leo från ortodoxa kyrkan, biskop Józef Wróbel från katolska kyrkan och samfundsförstandare Olavi Rintala från Vapaakirkko. Sanna Ylä-Jussila ledde Herrens bön. Efter kvällssamlingen bjöd Åbo domkyrkoförsamling på kyrkkaffe.

Åbo stad bjöd höstmötesdeltagarna på kvällsvard i stadshuset. Värd var stadsdirektör Mikko Pukkinen.

Andra mötesdagen behandlades Agricolas jubileumsår ur ekumenisk synvinkel. *Den kyrkliga kontinuiteten i Mikael Agricolas livsverk* var temat för ett offentligt seminarium och hölls i Blåhimmelsalen hos Affärsmännens missionsförbund. Den blå takhimlen med stjärnor blev kvar som ett vackert minne. Universitetslektor, docent Jyrki Knuutila talade om temat. Han lyfte fram att Agricola blev prästvigd i katolska kyrkan och berättade om den katolska prästens två viktiga uppgifter: mässan och bikten. Agricolas produktion är nära förknippat med gudstjänsten. I Finland förverkligades reformationen fredligt. Finländarna hade inget behov att attackera den katolska kyrkan och Agricola var inte heller den första att i sitt hemland proklamera lutherdom. Hans roll var att bygga nytt, inte att radera det gamla.

I sin kommentar betonade Nikeas metropolit Johannes (ort.) att buden var viktiga för Agricola; tron kommer till uttryck i livet genom att buden följs. Han knöt an till Knuutila och tog fram att Agricola inte hade någon orsak att ta ställning till den ortodoxa traditionen. Det fanns nämligen ingen

ortodox tradition i kungadömet under Agricolas tid. Metropoliten Johannas menade att mycket av Agricolas anda och arv lämpar sig att bygga på i dagens ekumenik.

TM Marjatta Jaanu-Schröder (kat.) som höll den andra kommentaren berättade att när de två största finländarna skulle utses var hennes kandidater biskop Henrik och Mikael Agricola. Från Henrik utgår ett rikt kyrkligt liv och Agricola byggde upp det finska skriftspråket. Hon lyfte särskilt fram Agricolas bönearv. Agricola tog med vanliga katolska böner i ABC-boken och många av dem används fortfarande. Jaanu-Schröder talade om Agricola i positiva ordalag, men ansåg att stängandet av klostren var negativt då en viktig del av det kyrkliga livet då gick förlorat.

Efter seminariet samlades man till lunch i Mikael församlingen där kyrkoherde Jouni Lehikoinen berättade om församlingen och presenterade den nya, vackra församlingssalen.

Guiden Aiju von Schönemans rundtur genom Åbo kryddades av historiska uppgifter och anekdoter. Man besökte Den Heliga Andens kapell, St Henriks ekumeniska konstkappell och Åbo ortodoxa kyrka.

6.2 Styrelsen

Styrelsen är rådets beredande och verkställande organ. Styrelsen sammanträdde sex gånger. Ordförande var ärkebiskop Jukka Paarma från Finlands evangelisk-lutherska kyrka. Hans personliga ersättare var biskop Simo Peura (luth.).

Viceordföranden (personliga ersättare inom parentes): Pol.dr Markus Österlund, Missionskyrkan i Finland (pastor Soile Salorinne, Suomen Metodistikirkko). TM Outi Vasiko, Finlands ortodoxa kyrka, (överdiakon Juha Lampinen, Finlands ortodoxa kyrka). Piispa Voitto Huotari, Finlands ev.luth.kyrka, (TD Matti Repo, Finlands ev.luth.kyrka).

Styrelsens medlemmar (personliga ersättare inom parentes): Överläkare Kati Myllymäki, Finlands ev.luth. kyrka (pastor Veijo Koivula, Finlands ev.luth.kyrka). Informator Mari Malkavaara, Finlands ev.luth. kyrka (pastor Päivi Jussila, Finlands ev.luth.kyrka). Samfundsföreståndare Olavi Rintala, Suomen Vapaakirkko (chefredaktör Hannu Lahinen, Suomen Vapaakirkko).

Fader Teemo Sippo, Katolska kyrkan i Finland (fader Kazimierz Lewandowsky, Katolska kyrkan i Finland).

6.3 Personal

ERF bedrev genom sina sektioner och i samarbete med andra en bred verksamhet som erbjöd ekumenisk expertis på många områden i kyrka och samhälle. Kansliet hade ett brett arbetsfält, en verksamhet som ofta inte märks innan den blir ogjord. Det dagliga arbetet bestod av konsultation, information och ekumenisk handledning. ERF:s kansli skötte otaliga kontakter till såväl evangelisk-lutherska kyrkans kyrkostyrelses olika avdelningar som andra medlemskyrkor och främjade det ekumeniska samarbetet i stort som smått.

Generalsekreterare var Heikki Huttunen, byråsekreterare Sirpa-Maija Vuorinen. Deltidsanställd skattmästare Perry Johansson, tidsbunden deltidsanställd projektsekreterare (Ansvarsveckan) Sanna Ylä-Jussila och tidsbundet deltidsanställd byråbiträde Heidi Kusmin-Bergenstad (från 1.9). Projektsekreterare för Religionerna i det finländska samhället var Nora Repo (1.8.–30.9.), som också var extra resurs under den mest hektiska tiden.

Tre praktikanter jobbade i kansliet under året. Teologistuderande Jari Jormanainen från Helsingfors evangeliska institut praktiserade 2.–16.5. Emmi Matvejeff (14.–25.5.) Maria Mountraki (22.11.–5.12.) från Tölö samskola var TET-praktikanter. Byråsekreteraren var deras handledare.

6.4 Årets gång i siffror

Bokslutet visade ett underskott på 2 480,64 euro. Alla medlemssamfund utom tre har betalat understöd, av observatörerna betalade endast åtta understöd. Fem församlingar eller samfälligheter har betalat understöd. Statsunderstöd har mottagits för Ansvarsveckan, ungdomsverksamhet och olika projekt. Seminariet *Religionerna i det finländska samhället* var ekonomiskt självbärande.

Kollektintäkterna var 70 709,45. Summan samlades till största delen på de lutherska församlingarnas kollektidag (söndagen under Böneveckan för kristen enhet). Inkomster från kollekterna finansierade 32% av verksamhetsutgifterna.

Sektionsarbetet och samarbete med andra parter har möjliggjort ett bredare samarbete än det skulle finnas ekonomiska förutsättningar för.

7 Medlemskap

ERF är observatör i Kyrkornas Världsråd, Konferensen för europeiska kyrkor. Rådet har en representant i Life and Peace Institute och i Svenska Bibelsällskapets huvudman-

naråd. ERF är medlem i Kristliga studiecentralen, som är samarbetspart i bl.a. utbildningsprogrammet Ketko.

8 Utvärdering

Under det gångna året hade det förflutit 90 år sedan Ekumeniska rådet i Finland grundades. I samband med jubiléet konstaterades att ERF hör till de äldsta ekumeniska institutionerna. ERF:s verksamhet kännetecknas av samarbete. De begränsade resurserna förutsätter partnerskap mellan kyrkor och ekumeniska organisationer i alla projekt. Samarbete är ett självändamål i den ekumeniska rörelsen och främjar dess väsentliga målsättningar. Samarbetet vittnar också om att ERF:s verksamhet är viktigt men endast ett uttryck för ekumeniskt arbete i vårt land. I de samtal som fördes om ERF:s utveckling kom det klart fram att det finns stora möjligheter i de ekumeniska kontakter som ERF har förmånen att vara en kanal för.

2005 och 2006 var ERF:s ekonomi mycket stram trots att verksamheten hölls på vanlig nivå. Situationen ledde till en diskussion om medlemmarnas och observatörernas ansvar. Konstaterades att den ekonomiska utvecklingen inte kan fortsätta negativt. Diskussionen började med ekonomi och fortsatte på ett principiellt plan. Det framkom att de viktigaste grunderna för den kristna enhetsrörelsens historia fortfarande är aktuella i den finländska ekumeniken. Kyrkornas världsråds kända basis som definierar ekumenik, tron på Jesus Kristus som Gud och Frälsare och viljan att verka till den treeniga Gudens ära, är också kriteriet för medlemskap i Ekumeniska rådet i Finland. Organisationerna har alltid varit viktiga för ekumeniska strävanden, men kyrkorna är de främsta ekumeniska aktörerna också i Finland. Som en frukt av styrelsens och höstmötets arbete föddes en stadgeändring med syftet att förstärka medlemmarnas och observatörernas känsla för att vara rådets ägare.

Under sitt jubileumsår överskred ERF nyhetströskeln i två saker som representerar den nyaste verksamhetsutvecklingen: samverkan mellan religionerna och kyrkan som fristad. Båda ligger utanför den kristna enhetsrörelsens och ERF:s verksamhet, men båda har vuxit fram ur den kristna ekumenikens tanke och representerar områden där ERF betjänar sina medlemmar och ger dem en gemensam röst.

Seminarieret *Religionerna i det finländska samhället* var ett resultat av tidigare kontakter. Lutherska kyrkan har fört dialog med de judiska församlingarna i Finland redan i 30 års tid med de islamska samfundet i 20 år. På initiativ av republikens president har ledare för judendom, kristendom och islam träffats regelbundet sedan 2001. Samtal med övriga religioner har också öppnats både lokalt, nationellt och globalt. Seminariet på Hanaholmen var ett steg på denna väg då det ordnades i samarbete med fyra religiösa organisationer, med gemensam planering, finansiering och praktiska arrangemang. Ett resultat av detta var ett lyckat seminarium, ett naturligt samarbete, vars nästa utmaning är att kartlägga den religiösa mångfalden i vårt land och undersöka möjligheterna för varaktiga samarbetsformer. ERF sköter upp-

giften på kyrkornas mandat, som en gemensam kristen representant. Utvecklandet av samarbetet mellan religionssamfundet och medlemssamfundens vilja bestämmer vilken ERF:s andel i arbetet kommer att vara i framtiden.

Folkkyrkans relation till lagen och överheten aktualiserades sommaren 2007 i diskussionen kring ERF:s dokument *Kyrkan som fristad*. Två församlingar hade inspirerats av dokumentet beslutat att erbjuda fristad till en asylsökande som hotades av avvisning. Medierna intresserades sig för temat och många andra kyrkliga aktörer deltog i diskussionen. Diskussionen skärpte till sig, men samtalet fördes mestadels i positiv anda; församlingarna ansågs vara ute i rätt ärende. Diskussionen gjorde att de asylsökandes situation och behandlingen av dem så småningom blev huvudtemat för diskussionen.

Största delen av den respons som församlingarna och ERF fick var positiv. Speciellt människor som sällan går i kyrkan var tacksamma till dem som beviljat fristad. Temat Kyrkan som fristad var en naturlig del av ERF:s verksamhet och tjänst för medlemskyrkorna. Banden förstärktes mellan kyrkorna och det statliga migrationsverket. Senare fick fristadsverksamheten två inhemska fredspris. Betydelsen av fristadsprogrammet och den efterföljande diskussionen bekräftades av att Finlands hundrakommittés fredspris gick till Mikael församlingen i Åbo och att ERF fick motta Finlands kristliga fredsförbunds pris.

Diskussionen om Kyrkan som fristad visade att det handlar om kyrkans och den kristna trons relevans. Församlingarna engagerade sig aktivt för sina medmänniskor och det gav gatutrovärdighet oberoende av vad man annars hade för åsikt om frågans olika dimensioner. Kristna är kallade att vara en gemenskap som förenas av aktiv bön, upprätthållande av rättvisa, reflektion kring förändring och kontemplation som leder till förändringar i samhället. De troende är medvetna om de samhälleliga förändringar som de kan bli en del av genom den heliga nattvarden.

Vi tackar alla som stött Ekumeniska rådet
i Finlands verksamhet.

ERF:s styrelse

Suomen ekumeeninen neuvosto ry
Ekumeniska rådet i Finland rf

TASEKIRJA

1.1.–31.12.2007

Tuloslaskelma.....	48
Tase.....	53
Tilinpäätöksen allekirjoitus	55
Tilintarkastajien tilinpäätösmerkintä	54
Tilintarkastuskertomus	56
Avustukset	57

TULOSLASKELMA

1.1.–31.12.2007

1.1.–31.12.2006

VARSINAINEN TOIMINTA**TIEDOTUS**

TUOTOT

5000	JULKAISUTULOT	4 027,20	414,88
5010	"IHMISKAUPPA" KUSTANNUSKORVAUK	0,00	3 100,00

TUOTOT 4 027,20 3 514,88

KULUT

6030	JULKAISUJEN PAINATUS	-1 777,25	-4 449,80
6032	INTERNET KOTISIVU	-646,30	-588,84
6039	MUUT TIEDOTUSKULUT	-535,50	-307,44

KULUT -2 959,05 -5 346,08

TIEDOTUS YHTEENSÄ **1 068,15** **-1 831,20**

NÄKÖALA-LEHTI

TUOTOT

5100	TILAUSMAKSUT	1 418,00	950,60
5110	VALTIONAVUSTUS	800,00	1 000,00
5120	AVUSTUKSET	0,00	950,00

TUOTOT 2 218,00 2 900,60

KULUT

6100	PALKAT SOSIAALIKULUINEEN	-1 476,00	-1 476,00
6130	PAINATUSKULUT	-4 500,07	-4 445,62
6132	POSTITUSKULUT	-1 938,78	-1 964,34
6139	MUUT KULUT	-566,65	-366,73

KULUT -8 481,50 -8 252,69

NÄKÖALA-LEHTI YHTEENSÄ **-6 263,50** **-5 352,09**

RUKOUSVIIKKO

TUOTOT

5200	MATERIAALIKORVAUKSET	0,00	242,00

TUOTOT 0,00 242,00

KULUT

6220	PAINATUSKULUT	911,96	-2 232,81
6222	POSTITUSKULUT	-404,79	-514,33
6239	MUUT KULUT	-1 890,00	-1 008,75

KULUT -4 206,75 -3 755,89

RUKOUSVIIKKO YHTEENSÄ **-4 206,75** **-3 513,89**

VASTUUVIIKKO

TUOTOT

5260	VALTIONAVUSTUS	5 700,00	5 700,00

TUOTOT 5 700,00 5 700,00

KULUT

6250	PALKAT SOS KULUINEEN	-4 981,50	-4 780,26
6272	KOULUTUS- JA INFOTILAISUUDET	-76,00	-677,74
6273	MATKAKULUT KOTIMAASSA	0,00	-467,57
6275	POSTITUSKULUT	-1 175,00	-892,68
6279	MUUT KULUT	-1 156,41	-688,75

KULUT -7 388,91 -7 507,00

VASTUUVIIKKO YHTEENSÄ **-1 688,91** **-1 807,00**

VASTUUVIIKKO / KUA

TUOTOT

5800	KIRKON ULKOMAANAPU	66 949,09	46 992,09
5810	MUUT KOULUTUS- JA TIEDOTUST.	1 864,60	1 531,30

TUOTOT

68 813,69 48 523,39

KULUT

6800	PALKAT SOSIAALIKULUINEEN	-22 991,16	-18 280,56
6811	PALKKIOT	0,00	-339,77
6807	HENKILÖKUNNAN KOULUTUS	0,00	-30,00
6810	MUIDEN MATKA- JA MAJOITUSK.	-130,80	-2 412,27
6811	HENKILÖK. MATKA- JA MAJOITUSK	-2 828,83	-825,00
6814	PUHELINKULUT	-1 296,75	-482,07
6815	MUIDEN PÄIVÄRAHAT	0,00	-240,00
6821	MONISTUS JA KOPIOINTI	-3 057,55	-1 809,14
6823	KIRJALLISUUS JA LEHDET	0,00	-65,81
6825	POSTITUS JA RAHTI	-2 876,26	-3 149,14
6826	KOKOUSKULUT	-1 351,37	-739,43
6835	TAPAHTUMAT	-4 608,10	-2 360,55
6837	VIERAANVARAISUUSKULUT	0,00	-386,07
6838	TOIMISTOTARVIKKEET	0,00	-17,37
6839	PAINATUKSET	-14 362,87	-11 834,00
6841	LEHTI-ILMOITUKSET	-748,10	0,00
6845	ASiantuntijapalvelut	-9 959,70	-3 782,00
6849	MUUT KULUT	-4 602,20	-1 770,21

KULUT

-68 813,69 -48 523,39

VASTUUVIIKKO / KUA YHTEENSÄ

0,00 0,00

KIRKOT JA MAAHANMUUTTAJAT

TUOTOT

5350	OSALLISTUMISMAKSUT	90,00	1 590,00
5360	AVUSTUKSET	0,00	1 000,00

TUOTOT

90,00 2 590,00

KULUT

6370	SEMINAARI	-99,51	-2 074,29
6373	POSTITUSKULUT	0,00	-213,37
6375	MATKAKULUT	0,00	-355,89

KULUT

-99,51 -2 643,55

KIRKOT JA MAAHANMUUTTAJAT YHTEENSÄ

-9,51 -53,55

TURUN KIRKKOPÄIVÄT

KULUT

6470	MATKAKULUT	-13,00	0,00
6472	MAJOITUSKULUT	-36,00	0,00
6479	MUUT KULUT	-741,41	0,00

KULUT

-790,41 0,00

TURUN KIRKKOPÄIVÄT YHTEENSÄ

-790,41 0,00

NORDIC-FOCCISA

KULUT

6521	MATERIAALIKULUT	0,00	-333,10

KULUT

0,00 -333,10

NORDIC-FOCCISA YHTEENSÄ

0,00 -333,10

JAOSTOT

TUOTOT

5612	KASVATUSASIAIN JAOSTO	2 825,00	0,00
5615	NAISJAOSTO	1 000,00	0,00

TUOTOT

3 825,00	0,00

KULUT

6620	OPILLISTEN KYSYMYSTEN JAOSTO	-188,50	-353,55
6622	KASVATUSASIAIN JAOSTO	-3 025,96	0,00
6623	PAIKALLISEN EKUMENIAN JAOSTO	-147,30	-490,12
6625	NAISJAOSTO	-1 588,68	-1 331,85
6626	EETTISTEN KYSYMYSTEN JAOSTO	-393,91	-948,20
6627	SEKTIONEN FÖR FINLANDSSVENSK	-108,37	-138,92

KULUT

-5 452,72	-3 262,64

JAOSTOT YHTEENSÄ

-1 627,72	-3 262,64

NUORISOJAOSTO

TUOTOT

5650	KRISTILLINEN OPINTOKESKUS	394,55	837,08
5660	VALTIONAVUSTUS	6 500,00	6 000,00
5669	EYCE YLEISKOKOUS AVUSTUKSET	0,00	500,00

TUOTOT

6 894,55	7 337,08

KULUT

6650	KOULUTUSSIHTEERIN PALKKIO	-453,00	-453,03
6651	SIHTEERIN PALKKIO	-463,28	-463,32
6670	KETKO	-1 009,00	-961,90
6672	EKUMEENINEN TYÖRYHMÄ	-2 013,84	-1 815,78
6673	KANSAINVÄLINEN TYÖRYHMÄ	-2 813,44	-2 112,18
6675	ALLIANSSIN JÄSENMAKSU	-65,00	-65,00
6676	MATKAKULUT	-318,00	-141,80
6679	MUUT KULUT	-8 000,00	-9 572,56

KULUT

-15 135,56	-15 585,57

NUORISOJAOSTO YHTEENSÄ

-8 241,01	-8 248,49

USKONNOT SUOMALAISESSA YHTEISKUNNASSA

TUOTOT

5850	AVUSTUKSET	13 200,00	0,00

TUOTOT

13 200,00	0,00

KULUT

6850	PALKAT SOSIAALIKULUINEEN	-5 382,48	0,00
6870	TARJOILUKULUT	-1 365,52	0,00
6871	MATKAKULUT	-2 425,28	0,00
6872	TILAVUOKRA	-850,00	0,00
6873	TULKKAUS	-1 659,20	0,00
6879	MUUT KULUT	-1 517,52	0,00

KULUT

-13 200,00	0,00

USKONNOT SUOMALAISESSA YHT.KUNN. YHT.

0,00	0,00

KESKUSTOIMISTO

TUOTOT

5700	MUUT TUOTOT	9 486,21	3 469,83
5710	SISÄISET KULUKORVAUKSET	21 071,13	16 939,97
5720	SEMINAARITUOTOT	1 290,00	3 085,00

TUOTOT

31 847,34	23 494,80

HENKILÖSTÖKULUT			
6700	PALKAT	-139 446,00	-125 453,20
6701	SISÄISET PALKAT	36 344,24	28 931,52
6702	PALKKIOT	-3 313,65	-3 910,00
6703	ELÄKEVAKUUTUSMAKSUT	-23 231,26	-20 532,18
6704	HENKILÖVAKUUTUKSET	-1 595,47	-423,79
6705	SOSIAALIKULUT	-4 200,16	-3 805,84
6706	LOMAPALKKAVARAUS	-871,45	3 661,01
6707	HENKILÖSTÖKOULUTUS	-652,00	-600,70
6708	PÄIVÄRAHAT	-2 194,00	-1 037,00
6709	TYÖTERVEYDENHUOLTO	65,95	-1 361,00
6710	PUHELINETU	-240,00	-80,00
6711	PÄIVÄRAHAKORVAUKSET	669,88	766,89
6715	MUUT HENKILÖSTÖKULUT	-401,50	-974,41
HENKILÖSTÖKULUT YHTEENSÄ		-139 065,42	-124 818,70
VUOKRAT			
6720	VUOKRAKULUT	-13 789,44	-7 508,80
VUOKRAT YHTEENSÄ		-13 789,44	-7 508,80
TOIMISTOKULUT			
6721	POSTITUS	-38,65	-737,82
6722	PUHELIN	-6 804,32	-3 431,16
6723	ATK-KULUT	-1 393,00	-1 252,03
6724	ATK-LEASING	-1 840,96	-1 780,77
6725	MONISTUS JA KOPIOINTI	-1 597,75	-1 019,04
6726	KOPIOKONELEASING	-3 826,60	-2 663,96
6727	PANKKIKULUT	-481,07	-463,95
6728	KIRJALLISUUS JA LEHDET	-209,68	-699,68
6729	MATKAKULUT	-6 942,95	-7 055,57
6730	KOKOUSKULUT	-2 073,96	-1 484,55
6731	SEMINAARIT	-4 553,17	-2 765,47
6732	JÄSENMAKSUT	-1 163,20	-759,10
6710	KALUSTON POISTO	-428,23	-570,97
6735	SUHDETOIMINTAKULUT	-1 551,88	-1 839,38
6739	MUUT TOIMISTOKULUT	-487,09	-1 857,42
MUUT YHTEISET MENOT YHTEENSÄ		-33 392,51	-28 380,87
KESKUSTOIMISTO YHTEENSÄ		-154 400,03	-137 213,57
HALLINTO			
TUOTOT			
5750	OSALLISTUMISMAKSUT	9 725,00	9 413,00
TUOTOT		9 725,00	9 413,00
KULUT			
6770	MATKAKULUT	-2 384,07	-1 042,11
6771	RUOKA/MAJOITUSKULUT	-3 859,07	-4 595,83
6772	KOPIONTIKULUT	-1 505,34	-2 153,60
6773	POSTITUSKULUT	-1 558,30	-2 500,13
6779	MUUT KULUT	-1 361,08	-947,26
KULUT		-10 667,86	-11 238,93
HALLINTO YHTEENSÄ		-942,86	-1 825,93
KULUJÄÄMÄ		-177 102,55	-163 441,46

VARAINHANKINTA

TUOTOT

7000 LUTERILAISEN KIRKON KOLEHTI	68 056,28	48 638,97
7100 MUUT KOLEHDIT	2 653,17	2 487,40
TUOTOT	70 709,45	51 126,37
VARAINHANKINTA YHTEENSÄ	70 709,45	51 126,37

KULUJÄÄMÄ**-106 393,10****-112 315,09****SIOITUSTOIMINTA**

TUOTOT

7400 KORKOTUOTOT	2 941,39	4 695,25
TUOTOT	2 941,39	4 695,25

KULUT

7900 MUUT SIOITUS- JA RAHOITUSKULUT	-38,93	-76,82
KULUT	-38,93	-76,82
SIOITUSTOIMINTA YHTEENSÄ	2 902,46	4 618,43

KULUJÄÄMÄ**-103 490,64****-107 696,66****YLEISAVUSTUKSET**

TUOTOT

8200 YLEISAVUSTUKSET	101 010,00	107 594,65
TUOTOT	101 010,00	107 594,65
YLEISAVUSTUKSET YHTEENSÄ	101 010,00	107 594,65

TILIKAUDEN TULOS**-2 480,64****-102,01****TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ****-2 480,64****-102,01**

TASE**VASTAAVAA**

	31.12.2007	31.12.2006
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
KONEET JA KALUSTO		
1550 KONEET JA KALUSTO	1 712,90	2 283,87
1595 KALUSTON POISTO	-428,23	-570,97
KONEET JA KALUSTO	1 284,67	1 712,90
AINEELLISET HYÖDYKKEET	1 284,67	1 712,90
SIJOITUKSET		
MUUT SAAMISET		
1950 KALEVA SIJOIT.OPTIMI 801-84265	48 644,06	46 360,78
MUUT SAAMISET	48 644,06	46 360,78
SIJOITUKSET	48 644,06	46 360,78
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	49 928,73	48 073,68
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET		
LYHYTAIKAISET		
SIIRTOSAAMISET		
2690 MUUT SIIRTOSAAMISET	3 743,87	17 190,19
SAAMISET YHTEENSÄ	3 743,87	17 190,19
RAHAT JA PANKKISAAMISET		
2910 NORDEA 101830-74403	424,92	1 055,29
RAHAT JA PANKKISAAMISET	424,92	1 055,29
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	4 168,79	18 245,48
VASTAAVAA	54 097,52	66 319,16

**TASE
VASTATTAVAA**

	31.12.2007	31.12.2006
OMA PÄÄOMA		
RAHASTOT		
ERITYISMÄÄRÄYKSIN RAJOITETUT RAHASTOT		
3070 STIPENDIRAHASTO	20 018,02	20 018,02
3071 INGA-BRITA CASTRENIN RAHASTO	1 300,00	1 535,60
ERITYISMÄÄRÄYKSIN RAJOITETUT RAHASTOT	21 318,02	21 553,62
MUUT RAHASTOT		
3091 ISÄ ROBERTIN RAHASTO	3 416,00	3 416,00
MUUT RAHASTOT	3 416,00	3 416,00
RAHASTOT	24 734,02	24 969,62
EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		
3150 YLIJÄÄMÄ-/ALIJÄÄMÄJÄÄNNÖS	11 608,68	11 710,69
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		
3155 TILIKAUDEN TULOS	-2 480,64	-102,01
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	33 862,06	36 578,30
PAKOLLISET VARAUKSET		
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET		
3700 LOMAPALKKAVARAUS	9 953,83	9 082,38
PAKOLLISET VARAUKSET	9 953,83	9 082,38
VIERAS PÄÄOMA		
LYHYTAIKAINEN		
MUUT VELAT		
4810 ENNAKONPIDÄTYSVELKA	94,80	72,00
4821 SOTUVELKA	7,09	10,65
MUUT VELAT	101,89	82,65
SIIRTOVELAT		
4900 MUUT SIIRTOVELAT	10 179,74	20 575,83
LYHYTAIKAINEN	10 179,74	20 575,83
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	10 281,63	20 658,48
VASTATTAVAA	54 097,52	66 319,16

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsinki 25.2.2008

Jukka Paarma
puheenjohtaja

Voitto Huotari
varapuheenjohtaja

Outi Vasko
varapuheenjohtaja

Markus Österlund
varapuheenjohtaja

Mari Malkavaara

Kati Myllymäki

Olavi Rintala

Teemu Sippo

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu hyvän kirjanpitotavan mukaisesti.
Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsinki 5.3.2008

Irmeli Surakka

Seppo Tammisto

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Suomen ekumeeninen neuvosto ry:n kevätkokoukselle

Olemme tarkastaneet Suomen ekumeenisen neuvoston kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2007. Hallitus on laatinut toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, joka sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja yhdistyksen hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, etteivät tilinpäätös ja toimintakertomus sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten toiminnan lainmukaisuutta yhdistyslain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka osoittaa alijäämää 102,01 euroa, on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Toimintakertomus ja tilinpäätös antavat kirjanpito- ja yhdistyslaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot yhdistyksen toiminnasta sekä tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös voidaan vahvistaa tarkastamaltamme tilikaudelta.

Yhdistyksen varat on asianmukaisesti sijoitettu. Yhdistyksen toimielimien jäsenille ei ole maksettu palkkioita toiminnastaan.

Helsingissä 5. maaliskuuta 2008

Irmeli Surakka

Seppo Tammisto

AVUSTUKSET 2006

Yleisavustukset		2007	2006
Jäsenyhteisöt	The Anglican Church in Finland	0,00	400,00
	Finlands svenska baptistmission	550,00	550,00
	Finlands svenska metodistkyrka	690,00	0,00
	Missionskyrkan i Finland	250,00	400,00
	International Evangelical Church in Finland	0,00	150,00
	Katolinen kirkko Suomessa	2 000,00	2 000,00
	Suomen evankelisluterilainen kirkko	87 000,00	94 000,00
	Suomen Metodistikirkko	0,00	650,00
	Suomen ortodoksinen kirkko	2 000,00	2 000,00
	Suomen Pelastusarmeija	1 000,00	2 000,00
	Suomen Vapaakirkko	1 650,00	1 500,00
Yhteensä		95 140,00	103 650,00
Tarkkailijat	Suomen Adventtikirkko	220,00	200,00
	Suomen baptistiyhdyskunta	0,00	0,00
	Ystävien uskonnollinen Seura Kveekarit	0,00	0,00
	Kansan Raamattuseura	0,00	200,00
	Maailmanvaihto ICYE Finland	0,00	0,00
	Nuorten Naisten Kristillisten Yhdistysten L	200,00	200,00
	Opiskelijoiden Lähetysliitto	0,00	100,00
	Pyhän Henrikin pyhiinvaellusyhdistys	0,00	0,00
	Sinapinsiemen	0,00	0,00
	Suomen Ev.lut, Seurakuntien Lapsityön K	0,00	0,00
	Suomen kristillinen rauhanliike	0,00	0,00
	Suomen Kristillinen Ylioppilasliitto	100,00	0,00
	Suomen liikemiesten lähetysliitto	750,00	500,00
	Suomen lähetysseura ry	500,00	300,00
	Suomen Nuorten Miesten Kristillisten Yhd	0,00	0,00
	Suomen Pipliaseura ry	200,00	200,00
	Suomen Poikien ja Tyttöjen Keskus	250,00	0,00
	Tuomasyhteisö ry	0,00	544,65
	Hiljaisuuden ystävät	50,00	0,00
	Finlands svenska pingstmission	0,00	0,00
Yhteensä		2 270,00	2 244,65
Muut	Helsingin ortodoksinen seurakunta	1 200,00	1 000,00
	Lahden seurakuntayhtymä	300,00	200,00
	Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä	600,00	500,00
	Kuopion ev.lut seurakuntayhtymä	1 000,00	0,00
	Vaasan suomalainen seurakunta	500,00	0,00
Yhteensä		3 600,00	1 700,00
Yleisavustukset yhteensä		101 010,00	107 594,65
Valtion erityisavustukset		2007	2006
	OPM, avustus nuorisajaostolle	6 500,00	6 000,00
	OPM, avustus NU-lehdelle	800,00	1 000,00
Yhteensä		7 300,00	7 000,00

Näköala/Utsikt -lehti

Penttinen Arto	0,00	300,00
Suomen Vapaakirkko	0,00	300,00
Katolinen kirkko Suomessa	0,00	100,00
Suomen ortodoksinen kirkko	0,00	250,00

Yhteensä **0,00** **950,00**

Projektit**Vastuuviikko**

Ulkoaisministeriön tiedotustuki	5 700,00	5 700,00

Uskonnot suomalaisessa yhteiskunnassa

Suomen Lähetysseura ry	3 300,00	0,00
Ulkoasiainministeriö	2 000,00	0,00
Kirkon Ulkomaanavun Säätiö	2 000,00	0,00
Helsingin Diakonissalaitos	2 000,00	0,00
Kirkkohallitus	1 000,00	0,00
Työministeriö	1 000,00	0,00
Sisäasiainministeriö	1 000,00	0,00
Helsingin juutalainen seurakunta	300,00	0,00
Suomen Islam-seurakunta	300,00	0,00
Suomen Islamilainen Neuvosto	300,00	0,00

Yhteensä **13 200,00** **0,00**

Kasvatusasiain jaoston Ekumenia, Agricola ja kuvataiteet -kurssi 19.-20.10.2007 Turussa

Opetushallitus	650,00	0,00

Kirkot ja maahanmuuttajat

Opetushallitus	0,00	1 000,00

EYCE:n 35. yleiskokous Turussa 2005

Kirkon keskurahasto	0,00	500,00

Projektit yhteensä

19 550,00 5 700,00

SEN kolehtitulot 2004–2007

	2007	2006	2005	2004
Ev. lut. kirkon virallinen kolehti	68 056,28	48 638,97	70 623,16	69 767,07
Muut kolehdit	2 653,17	2 487,40	2 588,54	4 999,56

Yhteensä **70 709,45** **51 126,37** **73 211,70** **74 766,63**

Julistus kahdesta ekumeenisesta rukouspäivästä vuonna 2008

Useimmat ihmiset tuntevat rukouksen. Kaikkiin kulttuureihin liittyy uskonto, ja rukous on sen keskeinen ilmaus. Kristillinen rukous koskee ihmisen koko persoonaa – syvimmistä sielunliikkeistä ja tunteista aina sanaan ja ymmärrykseen.

Apostoli Paavali kirjoittaa tessalonikalaisille: *Rukoilkaa lakkaamatta* (1.Tess. 5:17). Tämä ohje on tänä vuonna kristittyjen ykseyden rukousviikon teema. Rukousviikkoa vietetään nyt sadatta kertaa eri kristillisten seurakuntien kesken kaikkialla maailmassa. Ensimmäinen rukouspäivä sijoittuu ekumeenisen rukousviikon alkupäivään 18.1.

Rukous merkitsee suhdetta ja vuoropuhelua Jumalan kanssa. Siihen liittyy nöyryyttä, katumusta ja kiitollisuutta. Kirkkojen perinteessä rukous on myös mietiskelyä ja hiljaisuutta, joita tukevat erilaiset keskittymisen tavat ja harjoitukset. Rukous johdattaa yhteyteen toisten rukoilijoiden kanssa sekä niiden kanssa, joita esirukouksessa muistetaan. Rukous on myös yhteyttä koko Jumalan luomaan maailmaan. Maamme ja maailmamme tarvitsee kristittyjen yhteistä rukousta ja esirukousta kaikkien apua ja tukea tarvitsevien puolesta.

Rukouksessa muistetaan koko ihmiskuntaa. Kirkkojen ja seurakuntien tulee pitää esillä ihmisarvoa, suvaitsevaisuutta ja tasavertaisuutta omassa toiminnassaan ja yhteiskunnassa. Suvaitsevaisuus ei ole vain yhteiskuntarauhan edellytys, vaan ihmiskunnan yhteyden ja inhimillisen elämän rikkauten perusta.

Toinen rukouspäivä on ekumeenisella vastuuviikolla YK:n päivänä 24.10. Vastuuviikon kaksivuotinen teema on *Ihmiskauppa – nykyajan orjuutta*. Prostituution, työvoiman riiston ja muunlaisen hyväksikäytön muodossa ihmiskauppa on totta myös meidän maassamme. Maamme on sekä ihmiskaupan läpikulkumaa että määränpää. Myös suomalaiset käyttävät ihmiskaupan tuotteita ja palveluita. Kirkkojen tehtävä on olla mukana jakamassa tietoa ihmiskaupan ilmiöistä niin, että osaamme puuttua niihin lähimmäisinä ja kansalaisina. Meidän tulee kasvaa sellaiseen tietoisuuteen, että ihmiskaupalla aikaansaatujen palveluiden tai hyödykkeiden ostaminen tulee yhteiskunnassamme moraalisesti mahdottomaksi.

Rukous avaa yhteyden koko ihmiskuntaan. Selkeä kristillinen identiteetti auttaa kohtaamaan ihmisiä, joilla on toisenlainen usko. Oma hengellinen vakaumus johtaa arvostamaan toisen perinteen mukaista uskoa ja rukousta. Toisin uskovien kunnioittaminen ei tarkoita omien pyhien arvojemme väheksymistä, vaan mahdollisuutta rikastua toistemme hengellisistä aarteista. Se myös haastaa oman vakaumuksen vahvistamiseen. Oman uskon ja perinteen tuntemus vähen-

tää pelkoa muita uskontoja kohtaan. Maahanmuuttajat tuovat Suomeen uusia hengellisiä lahjoja – kristillisen traditi-
on laajaa kirjoa ja muitten maailmanuskontojen läsnäoloa. Heille kuuluu myös mahdollisuus oppia tuntemaan ja arvostamaan suomalaista hengellisyyttä. Terve identiteetti on portti kohtaamiseen.

Helsingissä 9. joulukuuta 2007

Tasavallan presidentti

Tarja Halonen

Plakat om två ekumeniska böndagar år 2008

De flesta människor har erfarenhet av bön. Religion finns i alla kulturer och bönen är religionens viktigaste uttryck. Den kristna bönen berör människans hela personlighet – allt från känslor och själens djupa skikt till ord och förstånd.

Aposteln Paulus skriver i sitt brev till thessalonikerna: *Be ständigt* (1.Thess. 5:17). Detta råd är temat för årets bönevecka för kristen enhet. Böneveckan firas nu för hundra-
de gången i olika kristna församlingar överallt i hela världen. Den första böndagen inleder också ekumeniska böneveckan 18.1.

Bön innebär en relation till och dialog med Gud. Till bön förknippas ödmjukhet, ånger och tacksamhet. I kyrkans tradition är bön också stillhet och meditation tillsammans med övningar och koncentrationsmetoder. Bön leder till gemenskap med andra som ber och med dem som är föremål för vår förbön. Bön är också gemenskap med hela världen som är skapad av Gud. Vårt land och vår värld behöver de kristnas gemensamma bön och förbön för alla som är i behov av hjälp och stöd.

Hela mänskligheten är föremål för vår förbön. Kyrkor och församlingar bör framhålla människovärdet, tolerans och jämlikhet både i den egna verksamheten och i samhället. Tolerans är inte endast en förutsättning för samhällsfred, utan en grund för gemenskap mellan människor och hela det mänskliga livets rikedom.

Den andra böndagen infaller under ekumeniska ansvarsveckan på FN-dagen 24.10. Ansvarsveckans tvååriga tema är *Människohandel – nutidens slaveri*. Människohandel förekommer också i vårt eget land, i form av prostitution, exploatering av arbetskraft och annat slags utnyttjande. Vårt land är både ett transitland och mål för människohandeln. Också finländare använder sig av människohandelns pro-

duktioner och tjänster. Kyrkornas roll är att vara med och sprida information om olika former av människohandel, så att vi kan ingripa som medmänniskor och medborgare. Vi bör växa till sådan medvetenhet att det blir moraliskt omöjligt i vårt land att dra nytta av och köpa tjänster möjliggjorda genom människohandel.

Bön öppnar för gemenskap med hela mänskligheten. En klar kristen identitet hjälper oss att möta människor med en annan tro. En egen andlig övertygelse leder till respekt för en annan traditions tro och bön. Att respektera människor av annan tro innebär inte att förringa egna värderingar, utan ger möjlighet att berikas av varandras andliga skatter. Det utmanar oss också att stärkas i den egna övertygelsen. Att vara förtrogen med sin egen tro och tradition minskar rädslan för andra religioner. Invandrare för med sig nya andliga gåvor till Finland – den kristna traditionens stora brokighet och andra världsreligioners närvaro. De har också rätt att lära känna och värdesätta den finländska andligheten. En sund identitet är porten till ett ömsesidigt möte.

Helsingfors den 9 december 2007

Republikens president

Tarja Halonen

Työryhmät / Arbetsgrupper

Näköala-Utsikt-lehden toimituskunta

Tidningen Näköala-Utsikt's redaktionskommitté

FM Nora Repo (toimitussihteeri)
Pääsihteeri Heikki Huttunen
Mediakehitysohjaaja Thorleif Johansson, lut.
Rovasti Heikki Jääskeläinen, lut.
Pastori Markku Salminen, ort.
Päätöimittäjä Marko Tervaportti, kat.
Toimistos sihteeri Sirpa-Maija Vuorinen, SEN
Projektisihteeri Sanna Ylä-Jussila, SEN

Rukouspäivätyöryhmä

Böndagsarbetsgruppen

Lääninrovasti Arja Karppinen, Suomen ev.-lut. kirkko
Johtaja Kai Vahtola, Suomen ev.-lut. kirkko
Isä Teo Merras, Suomen ortodoksinen kirkko
Pelastusarmeijan ylishteeri Arja Laukkanen,
Suomen vapaakristillinen neuvosto
Pääsihteeri Heikki Huttunen, sihteeri

Lähetysyhteistyöryhmä

Missionsarbetsgruppen

Matti Korpiaho (SLN), puheenjohtaja
Aimo Helminen (SVKN)
Heikki Huttunen (SEN)
Maikki Kuittinen (SVKN)
Aino Nenola (SEN)
Jari Portaankorva (SLN)
Eeva Tervala (SVKN)
Timo Vasko (SLN)
Maija-Tuulikki Tassia, sihteeri

SEN:n edustajat eri työryhmissä

ERF:s representanter i olika arbetsgrupper

Svenska Bibelsällskapet's huvudmannaråd

TD Risto Nurmela, Teologiska fakulteten vid Åbo Akademi
Suppleant: TM Marika Björkgren, TF vid ÅA

Ev.lut. kirkon Väikivallasta sovintoon 2001–2010-työryhmä

Ev.luth. kyrkans arbetsgrupp för Ickevaldsartiondet 2001-2010

Projektisihteeri Sanna Ylä-Jussila

Nordisk ekumenisk kvinnokommitté (NEKK)

Teol. yo Monica Pensar-Granroth, naisjaosto

Life and Peace Institute (hallitus)

Kehitysyhteistyöneuvos Elsi Takala (ort.),
Ulkomministeriö

IEC Advisory Board

Projektisihteeri Sanna Ylä-Jussila

Uskonnollinen ja kulttuurinen vuoropuhelu

(Työministeriön koordinoima)

Projektisihteeri Sanna Ylä-Jussila

Vastuuviikko / Ansvarsveckan

Yhteistyöryhmä

Jan Edström (Kirkon Ulkomaanapu/KCSA)
Markku Holma (KKN)
Heikki Huttunen (SEN)
Marja Kantanen (KDY)
Pia Kummel-Myrskog (KCSA)
Riina Nguyen (OrtAid)
Jan Pettersson (Caritas)
Eeva-Marita Rinne-Koistinen (KUA)

Yhteistyöryhmän puheenjohtajana toimi

toiminnanjohtaja Antti Pentikäinen (KUA).

Sihteerinä Vastuuviikon projektisihteerit Sanna Ylä-Jussila.

Ohjausryhmä

Jan Edström
Pia Kummel-Myrskog
Heikki Huttunen
Sanna Ylä-Jussila
Antti Pentikäinen

SEN:n jäsenyhteisöt ja niiden edustajat

ERF:s medlemssamfund och deras representanter

Anglican Church in Finland

Rev. Rupert Moreton
Diakoni Anna Walker

Finlands svenska baptistmission

Kommunalrådet Erik Liljeström
Missionsföreståndare Nils-Erik Vikström

Finlands svenska metodistkyrka

Pastor Leif-Göte Björklund
Pastor Mayvor Wärn-Rancken

International Evangelical Church in Finland

Pastori Timo Keskitalo

Katolinen kirkko Suomessa

Piispa Józef Wróbel
Isä Teemu Sipponen

Missionskyrkan i Finland

Ped. mag. Henrik Nymalm
Pol. dr Markus Österlund

Suomen evankelis-luterilainen kirkko

Arkkipiispa Jukka Paarma
Piispa Voitto Huotari
Piispa Simo Peura
Kirkkoneuvos Risto Cantell
Pastori Leena Huovinen
Toimittaja Johannes Ijäs
TT Päivi Jussila
TT Tomi Karttunen
TL Veijo Koivula
Pastori Antti Kruus
Prosten Anders Laxell
Tiedottaja Mari Malkavaara
Lääkintöneuvos Kati Myllymäki
Tuomiorovasti Matti Poutiainen
Pastori Ilpo Rannankari
TT Matti Repo
Opettaja Tuula Rikala
Opetustoimenjohtaja Kaisa Rönkä
KM Mirikka Torppa
TT Pirjo Työrinoja

Suomen Metodistikirkko

Pastori Soile Salorinne
Pastori Timo Virtanen

Suomen ortodoksinen kirkko

Arkkipiispa Leo
Piispa Arseni
Pastori Andreas Hjertberg
Rovasti Elias Huurinainen
Lehtori Marianne Kantonen
TK Riina Nguyen
Yliidiakoni Juha Lampinen
Dosentti Johanna Lasonen
FM Maria Takala-Roszczenko
Kirkkoherra Markku Toivanen

Suomen Pelastusarmeija

Eversti André Cox
Ylishteeri Arja Laukkanen

Suomen Vapaakirkko

Kirkkokunnanjohtaja Olavi Rintala
Päätöimittäjä Hannu Lahtinen

Tarkkailijat / Observatörer

Suomen Adventtikirkko

Pastori Atte Helminen

Suomen baptistiyhdykskunta

Rehtori Lauri Kotkavuori

Ystävien Uskonnollinen Seura Kveekarit

Yrittäjä Antti Pelkola

Finlands svenska pingstmission

Pastor Håkan Nitovuori

Hiljaisuuden ystävät

Toiminnanjohtaja Mikko Peura

Kansan Raamattuseura

Toiminnanjohtaja Hannu Nyman

Maailmanvaihto ICYE Finland

Opiskelija Mari Toivanen

Nuorten Naisten Kristillisten Yhdistysten Liitto

Pääsihteeri Pirjo-Liisa Penttinen

Opiskelijoiden Lähetysliitto

Pastori Matti Nikkanen

Pyhän Henrikin pyhiinvaellusyhdistys

Agrologi Sakari Heikkilä

Sinapinsiemen

Teol. yo Tanja Roiha

Suomen Ev. lut. Seurakuntien Lapsityön Keskus

Pääsihteeri Kalevi Virtanen

Suomen kristillinen rauhanliike

Rovasti Nils Rönnholm

Suomen Kristillinen Ylioppilaslaitto

Pastori Jussi Junni

Suomen Liikemiesten Lähetysliitto

Toiminnanjohtaja Mikko Lännenpää

Suomen Lähetysseura

Lähetysjohtaja Seppo Rissanen

Suomen Nuorten Miesten Kristillisten Yhdistysten Liitto

Pääsihteeri Jaakko Koikkalainen

Suomen Pipliaseura

TT Pekka Särkiö

Suomen Poikien ja Tyttöjen Keskus

Toiminnanjohtaja Timo Sainio

Tuomasyhteisö

Puheenjohtaja Jarmo Rautiainen

**Jäsentyhteisöjen ja tarkkailijoiden edustajat jaostoissa
Av medlems- och observatörssamfundens utsedda representanter i
sektioner**

Neuvoston jäsenet ja tarkkailijat voivat nimetä edustajansa jaostoihin. Jaostot seuraavat oman aihepiirinsä koti- ja ulkomaista keskustelua, työskentelevät eri projektien puitteissa sekä järjestävät ekumeenisia seminaareja ja tilaisuuksia ajankohtaisista kysymyksistä.

Rådets medlemsamfund och observatörer kan utse representanter till sektionerna. Sektionerna följer med den nationella och internationella diskussionen rörande deras ansvarsområden, arbetar med olika projekt samt ordnar seminarier och samtal i aktuella frågor.

Ettistens kysymysten jaosto / Sektionen för etiska frågor**Suomen ev.-lut. kirkko**Terv.huollon lehtori Helena Lauriala
Ylilääkäri Liisa Maria Voipio-Pulkki**Suomen ortodoksinen kirkko**LL Seppo Pesonen
Kirjailija Janne Huttunen**Katolinen kirkko Suomessa**

LL Markku Vähätalo

Suomen Lähetysseura

Pastori Janne Hassinen

Suomen kristillinen rauhanliike

Pääsihteeri Risto Pontela

Suomen Kristillinen Ylioppilasliitto

Teol. yo Eetu Keijonen

Suomen Pelastusarmeija

Majuri Pirjo Vallinsalo

Kasvatusasiain jaosto / Sektionen för fostran**Suomen ev.-lut. kirkko**Professori Arto Kallioniemi
Lehtori Hannu Koskinen
Pastori Juha Luodeslampi
KM, diakoni Liisa Luukkonen
KM Mirrka Torppa**Suomen ortodoksinen kirkko**TM Sirpa Okulov
TM Marianne Kantonen**Katolinen kirkko Suomessa**

Johtaja Mervi Sarimo

Suomen Pelastusarmeija

Opettaja Kati Kivistö

Suomen Lähetysseura

TT Irja Aro-Heinilä

NNKY-liitto

Nuorisotyönohjaaja Liisa Siikanen

Suomen Metodistikirkko

Opettaja Mika Partanen

Naisjaosto / Kvinnosektionen**Suomen ev.-lut. kirkko**Pastori Eija Kemppi
Pastori Raila Mantere**Suomen ortodoksinen kirkko**Hallintopäällikkö Marjatta Viirto
TK Riina Nguyen**Katolinen kirkko Suomessa**

FK Satu Lehtonen

Suomen Pelastusarmeija

Majuri Sirkka Paukku

NNKY-liitto

Teol. yo Monika Pensar-Granroth

Suomen Kristillinen Ylioppilasliitto

Teol. yo Niina Lehmusjärvi

Suomen kristillinen rauhanliike

TM Anne Lagerstedt

Suomen Metodistikirkko

FM Iris Rajamaa

Nuorisajaosto / Ungdomssektionen**Katolinen kirkko Suomessa**Marko Pitkäniemi
Mus. opisk. Pilvi Listo-Tervaportti**Suomen Pelastusarmeija**

Opettaja Kati Kivistö

Suomen ev.-lut. kirkkoPastori Miika Ahola
Sosionomi Meri Saarinen
Työalasihteeri Pekka Tukeva**Suomen ortodoksinen kirkko**Pastori Teemu Toivonen
Fil.yo Tuuli Lukkala**Kansan Raamattuseura**

Valt. yo Inka Lindroos

NNKY-liitto

VTM Johanna Maria Davies

Suomen NMKY-liitto

Teol. yo Elina Nurmi

Suomen Lähetysseura

Kasvatussihteeri, teol. yo Hanna Oja-Nisula

Suomen Kristillinen Ylioppilasliitto

Valt. yo Hanna Kuisma

Suomen Vapaakirkko

Pastori Sami Lehto

Opillisten kysymysten jaosto / Sektionen för lärofrågor**Suomen ev.-lut. kirkko**TT Anja Ghiselli
Mediakehitysohjaaja Thorleif Johansson
Pastori Päivi Jussila
TT Tomi Karttunen
Pastori Antti Saarelma
TM Tapani Saarinen
TD Bernice Sundkvist
Dosentti Timo Vasko**Suomen ortodoksinen kirkko**Lehtori Pekka Metso
Pastori Mikael Sundkvist**Katolinen kirkko Suomessa**

Kirkkoherra Marino Trevisini

Suomen Pelastusarmeija

Majuri Antero Puotiniemi

Suomen Metodistikirkko

Pastori Tapani Rajamaa

Suomen Vapaakirkko

Pastori Hannu Hirvonen

Kansan Raamattuseura

Pastori Erkki Taivainen

NNKY-liitto

TM Tuuli Raamat

Suomen Kristillinen Ylioppilasliitto

Pastori Jussi Junni

Suomen Lähetysseura

Teologisten asiain sihteeri, TT Risto Ahonen

Opiskelijoiden Lähetysliitto

Pastori Matti Nikkanen

Paikallisen ekumenian jaosto / Sektionen för lokal ekumenik**Suomen ev.-lut. kirkko**Kirkkoherra Martti Hirvonen
Kirkkoherra Veli-Pekka Järvinen
KM Kirsti Keltikangas
L Veijo Koivula
Rovasti Marja Kosonen
Rekisterinjohtaja Oiva Voutilainen**Suomen ortodoksinen kirkko**Pastori Aleksander Roszczenko
Pastori Matti Wallgrén

Katolinen kirkko Suomessa

Isä Teemu Sippo

Suomen Pelastusarmeija

Majuri Lasse Vallinsalo

NNKY-liitto

Leenakaisa Juntunen

Suomen kristillinen rauhanliike

Rovasti Nils Rönnholm

Suomen Vapaakirkko

Pastori Arto Kortemaa

Suomen Lähetysseura

Pastori Janne Hatakka

Sektionen för finlandssvensk ekumenik**Ev.-luth. kyrkan i Finland**

Sekreterare för vuxenarbete och kultur Maria Sten

Pastor Bo-Göran Åstrand

Ortodoxa kyrkan i Finland

Valiokuntaneuvos Peter Saramo

Katolska kyrkan i Finland

Översättare Sara Torvalds

Frälsningsarmén i Finland

Socionom Gun-Viv Glad-Jungner

Finlands svenska baptistmission

Pastor Jan Edström

Finlands kristliga fredsörelse

Utbildare Ulf Särs

Missionskyrkan i Finland

Pastor Kaj Holtti

Hallitus / Styrelse**Puheenjohtaja / Ordförande**

Arkkipiispa Jukka Paarma, lut. (varajäsen piispa Simo Peura)

Varapuheenjohtajat / Viceordföranden

Piispa Voitto Huotari, lut. (varajäsen TT Matti Repo)

TM Outi Vasko, ort. (varajäsen yli diakoni Juha Lampinen)

VTT Markus Österlund, Misskonskyrkan i Finland

Muut jäsenet / Övriga medlemmar

Tiedottaja Mari Malkavaara (varajäsen: TL Veijo Koivula, lut)

Lääkintöneuvos Kati Myllymäki (varajäsen: TT Päivi Jussila)

Kirkkokunnanjohtaja Olavi Rintala, vap. (varajäsen: päätoimittaja Hannu

Lahtinen, vap.)

Isä Teemu Sippo, kat. (varajäsen: kirkkoherra Kazimierz Lewandowski)

Toimisto / Kansli

Pääsihteeri / Generalsekreterare

Heikki Huttunen, heikki.huttunen@ekumenia.fi

Toimistosihiteeri / Byråsekreterare

Sirpa-Maija Vuorinen, sirpa-maija.vuorinen@ekumenia.fi

Projektisihiteeri / Projektsekreterare

Sanna Ylä-Jussila, sanna.yla-jussila@ekumenia.fi

Rahastonhoitaja / Skattmästare

Perry Johansson, perry.johansson@ekumenia.fi

Katajanokankatu / Skatuddsgatan 7 A

PL / PB 185

00161 Helsinki / Helsingfors

Puh. / Tfn: (09) 180 2369

Fax: (09) 174 313

www.ekumenia.fi

Luettelo käytetyistä lyhenteistä

ACIDH = Action Contre l'Impunité pour les Droits Humains

EEA3 = Third European Ecumenical Assembly

EFECW = Ecumenical Forum for European Christian Woman

EF = European Fellowship

EKD = Evangelische Kirche in Deutschland

ERF = Ekumeniska rådet i Finland

ETNO = Etnisten suhteiden neuvottelukunta

Etyj = Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö

EU = Euroopan unioni, Europeisk Union

EYCE = Ecumenical Youth Council in Europe

FEMYSO = Fellowship of European Muslim and Youth Organisation

FOCCISA = Fellowship of Councils of Churches in Southern Africa

IOC = International Peace Convocation

KCSA = Kyrkans central för det svenska arbetet

Ketto = Kansainvälisen ja ekumeenisen toiminnan koulutusohjelma

KMN = Kirkkojen maailmanneuvosto

KO = Kristillinen Opintokeskus

KRS = Kansan Raamattuseura

KT = Kirkon tiedotuskeskus

KUA = Kirkon Ulkomaanapu

KUH = Kyrkans Utlandshjälp

KV = Kyrkornas Världsråd

LPI = Life and Peace Institute

LYTR = Lähetisyhteistyöryhmä

MECC = Middle East Council of Churches

MOD = Mongfald och Dialog. Moninaisuus, Oivallus, Dialgi

NCC Norden = National Councils of Churches in Nordic Countries

NCC Europe = National Councils of Churches in European Countries

NMKY = Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistys

NNKY = Nuorten Naisten Kristillinen Yhdistys

OOL = Ortodoksinen Opiskelijaliitto

SEN = Suomen ekumeeninen neuvosto

SB = Svenska Bibelsällskapet

SKR = Sveriges Kristna Råd

SKY = Suomen Kristillinen Ylioppilasliitto

UVI = Ulkomaalaisvirasto

YK = Yhdistyneet kansakunnat

PÄÄTÖKSENTEKO / BESLUTSPROCESS

JÄSENKIRKOT / MEDLEMSKYRKOR

NEUVOSTON KOKOUS / RÅDETS MÖTE

HALLITUS / STYRELSE

PÄÄSIHTEERI / GENERALSEKRETERARE

JAOSTOT / SEKTIONER

TYÖRYHMÄT / ARBETSGRUPPER

TOIMISTO / KANSLI

Neuvoston kokous / Rådets möte

SEN:n korkein päättävä elin on kokous, joka kokoontuu kevätkokoukseen ja syyskokoukseen. Ylimääräinen kokous voidaan pitää hallituksen katsoessa sen tarpeelliseksi.

Päätösvaltaa yleiskokouksessa käyttävät jäsenkirkkojen / -yhteisöjen edustajat. Kullakin jäsenkirkolla / -yhteisöllä on yleiskokouksessa kaksi puhe- ja äänivaltaista edustajaa sillä poikkeuksella, että Suomen evankelis-luterilaisella kirkolla on 20 edustajaa, Suomen ortodoksisella kirkolla 10 edustajaa ja niillä jäsenyhteisöillä, jotka ovat yksittäisiä seurakuntia, kullakin yksi edustaja.

ERF:s högsta beslutande organ är dess möte, som sammanträder till vårmöte och höstmöte. Extra möte kan hållas om styrelsen anser det nödvändigt.

Medlemssamfundens representanter har beslutanderätt i generalmötet. Varje medlemssamfund har två representanter med yttranderätt och rösträtt med undantag av evangelisk-lutherska kyrkan i Finland som har 20 representanter och Finlands ortodoxa kyrka som har 10 representanter. Medlemmar som utgörs av enskilda församlingar har vardera en representant.

Hallitus / Styrelsen

Toimeenpanevana elimenä on hallitus, jonka syyskokous valitsee. Hallituksessa tulee olla vähintään yksi jäsen luterilai-

sesta kirkosta, ortodoksisesta kirkosta, katolisesta kirkosta, suomenkielisestä vapaasta kristillisyydestä, ruotsinkielisestä vapaasta kristillisyydestä.

Styrelsen är verkställande organ och väljs av höstmötet. I styrelsen bör finnas representanter för lutherska kyrkan, ortodoxa kyrkan, katolska kyrkan, finska frikyrkligheten och finlandssvenska frikyrkligheten.

Jaostot / Sektioner

Jäsenet ja tarkkailijat voivat nimetä edustajansa jaostoihin. Toiminnallisesti jaostot kuuluvat SEN:n hallituksen alaisuuteen. Jaostot seuraavat oman aihepiirinsä koti- ja ulkomaisesta keskustelua, työskentelevät eri projektien puitteissa sekä järjestävät ekumeenisia seminaareja tilaisuuksia ajankohtaisista kysymyksistä.

Medlemssamfund och observatörer kan utse representanter till sektionerna. Organisatoriskt fungerar sektionerna underställda styrelsen. Sektionerna följer med den nationella och internationella diskussionen rörande deras ansvarsområden, arbetar med olika projekt samt ordnar seminarier och samtal i aktuella frågor

Suomen Ekumeeninen Neuvosto Ekumeniska Rådet i Finland

Toimintakertomus 2007 Verksamhetsberättelse

Kuluneena vuonna tuli kuluneeksi 90 vuotta Suomen Ekumeenisen Neuvoston perustamisesta. SEN kuuluu maailman vanhimpien ekumeenisten instituutioiden joukkoon. Yhteistyö on ekumeenisessa liikkeessä itseisarvo, joka edistää sen olennaisia tavoitteita. Yhteistyö kertoo myös siitä, että SEN:n toiminta on keskeinen mutta vain yksi ekumenian lukemattomista ilmenemismuodoista maassamme. Vuoden kuluessa toiminnan kehittämistä käydyissä keskusteluissa ilmeni selkeästi, että ekumeenisessa yhteydessä on suuria mahdollisuuksia, joille SEN on maassamme etuoikeutettu kanava.

Kirkko turvapaikkana -toiminta sai runsaasti huomiota. Keskustelussa oli myös kysymys kirkon ja kristinuskon relevanssista. Seurakunnat pistivät itsensä likoon lähimmäisen takia, ja se antoi katuuskottavuutta, oltiinpa asian eri ulottuvuuksista muuten mitä mieltä tahansa. Kristityt on kutsuttu tulemaan yhteisöksi, joka yhdistää rukouksen toimintaan, ylistyksen oikeudenmukaisuuteen, mietiskelyn muutokseen ja kontemplaation yhteiskunnalliseen toimintaan.

Under året hade det förflutit 90 år sedan Ekumeniska Rådet i Finland grundades. ERF hör till de äldsta ekumeniska institutionerna i världen. ERF:s verksamhet kännetecknas av samarbete. Samarbete är ett självändamål i den ekumeniska rörelsen och främjar dess centrala målsättningar. Samarbetet vittnar också om att ERF:s verksamhet är viktigt men endast ett uttryck av många för ekumeniskt arbete i vårt land. I de samtal som fördes om ERF:s utveckling framkom det klart att det ligger stora möjligheter i de ekumeniska kontakter som ERF har förmånen att vara en kanal för.

Kyrkan som fristad -verksamheten fick mycket uppmärksamhet. Diskussionen visade att frågan handlar om kyrkans och den kristna trons relevans. Församlingarna satte sig själva i blöt i sitt engagemang för sin nästa och det gav dem gatutrovärdighet oberoende av vad allmänheten i övrigt hade för åsikt i frågan. Kristna är kallade att vara en gemenskap som förenas av aktiv bön, arbete för rättvisa, reflektion kring förändring och kontemplation som leder till förändringar i samhället.

Suomen Ekumeeninen Neuvosto
Ekumeniska Rådet i Finland

PL / PB 185
Katajanokankatu / Skatuddsgatan 7 A
00161 Helsinki / Helsingfors

Puh. / Tfn (09) 180 2369
Faksi / Fax (09) 174 313
www.ekumenia.fi

ISBN: 978-952-9529-46-9